

**UNIVERZITA PALACKÉHO V
OLOMOUCI**

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Diplomová práce

Bc. Monika Konečná

Hnutí Wicca v Čechách

Olomouc 2017

Vedoucí práce: doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím pouze citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Olomouci dne 7. prosince 2017

Monika Konečná

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu mé diplomové práce doc. dott. Giuseppe Maiellovi, Ph.D. za cenné rady, trpělivost a v neposlední řadě vstřícnost při vedení práce. Dále bych ráda poděkovala respondentům za ochotné zodpovězení mých otázek.

OBSAH

Úvod.....	6
1 Hnutí Wicca	8
1.1 Náboženská magie	9
2 Historie.....	11
2.1 Čarodějnictví a počátek Wicca.....	11
2.2 Vznik moderní Wiccy	14
2.3 Další větve kultu Wicca	16
3 Etika a spiritualita	18
3.1 Zásady kultu Wicca.....	18
4 Symboly Wiccy.....	22
4.1 Tradiční symboly hnutí	22
4.2 Runy	23
5 Božstva Wiccy	25
5.1 Bohyně	26
5.1.1 Trojná Bohyně - Panna, Matka, Stařena.....	26
5.1.2 Vyobrazení Bohyně	27
5.2 Bůh	28
5.2.1 Atributy Boha	30
5.2.2 Rohatý Bůh a jeho historie	31
5.2.3 Symbolika Rohatého Boha	32
6 Živly.....	33
7 Wiccanské svátky v roce - sabbaty	36
7.1 Samhain.....	38
7.2 Imbolc	39
7.3 Beltain	40

7.4 Lughnasad	41
7.5 Malé sabaty	42
8 Zasvěcení	47
8.1 Sebezasvěcení	49
9 Novopohanství v České republice	51
9.1 Podpora rozvoje novopohanství v ČR.....	52
10 Zastoupení Wiccy v Čechách	57
10.1 Tradiční a eklektická Wicca v ČR	59
10.2 Čeští Wiccáni	60
11 Coveny v ČR.....	63
12 Česká literatura zabývající se Wiccou	65
13 Metodologie výzkumu	67
14 Analýza rozhovorů s českými wiccany	68
Závěr	74
Seznam použité literatury a zdrojů	76
Přílohy.....	81

ÚVOD

Náboženství, církve, hnutí a sekty jsou nedílnou součástí lidské kultury již několik staletí a dokonce tisíciletí. Od dávné historie si lidé kladli otázky typu, proč tu jsme, odkud pocházíme, kam směřujeme, co je to smrt a co bude následovat po ní. Odpovědi lidstvo hledalo právě prostřednictvím různých náboženství, které v každém člověku vyvolávají pokoru a oddanost. Na různých místech planety v různých obdobích docházelo k formování podobných ale i naprosto odlišných náboženských směrů, které od sebe vzájemně čerpaly myšlenky, ovlivňovaly se, ale i proti sobě stály a vedly boj.

V polovině dvacátého století vznikala spousta náboženských směrů a hnutí, které otevřely cestu pro nové naplnění náboženského života. Některé z nich vzbuzovaly pozornost nebo dokonce vyvolávaly různé spory. V současné době již z médií nezaslechneme o nebezpečnosti nových náboženských směrů, ale přesto v někom mohly zanechat negativní pohled.

Jedním z nových náboženských směrů je novopohanství jakožto náboženství, které je založeno nebo pouze jen inspirováno předkřesťanskými či animistickými náboženskými směry starověku a pravěku. Je to vlastně navrácení se dnešních moderních lidí k tomu, co vyznávali naši dávní předkové. Novopohanství je tématem, které zajisté v posledních desetiletích přivedlo pozornost jak odborníků, tak i veřejnosti. Jedním z novopohanských náboženství je Wicca, která je velice atraktivní, a to i v České republice. Jedná se o relativně nové náboženství trvající několik desítek let, jehož oblíbenost je na vzestupu. Hnutí Wicca, někdy nazýváno čarodějnictvím, je velice rozmanité a určitě zajímavé. Její stoupenci uctívají přírodu a jsou s ní spřízněni, kterou vidí ve své Bohyni a Bohovi. Využívají magie, která je jedním z jejich z nejzajímavějších rysů, a praktikují rituály.

Diplomová práce začíná teoretickými informacemi, kde je nastíněno, co hnutí Wicca znamená a co je jejím smyslem. Následuje zaměření se na historii vzniku, úplný počátek Wiccy, čarodějnictví, které hrálo důležitou roli v naší historii a vzniklé odnože Wiccy v průběhu doby. Následující kapitoly pojednávají o základních attributech a uvádí zásady, které musí každý věřící dodržet, popisují symboly a bohy, které wiccané uctívají. Další samostatné kapitoly představují živly a svátky neboli sabaty, protože tvoří významnou část wiccanských myšlenek. Další kapitola se zabývá zasvěcením, kterým by měl každý jedinec projít, pokud se chce považovat za wiccana. Následující kapitoly jsou

zaměřeny vyloženě na situaci v Čechách. Podrobněji se zaměříme na to, jaké novopohanské skupiny se zde nacházejí, a jakým způsobem je tento směr podporován a rozvíjen včetně existujících sdružení a organizací u nás. V neposlední řadě budou uvedeni hlavní představitelé a významné osobnosti hnutí v České republice, kteří patří v k tradiční nebo eklektické Wicce, a náboženská sdružení - coveny u nás a dostupná literatura. Poslední kapitola diplomové práce bude podávat výsledky a zhodnocení odpovědí na otázky, které poskytli čtyři respondenti.

Hlavním cílem diplomové práce je pomocí kvalitativního výzkumu nahlédnout na situaci novopohanského hnutí Wicca v České republice, do jaké míry je zde zakotveno a jak vypadá život a samotná praxe českých wiccanů. Díky respondentům, kteří praktikují Wiccu a poskytli cenné informace při tvorbě práce, bylo možno zjistit fakta a zajímavosti, které jsou těžko dohledatelné v jakékoli literatuře nebo na internetu. Práce umožní blíže nahlédnout do wiccanského života celkově, poznat běžné zvyky, dozvědět se více o oslavách svátků nebo o rituálech, které patří do života českých wiccanů, a to jak těch, kteří se hlásí k tradiční Wicce, tak i k té eklektické. Dalším cílem práce je poskytnout ucelený přehled o vzniku, vývoji a hlavních znacích tohoto novopohanského náboženství metodou analýzy, syntézy a komparace z různých pramenů, přičemž stěžejním pramenem byla do češtiny přeložená literatura a internet, který nabízí velkou škálu informací, které v žádných publikacích nebyly vytištěny.

1 Hnutí Wicca

Wicca je náboženstvím pohanského hnutí, můžeme ji nazvat novopohanským náboženstvím. Jedná se sice o novější náboženskou tradici, ale vychází ze starých pohanských náboženství. Můžeme ji nazývat náboženstvím, protože je založena na náboženských praktikách našich pohanských předků a uctívá Božstva, ztělesnění bohyně a boha, řadíme ji tedy mezi náboženství polyteistická. Toto náboženství, někdy označováno jako náboženství „čarodějnic“, bylo po dlouhou dobu zahaleno v tajemství. Existují různé definice Wiccy: „*Wicca je pohanským náboženstvím o mystérii a zároveň jednou ze současných podob čarodějnictví.*“ [Thea 2008: 19] „*Wicca je otevřený systém, otevřené náboženství, otevřený kult.*“ [Cunningham 2002: 9] „*Volně organizované pohanské náboženství, které má v úctě tvůrčí síly Přírody, která je obvykle symbolizována bohyní a bohem.*“ [Cunningham 2002: 9] „*Wicca je radostné náboženství, které vychází z naší spřízněnosti s přírodou. Spojuje se s Bohyní a Bohem, univerzálními silami, které stvořily vše živé. Je to osobní, pozitivní oslava života.*“ [Cunningham 2002: 11] „*Wicca se nazývá „Starým náboženstvím“, neboť je založená na náboženské praxi našich pohanských předků. Uctívá Boha a Bohyni jakožto základní symboly, jež se ukrývají v hlubinách lidské mysli. Jejich starobylost a univerzalita jim dává ten druh síly, kterou budou moderní bohové vždy postrádat. Wicca není v žádném případě uctívání d'ábla, jak tvrdí někteří senzacechtiví novináři a jiní méně informovaní lidé. Je to uctívání dvou nejstarších forem božstva – Velké bohyně a jejího partnera, kterým je Rohatý bůh.*“ [Achrer 2005: 14]

Wicca je tedy náboženstvím uctívající přírodu, kterou vidí v Bohyni a Bohovi. Je různorodá a má nepřehledné množství tváří. Wicca využívá magie, která je jedním z nejzajímavějších a nejunikátnějších rysů. Magie je brána jako přesunutí přirozené energie tak, aby způsobila žádanou změnu. Často se setkáváme s pojmy „čarodějnice, čaroděj“ ve spojitosti s vyznavači tohoto náboženství a označování za synonyma „čarodějnictví“ a Wicca, ale uvnitř zasvěcených se tento termín moc nepoužívá. Ti, kteří Wiccu vyznávali, tzv. Wiccani, se otevřeně o jejich detailech a praktikách nevyjadřovali, pouze v případě, že byli se členy nebo s novými potencionálními členy. Jediným způsobem, jak se tedy k Wicce dostat, bylo přímo se kontaktovat s již zasvěcenými členy. Díky její výjimečnosti nebyl ještě donedávna k dostání dostatek materiálů a informací, což mohlo zájemcům přinášet různá rozčarování. Počet členů ale vzrůstal a lidí, kteří se o Wiccu zajímalo, přibývalo. Existovalo jenom pár knih, které o Wicce pojednávaly. Texty a rituály byly

tajemstvím a do nedávna nebyly zveřejněny, proto jen pár zasvěcených psalo knihy, které o rituálech a učení Wiccy pojednávaly. Lidé, kteří přímo zasvěceni nebyli, obvykle podávali překroucený obraz či neúplné informace. Později vznikalo mnoho prací s touto tematikou, které byly informativní nebo autentické. Doba se vždy měnila a stále se mění a Wicca se mění také. Aby měla nějaké tendence rozvíjet se do budoucnosti, musí přívrženci co nabídnout dalším generacím a právě do budoucnosti svoji víru směřovat.

Jak bylo výše řečeno, čarodějnictví učí jedince odpovědnosti a klade důraz na svobodu. Člověk dokáže rozeznat, co je etické a co není, je to moudrý dostatečně inteligentní tvor na to, aby nepotřeboval ucelený systém pravidel, který by mu říkal, že nemá ubližovat jiným. Jediným kodexem a jediným obyčejným pravidlem života je: Dělej co chceš, pokud tím nikomu neškodíš. V čarodějnictví je uznáván zákon trojnosti neboli systém odplaty. *„Je to známá pravda o tom, že všechno co děláme, se nám vrátí. Čarodějnictví jde ještě o něco dál než tato všeobecně známá poučka a dodává, že se nám odplaty dostane v trojnásobné míře.“* [Achrer 2005: 112] Může nám připadat, že lidé, kteří podle tohoto pravidla žijí, si musí nechat líbit příkoří, které moderní společnost může připravit. Ale ve skutečnosti se každý vyznavač Wiccy snaží mít taková opatření, aby jakýmkoli příkořím a ponižování zabránil. Pomsta není nic pro Wiccany, pouze se přizpůsobují podmínkám života a jestliže by měl někdo ublížit, použijí rozum a moudrost a snaží se o to, aby se nic podobného už příště neopakovalo. Jestliže ale nepomůže klidné řešení a nezbyvá nic jiného, nastane razantnější opatření. [Farrar 1996]

1.1 Náboženská magie

Wicca využívá magie, což je jedním z jejich nejzajímavějších rysů. Jedná se o postup přesunutí přirozené energie tak, aby způsobila žádanou změnu. Magie je ve Wicce využívána jako nástroj ke svěcení rituálních prostor nebo ke zlepšení sebe sama. Podobně i křesťanství nebo jiná náboženství užívají „magii“, např. aby přeměnili chléb v tělo Kristovo nebo pouhá modlitba, která je nástrojem mnoha náboženství pro komunikaci s bohy. Při modlitbě se vyšle energie s myšlenkami, které můžou tyto modlitby naplnit, modlitba je tedy způsob náboženské magie. Někteří se mylně domnívají, že magie ve Wicce je prostředkem donucení přírody, aby splnila něčí vůli. Stejně tak je mylnou myšlenkou fakt, že je něčím nadpřirozeným. Dle stoupenců je ale magie přirozená a představuje pouze posun energií k dosažení změny, proto myšlenky, že jde o něco paranormálního, by měli při praktikování této magie jít stranou. [Cunningham 2001]

Vyznavači Wiccy naslouchají Zemi. Jádrem Wicca, jak už bylo výše řečeno, je spojení s přírodou. „*Chrám Wiccy se stávají louky poseté květy, lesy, pláže a pouště. Když je stoupenec Wiccy venku, on či ona je vlastně obklopen posvátností, podobně jako křesťan, když vstoupí do kostela nebo katedrály.*“ [Cunningham 2002: 17] Nelze tedy Wiccu a přírodu odloučit, jestliže by byl ztracen kontakt s přírodou, znamenalo by to ztratit kontakt s Bohem.

2 HISTORIE

2.1 Čarodějnictví a počátek Wicca

Celý tento náboženský systém se nenazýval Wiccou od počátku, v dřívějších dobách často nalezneme označení „staré náboženství“ nebo „čarodějnictví“. *„Když říkáme, že Wicca je čarodějnictvím, máme na mysli zejména praxi přírodní magie (a to bílé magie). Tato bývá orientována vždy pozitivním způsobem tak, aby nebylo nikomu ublíženo a výsledek práce byl maximálně prospěšný. Wicca se v magické práci obvykle soustředí na léčení, věštbu, odstraňování různých problémů, řešení aktuálních životních potíží a podobně. Takřka veškerá magie se orientuje na praktické využití, zlepšení života, dosažení pozitivních životních cílů a nezřídka i na rozvoj osobnosti.“* [Thea 2008: 19]

Aby člověk ve starší době kamenné přežil, byl závislý na lovu. Jen díky tomu si dokázal obstarat obživu a další nezbytné věci od nástrojů po zajištění střechy či tepla. Měl úctu ke všem přírodním jevům a každému přisuzoval nějakého ducha, vytvářel tak Boha. Spousta zvířat mělo rohy, proto často spatřujeme Boha znázorněného právě s rohy. V tomto okamžiku se k magii po krůčcích začalo připojovat náboženství. Zrodily se také náboženské rituály, a to díky tomu, že si na sebe člověk oblékl kůži ze zvířete a masku s rohy a inscenoval úlohy Boha. Nejen jeskynní kresby jsou důkazem těchto rituálů. Vedle Boha lovu existovala i Bohyně, zdali se vyvinula později, nebo souběžně, nelze s jistotou říci. Pokud bylo zapotřebí hodně lovit, muselo být hodně zvířat a pokud měly kmeny přežít a rozrůstat se, musely se rozmnožovat. Vznikaly tak i hliněné sošky zvířat při páření a odehrávaly se při tom různé rituály se souloží. [Farrar 1996]

Vývoj zemědělství zapříčinil povýšení Bohyně, která má dohled nad úrodou tak jako nad plodností kmene a zvířat. Náboženství se vyvíjelo s vývojem člověka postupně a přirozeně. Bylo šířeno po Evropě a v jednotlivých oblastech vyvíjeno různým způsobem. Bůh a Bohyně dostávali různá jména, třeba i jen v různých obdobích, např. v jižní Anglii nalezneme boha Cernunnos (rohatý) a v severní části Cerne, což je pouze zkrácená podoba předchozího jména. Postupně, co se lidé naučili pěstovat a skladovat zásoby, nebyl lov na prvním místě a na Rohatého boha se už pohlíželo spíše jako na Boha přírody a Boha smrti. Bohyně byla stále Bohyní plodnosti a znovuzrození, protože lidé začali věřit v posmrtný život, o čemž existuje spousta důkazů pohřbívání.

Postupně bylo vytvořeno také kněžstvo, které souviselo s různými obřady plodnosti, lovu apod. Kněžstvo představovalo několik lidí, kteří lépe ovládali rituály. V některých částech Evropy se tito kněží začali nazývat Wicca – „moudří“. Wicca byl velmi důležitou součástí anglosaské doby v Anglii, kdy byl důležitým rádcem krále. Musel se orientovat v magii, náboženských obřadech, bylinách a věštění. Wicca byl považován za prostředníka mezi lidmi a bohy. [Crowley 1996]

Přišlo křesťanství. Nedošlo ale k okamžitému vyznávání této víry a náhlému obratu, jelikož bylo umělé a nerozvíjelo se přirozeně tisíce let. O masový přestup na křesťanskou víru se pokusil Řehoř Veliký. Stavěly se kostely a chrámy a křesťanství pomalu nabývalo na síle. Stará náboženství, pohanské a čarodějnické víry byly považovány za rivalské. Křesťanství označovalo bohy starých náboženství za d'ábly a brzy Boha starého náboženství, rohatého boha, pojmenovalo křesťanským d'ablem. Pohané byli tedy považováni za vyznavače d'ábla, což někdy vidíme i dnes. Křesťanství stále sílilo a v období reformace existovalo staré náboženství jen na odlehlém venkově a nekřesťané se označovali jako barbaři a pohané. Století ubíhala a názory proti nekřesťanům pokračovaly. Vše, co wiccáni dělali, bylo použito proti nim a úplně obráceno. Wiccáni se zabývali magií, protože chtěli dosáhnout plodnosti a velké úrody, ale křesťané říkali, že působí právě opak. Rituální obřad wiccánů na zvýšení plodnosti probíhal tak, že za úplňku tančili kolem polí posazeni na vidlích, tyčích či košťatech, skákali vysoko, aby ukázali jak vysoké má obilí být apod. Církev v tom viděla létání ve vzduchu na košťatech a dílo d'ábla. Papež Inocenc VIII. vydal bulu proti čarodějnictví (1484) a zanedlouho na to němečtí mniši Heinrich Institoris Kramer a Jakob Sprenger vydali Kladivo na čarodějnice (1487) a celá situace se s hrůzou rozběsnila. V této knize byly návody jak pronásledovat čarodějnice a bylo rozpoutáno šíření těchto myšlenek. Hysterie se šířila jako oheň a pronásledování trvalo skoro tři století. K smrti bylo odsouzeno spousta lidí, ve vesnici, kde obvinili byt' jen jednu ženu, byli odsouzeni všichni obyvatelé. Často docházelo k mučení, a tím bylo získáno přiznání. Ještě roku 1792 byla upálena v Evropě poslední žena jako čarodějnice. Pro příslušníky Wiccy byla plodnost polí a zvířat velice důležitá a provozovali i sexuální rituály, které ale přitahovali zájem křesťanů. *„Odhaduje se, že celkem bylo upáleno, oběšeno a umučeno devět milionů osob obviněných z čarodějnictví. Nebyli to všechno vyznavači starého náboženství. Někteří lidé využili skvělé příležitosti zbavit se těch, vůči nimž pociťovali nějakou zášť.“* [Buckland 2017: 17]

V roce 1604 král Jakub vydal zákon o čarodějnictví, ale v roce 1736 byl nahrazen zákonem, který říká, že čarodějnictví neexistuje a příslušníci čarodějnického kultu žili do konce 17. století v utajení. Další tři století to vypadalo, že čarodějnictví zemřelo, ale po své existenci dvacet tisíc let to nelze tak snadno. Přežívalo a udržovalo se v malých skupinách dál po celou dobu.

Křesťanství zažívalo největší rozkvět, byl vynalezen knihtisk a vznikaly i knížky o čarodějnictví, ale z pohledu církve a byly zamřeny proti starému náboženství. [Buckland 2017]

Až v roce 1921 začali někteří lidé pohlížet na čarodějnictví objektivně díky vydání jedné knihy. V tomto roce totiž vydala britská antropoložka a egyptoložka Margaret Murrayová knihu *The Witch Cult In Western Europe* (Čarodějnictví v západní Evropě, 1921). Její teorie byly v některých směrech ale poněkud zkreslené, Wicca nebyla až tak moc rozšířená, jak Murrayová tvrdila, ale její existence jako náboženský kult je skutečná. Své názory Murrayová rozšířila ve své další knize *The God of Witches* (Bůh čarodějnic, 1933) a *The divine King in England* (1954). O čarodějnické historii byla ale napsána spousta knih. Margaret Murrayová studovala čarodějnictví od svých začátků před 25 000 lety v době kamenné. „*Viděla je jako víceméně nepřerušenu linii probíhající až do dneška a jako plně organizované náboženství existující v západní Evropě celá staletí před příchodem křesťanství.*“, píše ve své knize Murrayová. [Buckland 2017: 13] Předložila mnoho důkazů a materiálů, které vedou k zamyšlení, ale vědci o jejím tvrzení vedou velké spory. Její slabinou bylo spoléhání na přesnost zápisů z procesů s čarodějnicemi, naopak její předností bylo, že se jako první podívala na procesy bez předpojatého křesťanského přístupu. Přestože bylo její dílo hodně kritizováno, položila základy pro správné chápání Rohatého boha bez ďábelského převleku a její teorie vzájemného vztahu náboženství a magie či čarodějnictví jsou uznávané. [Buckland 2017]

Margaret Murrayová a Charles Godfrey Leland byli společně podnětem k obrodě čarodějnictví ve dvacátém století. Charles Godfrey Leland převzal spoustu zkušeností od toskánské čarodějky Maddaleny a chvíli na to uveřejnil částečně prozaický a poetický text s názvem *Aradia, the Gospel of the Witches* (1897). Třetím podnětem pro vznik moderní Wiccy byl Gerald Gardner, který představoval jako jediný z těchto tří autorů zasvěceného a praktikujícího čaroděje a ve své praxi byl určitě oběma ovlivněn.

2.2 Vznik moderní Wiccy

Ačkoliv úplné počátky Wicca nalzáme v dávné minulosti, její moderní historie začíná v roce 1951 zrušením zákona o čarodějnictví, kdy lidé mohli opět otevřeně mluvit o starých náboženstvích. Tím byl umožněn další vývoj a šíření zájmu o čarodějnictví.

Náboženství Wicca vznikalo tedy na přelomu čtyřicátých a padesátých let 20. století, navazovalo na venkovské čarodějnictví v Anglii. „*Wicca je prastará a současně nesmírně moderní. Jedná se přitom o pohanskou tradici, jež pracuje s prvkem magie a na rozdíl od ostatních přírodních náboženství přesahuje čisté zbožšťování přírody. Její příznivci zasahují do reality, utvářejí ji podle svého přání.*“ [Thea 2008: 55] Moderní Wicca si vybudovala svoji strukturu ze základních stavebních kamenů pocházejících ze dvou zdrojů. Prvním zdrojem je vlastní čarodějnictví a filozofie starého venkova založena na plodnosti, která je převážně nepsaná. Druhým zdrojem je okultní tradice trvající od nepaměti a neustále s velice rozsáhlou literaturou. [Farrar 1996: 26]

Za zakladatele společenství Wicca je považován Gerald Bruseau Gardner, který zakomponoval do tohoto směru spoustu prvků z dalších směrů okultismu ze západu a vytvořil tím veliký rozvíjející se systém s náboženskou hodnotou. K myšlence o vytvoření nového hnutí Gardnera zřejmě přivedla M. Murrayová s knihou *Witch Cult in Western Europe* (1921), ve které píše o lidech pronásledovaných inkvizicí v novověku a o tom, že doopravdy patřili k vyznavačům prastarého náboženství. Tato teorie ovlivnila Gardnera i veřejnost, ale odborníci ji odmítli. V roce 1954 Gardner ve své knize *Witchcraft Today* (Čarodějnictví dnes) napsal: „*To, o čem Murrayová teoretizovala, je skutečně pravda. Čarodějnictví bylo náboženství a vlastně ještě je. Vím to, protože já sám jsem čaroděj.*“ [Buckland 2017: 17] Podle Gardnera je čarodějnictví pořád živé, jenom žije v ilegalitě a jako první popsal čarodějnictví z pozic vyznavačů. Gardner studoval celý život náboženství a magii a tvrdil, že byl před 2. světovou válkou zasvěcen v anglickém sabatu. Měl chuť se svými názory veřejně a otevřeně vystoupit, tak něco představil v románu *High Magic's Aid* (Pomoc velké magie, 1949). Jeho třetí knihou byla kniha *The Meaning of Witchcraft* (Význam čarodějnictví, 1959). „*Ale ať si člověk o Gardnerovi myslí cokoli, ať je víra v původ kultu Wicca jakákoli, všichni současní u budoucí vyznavači čarodějnictví mu vděčí za odvahu povstat a promluvit na obranu tohoto kultu. Díky němu se dnes můžeme těšit z čarodějnictví v mnoha jeho formách.*“ [Buckland 2017: 19]

Díky rozšíření jeho knih se začal dozvídat o různých čarodějnických shromážděních po celé Evropě, které svoji víru stále udržují. Tisíce let bylo staré náboženství šířeno pouze ústně, písemnosti vznikaly až v době pronásledování. Když se stoupenci čarodějnictví scházeli tajně, byly rituály zapsány v knize *The Book of Shadows* (Kniha stínů), která byla roky opisována.

Gardner býval členem rosekruciánské komunity a jako žák Aleistera Crowleye byl zasvěcen do rituálu Ordo Templi Orientis a měl blízký vztah s druidy a ovaty. Převzal ze sabatu, ke kterému patřil, rituály a předělal je podle sebe, tak vznikla forma magie pod názvem „gardnerovské čarodějnictví“. Životaschopný systém, který Gardner vytvořil, obsahuje množství cílů zahrnující poznání sebe sama, osobní rozvoj a poznání skrytých zákonitostí světa a lidská role v něm. K uctění tvořivé síly (bohové), která dává lidem život, je třeba umění magie a rituálů. Bohové jsou bráni jako síla, která je součástí každého tvora i neživých věcí, celého vesmíru. Wicca nedokáže zapřít svoje pohanské kořeny a své rituály, které odrážejí dění a změny v přírodě. Nalezneme i prvky převzaté z folkloru. Wicca vychází z náboženství, která se objevovala po celé Evropě ještě před příchodem křesťanství, a navazuje nepřímě na jejich tradici. Především čerpá z duchovního odkazu Keltů Germánců a Řeků, ale také kooperuje s materiály pocházejícími původem z hermetiky díky silnému propojení se západní esoterickou tradicí. [Thea 2008]

Dorothy Clutterbuck byla bohatá Angličanka, byla jmenována Geraldem Gardnerem jako vedoucí členka New Forest coven - skupina pohanských čarodějnic, kam byl Gardner údajně zasvěcen. Zahájena byla v roce 1939 a tím se Dorothy stala také významnou postavou v historii náboženství Wicca. Dorothy zasvětila Gardnera do starobylé čarodějnické tradice. Její zájem nebylo ukázat myšlenky širšímu publiku, protože to bylo dosud zakázané. Gardner některé informace publikoval „v roušce fikce“ v již zmíněném románu *High Magic's Aid*, nefiktivní práci představuje *Witchcraft Today*, která je na první pohled moderní knihou Wiccy, na druhou stranu ale patří i do „alexandrijské tradice“. Existuje několik linií, větví či tradic Wiccy, některé jsou hlavní a některé jsou poměrně bezvýznamné a často patří k některé z hlavních větví tradice – gardnerovská a alexandrijská. Alexandrijská větev vznikla napsáním díla Alexe Sanderse v šedesátých letech minulého století zapojením většího množství materiálů pocházejících s hermetiky a tradiční západní magie. [Buckland 2017]

V současnosti existuje málo covenů, jejichž práce by byla řazena čistě mezi gardnerovskou či alexandrijskou a oba proudy se spojují. Tyto dva směry se od sebe liší v podstatě jen ve stylu a vzhledu rituálů. Alexandrijská tradice se více zajímá o rituální magii, kdežto gardnerovská o pohanskou praxi s folklorní tradicí. [Crowley 1996]

Dalším důležitým člověkem v tomto směru byl Robert Cochrane, anglický okultista, který založil tradici pohanského čarodějnictví známého jako Cochrane Craft. Na počátku šedesátých let se spřátelil s gardnerovskou tradicí.

Neméně důležitými osobami jsou Gardnerovi žáci Ray Buckland a Rosemary Bucklandová, kteří roku 1964 založili v Americe první gardneriánský sbor, na jehož základě vznikly další spolky Nova Wicca v Illinois, Georgian Wicca v Kalifornii a Maidenhill Wicca v Philadelphii. V šedesátých letech odjel se svoji ženou do Anglie, kde se nechal Gardnerem zasvětit, a po návratu do Ameriky začali šířit Wiccu. Buckland napsal spoustu knih, aby co nejvíce náboženství přiblížil širšímu okolí. Buckland založil roku 1973 jednu z větví Wiccy tzv. Seax-Wiccu (Saská Wicca), která se opírá o tradice. V devadesátých letech se ale vzdálil a praktikuje Wiccu v ústraní bez jakékoliv propagace.

2.3 Další větve kultu Wicca

V 70. letech vznikala spousta dalších větví. Např. Cymmry Wicca, Dianická feministická Wicca, Georgeovská Wicca, Pecti-wicca atd.

Cymmry Wicca představuje klasickou keltskou komunitu. Vznikla v roce 1965 ve Spojených státech amerických v návaznosti na tradici rodu Llewellyn. Založil ji Rhuddlwm Gawr. Členové Cymmry, kterých je ve světě asi 15 000, uctívají tři božstva: Bohyni, Rohatého Boha a Dítě Světla. „*Hlavním principem učení je uvádět vlastní život v soulad se zákony Přírody.*“ [Dark Princess] Skupina se liší od ostatních například tím, že členové jsou rozděleni do sedmi stupňů a každý dostane jméno podle úrovně, které dosáhl. Důležitá je i reinkarnace a nesmí se užívat žádné drogy. Rituální tance patří k Cymmry obřadům a provádějí je jak nazí, tak i oblečení členové.

Feministicky orientovanou větev představuje Dianická Wicca, která nevychází, tak jako většina větví, z gardnerovských tradic. Podle stoupenců je čarodějnictví náboženstvím žen. Uctívají měsíční bohyni a královnu čarodějnic Dianu někdy nazývanou Artemis, Hekaté, Seléna atd., která je uctívána jako panna. Uctívání této bohyně má napravovat škody, kterými byla Země poznamenána obdobím vzestupující vlády mužů a

patriarchálních božstev. Diana představuje začátek i konec, pocházíme z ní a k ní se opět navracíme, přináší na svět život a stará se také o to, aby pokračoval. Příznivkyně Diany žily společně ve svatých společenstvích sami bez přítomnosti mužů. S nimi přišli do styku pouze při některých rituálech za účelem početí. Obřady jsou ve znamení nahoty a někdy dokonce věří i v početí bez přítomnosti mužského pohlaví, tzv. parthenogeneze. Dcerou Diany, kterou na Zemi seslala, je Aradia – nejvyšší ze všech čarodějnic. Jejím úkolem bylo šířit Wiccu a její mystéria. Aradia zůstala sama bez dětí a muže a její stoupenkyně ji v tom následovaly. [Thea 2008]

Pecti-Wicca je skotskou tradicí vedenou Aidanem Breacem, který učí žáky ve svém zámku ve Skotsku. Důležitou roli hraje meditace a věštění, pozornost je zaměřena i na magickou činnost čarodějů.

Georgeovská Wicca byla založena roku 1970 Georgem E. Pattersonem. Členové vychází především z gardnerovsko-alexandrovské tradice, ale i z nějakých starších, a jsou velmi ekletičtí. Oientovaní jsou více na Bohyni, než Boha. Jednotliví vyznavači se řídí podle sebe, ale většinou volí nebeský šat a oslavují osm sabatů. Většina si seskupuje vlastní rituály s využitím dostupných zdrojů. [Buckland 2017]

3 ETIKA A SPIRITUALITA

Čarodějnictví, Wiccanství je často v některých knihách označováno jako náboženství lásky a radosti. „*Není plné temna jako křesťanství se svou ideou „prvotního hříchu“ a pouze posmrtným štěstím a spásou. Čarodějnická kultovní hudba je radostná a živá a opět kontrastuje s křesťanskými žalozpěvy.*“ [Buckland 2017: 20]. Takto píše o dvou protipólech náboženství ve své knize Buckland. Říká, že důvodem toho, proč jsou čarodějnice a čarodějové – wiccani šťastnější, spokojenější a srdečnější je umění sžít se s přírodou. Dříve lidé žili naprosto ve spojitosti s přírodou a byli její nedílnou součástí. Lidé obdělávali pole a na oplátku měli od něj potravu, byli tedy součástí jakéhosi přirozeného řádu. Ale moderní lidé z tohoto nerozlučitelného vztahu oddělili, ale čarodějnice a čarodějové ne. Wicca stále udržuje svůj pevný vztah s přírodou. O rostlinách vždy mluví s úctou a není nic zvláštního, když se čarodějnice prochází lesem nebo bosé kráčejí přes louky a pole. Často se také dočteme rad a pomoci díky přírodě například jak na vyčerpání či nějaké rozzlobení: „*jděte ven a posaďte se proti stromu. Vyberte si dobrý, pevný strom a posaďte se na zem se vzpřímenými zády, opření o kmen. Zavřete oči a uvolněte se. Ucitíte, jak ve vás dochází k postupné změně. Vaše napětí, vztek, únava se zmírní. Bude se vám zdát, že jsou z vás tyto nepříjemné pocity odčerpávány. Ve stejných místech pak pocítíte zvyšující se teplo, pocit lásky a štěstí. To vše vychází ze stromu.*“ [Buckland 2017: 20] Spojitost náboženství Wicca s přírodou je neoddělitelná. Těží z vnímání přírody, vstřebává její energii a projevuje ji lásku a úctu. Wiccani říkají, že stejným způsobem se má žít s ostatními lidmi, to znamená pomoci jiným a pokud to bude v lidských silách, nepřehlížet ostatní, pokud pomoc potřebují. Z těchto myšlenek vyplývá hlavní princip čarodějnictví Wiccan Rede (Wiccanská rada): „*Dělej, co chceš, pokud to nikomu neuškodí.*“ [Buckland 2017: 21]. Zásadou je tedy nedělat nic, co by někomu jinému ublížilo, jinak je dovoleno dělat vše.

3.1 Zásady kultu Wicca

Na jaře roku 1974 se konalo setkání čarodějnic v minnesotském Minneapolisu a byl přijat Koncil amerických čarodějnic. Vznikl dokument Principy wiccanské víry. Cílem dokumentu bylo podat informace a definice pro veřejnost či nové příslušníky Wiccy. Obsahem dokumentu je přehled zákonů teologie čarodějnictví, ale tak jako jiné víry potřebují čas a delší dobu, aby všechno uzrálo a vyvinulo se, tak není jasně dáno, že soubor

těchto třinácti principů definuje přesně tuto víru. Zjednodušeně ale dokument podává vysvětlení celého wiccanského principu.

Koncil byl v témže roce ale rozpuštěn, přesto úsilí, které vyvinul, přineslo výsledky. Po dvaceti letech v roce 1994 se Wicca zapsala do historie, když členové kultu přijali pozvání na Konferenci Světového parlamentu náboženství v Chicagu. Mezi zúčastněné patřila i Selena Fox z Kruhu Svatyně a členové Smlouvy Bohyně (Covenant of Goddess). Selena Fox je sice méně známou Wiccankou, ale založila výše zmíněnou Svatyni kruhu, která se stala jednou z prvních oficiálně uznávaných organizací vládou v Americe a podporovala pohany včetně Wiccanů. Díky setkání v Chicagu bylo posunuto vnímání Wicca některými lidmi jakožto pouhý výstřelek.

Mezi principy víry vyhlášené na Koncilu amerických čarodějnic patří: [Buckland 2017: 21-22]

- Bůh je oslavován prováděním náboženských obřadů, obecně jsou nazývány jako rituály. Většinou rituály souvisí s konkrétním dnem v roce nebo se řídí fázemi Měsíce, některé jsou také spojeny s určitým ročním obdobím. Místem pro setkání a realizaci rituálů bývá většinou domov jednoho ze zúčastněných, protože nejsou samostatné budovy, které by k těmto účelům sloužily.

- Bůh daroval schopnost poznat, co je dobré a co je špatné. Lidé jsou na špičce potravního řetězce a berou zodpovědnost za to, že planeta nezanikne. Nejlepším způsobem je právě žít v harmonii s přírodou, že všemi živočichy a rostlinami a o planetu pečovat. Nutná je tedy určitá ekologická uvědomělost.

- Síla mysli je obrovská věc. Většina lidí nevyužívá velkou část svých možností, pouze mají přístup k tomu, o čem se domnívají, že potřebují. Tato nevyužitá část mysli skrývá velké schopnosti jako telekineze, jasnomyslení, mimosmyslové vnímání nebo vidění na dálku. Tyto schopnosti má každý, jenomže je nepoužívá nebo se toho bojí a Wiccani se snaží tyto síly posílit.

- Víra v Boha, která má dvě stránky – mužskou a ženskou, tvoří pak celého Boha. Čarodějnice chovají úctu k oběma pohlavím, respektují vlastnosti mužů i žen a nenadřazují jednoho nad druhého. Mít sex s ostatními neznamena žádnou špatnost a je brán jako rozkoš a symbol ztělesnění života.

- Existují viditelné i neviditelné energie. Existuje psychické spojení mezi lidmi, zvířaty, rostlinami a Duchem. Tyto síly v lidské mysli jsou nazývány vnitřní rovinou. Techniky jako paranormální jevy a jejich magické aplikování začíná v mysli a projevuje se v univerzu. Důležité je věřit v to, že myslet na nějakou věc znamená tu věc vytvářet.

- Na rozdíl od ostatních náboženství, která mají nějakou centrální vládu diktující pravidla, Wicca nic podobného nemá. Má pouze moudré učitele, kterých si váží, protože věnovali tomuto směru mnoho času a úsilí. Každá skupina se tedy řídí sama.

- Náboženství, magické prostředky, síla mysli, moudrost, víra v Ducha fungují společně. Je důležité mít otevřenou mysl a nemít brýle na očích.

- Když si někdo pořídí knihu o čarodějnictví nebo bude každému tvrdit, že je čarodějnice, z něj čarodějnicí neudělá. Stejně tak chodit oblečený třeba v černém s různými šperky atd. není skutečnou cestou Wiccy. Dokonce ani zasvěcení a připojení se k nějakému covenu z člověka nedělá čarodějnicí. Zaleží pouze na tom, jak člověk žije a jak se chová k jiným lidem, jak ztělesňuje zákony tohoto náboženství ve vlastním životě, a právě toto je měřítkem pro to, jestli je člověk příslušníkem a pravým Wiccanem.

- Úcta k životu a jeho rozvíjení je velmi důležitá. Aby se život mohl rozvíjet, musí být všichni na živu včetně zvířat, rostlin, lidí.

- Neexistuje zaujatost vůči ostatním náboženstvím. Problém nastává jen tehdy, když lidé šíří nepravdy o této víře nebo ji odsuzují, protože si nedokážou uvědomit, že na světě existuje mnoho cest, jak se dostat k Bohu. Tito lidé potom dokážou radši zranit než připustit, že by všichni měli mít svobodu v tom, co vyznávají a čemu věří. Není pravdou, že by Wiccané nenáviděli křesťany, muslimy, buddhisty či jiné stoupence víry. Pouze v případě, že by někdo z nich napadal a špinil jejich víru, budou se bránit.

- Není jediný správný způsob, jak čarodějnictví praktikovat. Je to na každém. Neexistuje strach s debaty o historii či o původu různých pojmů.

- Wicca neuctívá d'ábla, satana a nic podobného těmto pojmům, jak by křesťanství mohlo říkat. Dát nějakému zlu jméno znamená dát mu moc a to není zájmem čarodějnic. Žádná osoba nedostává moc tím, že komukoli ublíží nebo ho zabije, to je právě zlo, které je nežádoucí.

- Čarodějnice jsou s přírodou, ne proti ní, respektují veškerá náboženství, co existují, a právo každého ho praktikovat. Nejmocnější je Bůh a ne člověk. Zasněžení jsou nejdříve důkladně prověřeni. Wiccáni mezi sebou odmítají blázny a jedince s tendencemi jiným lidem ublížit, nebo ty, co už někdy někomu ublížili. Přijmou mezi sebe jedince bez ohledu na rasu, barvu pleti, sexuální orientaci, kulturu, věk či pohlaví.

4 SYMBOLY WICCY

Každé náboženství má své vlastní symboly. Stejně jako křesťanství používá kříž a rybu nebo židovství Davidovu hvězdu, Wiccané mají své znaky a symboly, které reprezentují Ducha. Symboly Wiccy jsou užívány jako těsnopis v Knize stínů, v korespondenci nebo jsou využity k posílení magické síly šperků a různých nástrojů. Jedná se o grafické znázornění tohoto náboženství. Počet symbolů postupem času vzrostl, pocházejí především z alchymie a obřadní magie. Symboly byly předávány z generace na generaci stoupců a dostaly se i na veřejnost a šířily se dál. Některé se podobají abecedě a mají vždy konkrétní význam, mají působit na podvědomí a způsobovat psychologickou odezvu.

4.1 Tradiční symboly hnutí

Nejznámějším symbolem Wiccy je pentagram – pěticípá hvězda směřující špičkou vzhůru, někdy s kruhem okolo. Představuje zemi, vzduch, oheň, vodu a ducha člověka, obklopené nekonečnou láskou Ducha – kruhem. Pentagram v kruhu představuje silný štít ochraňující před negativní energií. *„My pentagram vnímáme jako základní symbol našeho hnutí a obvykle jej kreslíme hrotem vzhůru, tak jak ho vidíte na této stránce. Pro nás má samozřejmě celou řadu významů, ale ten, o kterém si povíme hned na začátku, spočívá právě v použití pentagramu jako symbolu čarodějnictví.“* [Achrer 2005: 89]

Stoupcenci nosí tento symbol kvůli ochraně a také jako stvrzení své víry, aniž by ho museli nosit na viditelném místě. Některé wiccanské tradice mají pentagram umístěný uprostřed svých oltářů a jiní ho zase umísťují na sever jako symbol prosperity a někdo ho a oltáře neumísťuje vůbec. Pentagram jakožto oltářní pomůcka ze dřeva, kovu či kamene je označován jako pentakl. Jestliže je vyrobený ze stříbra, má větší ochrannou sílu, jelikož je tento materiál spojovaný s Bohyní a Měsícem. *„Půjdeme-li ještě dále, přijdeme na to, že pentagram může symbolizovat našich pět smyslů. Svým vzhledem pentagram zároveň nápadně připomíná tvar lidské postavy. Každá naše končetina má pět prstů. Pentagram se tak stává symbolem člověka jakožto tvora schopného ovládnout všechny čtyři živly, jak uvnitř sebe tak i vně.“* [Achrer 2005: 90]. Ve filmech často vidíme namalovaný obrazec na zemi v místnosti se svíčkami v rozích, tuto tradici ale ve skutečnosti většina čarodějnic nedělá. I přes to, že většina čarodějnic má své místnosti pro svoji magii nebo oslavy kola roku, pentagram na zem nikdy nemalují. *„Pentagram byl „vypůjčený“ z ceremoniální*

magie. V tomto prastarém umění se jednalo o nástroj ochrany nebo jako prostředku k vyvolání duchů. Ve Wicce pentagram představuje prvek Země; také se na něj pokládají amulety, talismany nebo jiné předměty, aby se rituálně posvětily.“ [Cunningham 2002: 49] Spojení Wiccy a pentagramu je ve skutečnosti poměrně mladé, protože symbol byl používán na Středním východě už minimálně v roce 2400 před naším letopočtem, což dokazují nálezy keramiky a různých vrypů na předmětech. Hvězda byla využívána v časech hvězdných náboženství a zaujímala i přední místo víry starých Egypťanů. [Cunningham 2009]

Další symboly jsou využívány často na špercích a mohou být zástupci ženského božství. Jedná se především o různé sošky nebo venuše. Mezi již zaniklou tradicí patří symbol zeleného knoflíku, který wiccané veřejně nosili jako známku pozdravu. Některé wiccanské tradice používají své vlastní rozmanité symboly, ale většina čerpá se základních symbolů.

Mnoho wiccanů používá v rámci svého podpisu speciální symbol například z důvodu ochrany, která představuje vlastní náboženství. Může také představovat určitý stupeň zasvěcení. Někdo ke svému podpisu přikládá pentagram nebo si vytvoří svůj vlastní symbol spojený s nějakými tradičními, ale není dáno, že nemůže být úplně originální a jedinečný, záleží pouze na vlastní představivosti.

4.2 Runy

Runy jsou symboly, jejichž pomocí wiccani zapisují své rituály. Někteří toto ale nepraktikují, protože není jednoduché takový zápis přečíst. Umění využít runovou abecedu obnáší její dokonalou znalost a není tolik lidí, co by to dokázali a byli ochotni se runovou abecedou naučit. Když se runy nakreslí nebo vyřežou, uvolňují specifické energie. „*Runy jsou nástrojem magie. Jejich možnosti spočívají v uživateli. Pokud si můj soused namaluje na ubrousek runu uzdravení a později si s ní otře čelo, žádná ozdravující energie se na něj nepřevede, protože do runy žádnou nevložil. Aby byly magicky účinné, musí se runy používat se silou.*“ [Cunningham 2002: 212] Díky své symbolice a vnitřní skryté síle lze runy využívat v magii. Ve starších dobách se runy vyrývaly do březové kůry, kostí nebo dřeva. Kreslily se také na zbraně pro zajištění přesné mušky, na poháry pro ochranu před jedem, nebo na domy a věci také pro jejich ochranu. Wiccané používají runy už z tradice různými způsoby. Různé runové abecedy byly publikovány a v současné době se o nich zmiňuje velká spousta knih, což umožňuje vybrat si právě ten systém, který bude každému

jednotlivci vyhovovat. S tím souvisí spousta neshod, protože není jasná přesná a správná podoba runových písmen, taktéž jejich význam. [Cunningham 2007]

Nepřeberné množství způsobů využití run není omezeno, opět záleží pouze na vlastní představivosti. Příkladem může být využití runy pro uspíšené uzdravení z nemoci. Wiccan nakreslí runu na papír nebo vyřeže do dřeva, dívá se na ni, přitom se soustředí a představuje si určitého jedince u zdravého a plného sil. Vyšle tedy určitou energii a runu dotyčnému dá, aby ji nosil při sobě. Další z možností je i ztvárnění v jídle, kdy se pak runa sní a do těla se tak dostane určitá energie. Může se namalovat také na tělo nebo vyrýt do svíčky, aby po zapálení vysílala energii. Představivosti se meze nekladou, existují spousty a spousty způsobů využití. [Cunningham 2002]

5 BOŽSTVA WICCY

Asi všechna existující náboženství jsou založena na uctívání nějakých Božstev a stejně tak je tomu u Wiccy. Bez Božstev by žádné náboženství asi ani neexistovalo. V předešlých kapitolách již bylo něco málo zmiňováno, zde se ale na Božstva Wiccy zaměříme detailněji.

Wiccané uznávají božskou moc, nejvyšší moc, ze které vzešel vesmír. Nelze zcela říci, jestli mají wiccani dvojí božstvo, Bohyně a Bůh jsou aspekty jedné univerzální síly, kterou nazývají Duchem. Jde tedy o uctívání Velké bohyně a Rohatého boha, dvou nejstarších forem božstva. „*Podle Wiccy začala Božstva existovat, až si je naši předci začínali uvědomovat. Avšak energie za nimi existovaly; ty nás stvořily. První uctívači tyto síly chápali jako Bohyni a Boha a dali jim lidskou podobu, aby je mohli snáze pochopit.*“ [Cunningham 2002: 20]. Wiccani často přemýšlí o Bohyni a Bohu ve velmi specifických termínech, což je ale pouze způsob, jakým nahlíží na kosmické síly. Všechna božstva na Zemi existují v pojetí Bůh nebo Bohyně. V nějakých částech světa můžeme narazit na složité systémy božstev, ale v podstatě jsou aspekty těchto dvou.

Především kvůli spojení s přírodou wiccani uctívají právě tuto dvojici, i v přírodě nalezneme totiž rozdělení do rodů. „*Wiccanské a pohanské tradice jsou jediná evropská náboženství uctívající Bohyni. A přitom jsou bohové ztělesněním našich ideálů, ke kterým směřujeme. Chceme-li tedy využít náš lidský potenciál v jeho úplnosti, je nezbytné uctívat jak mužský, tak i ženský aspekt božské síly.*“ [Achrer 2005: 14] Každý wiccan má o Bohyni a Bohu svoji představu, která může být odlišná na základě vlastních zkušeností nebo toho, co má třeba nastudováno. [Cunningham 2007] „*Mnoho vyznavačů Wiccy si Bohyni a Boha představují jako známá božstva starověkých náboženství. Diana, Pan, Isis, Herodes, Hina, Tammuz...*“ [Cunningham 2002: 20] Počet těchto bohů je nesmírný, někteří jsou si velmi podobní a mají stejnou historii, mýty a obřady, proto možná wiccanům dávají onu představu božstva. Obraz Rohatého boha představuje podstatu lidské dokonalosti.

Mnoho stoupců Wiccy se zajímá o ekologii, protože věří, že Božstvo je v celé přírodě přítomno. Mají snahu Zemi ochraňovat před ničením klidně vlastníma rukama. Ctí Bohyni a Boha a tím i celou planetu.

Bohyně a Bůh jsou si navzájem rovni, neexistuje mezi nimi žádná hierarchie. Ovšem převážná část stoupců se orientuje více na Bohyni, jedná se hlavně o zaměření

při rituálech. Může se zdát, že na Boha úplně pozapomínají, ale ve skutečnosti tomu tak není. Vinou může být reakce na staletí patriarchálního náboženství a na vymizení představy o božském ženském prvku. Někdy převládal Bůh, jindy zase Bohyně v závislosti na tom, jak se měnila společnost, jestliže byla patriarchální nebo matriarchální, lovecká, zemědělská, mírumilovná atd. Pokud převládá pouze jedna energie, buď mužská, nebo ženská, dochází k nerovnováze. Proto je pro náboženství Wicca ideálem právě Bohyně a Bůh, kteří jsou v dokonalé rovnováze. „*Bohyně a Bůh jsou si rovni navzájem se doplňují.*“ [Cunningham 2002: 21]. Zaměření wiccanů směrem k Bohyni je podstatná pro muže. Jestliže muž nachází svoji vnitřní celistvost, je pro něj vhodné praktikování náboženství uznávající také jeho vnitřní ženu, která ho povede k jeho duchovnímu poslání. Potlačení této stránky osobnosti se pak neprojeví velká část mužského potencionálu, kterou nalezneme v psychice.

Pro moderní čaroděje je typické uctívání Boha i Bohyně a personifikaci pokládají za nezbytný element k dotknuté se síly. "*Personifikace pouhého Boha je totiž neúplná a nevyvážená, a je-li evokován pouze Bůh, není odezva celá. Dualita Bůh-Bohyně je naproti tomu přirozená a vyvážená a umožňuje nejtěsnější a nejúplnější přiblížení k nejzazší skutečnosti, kterého je člověk ve svém současném stavu s to dosáhnout. Čarodějové jsou přesvědčeni, že tyto dva pojmy, byť si je člověk jen představuje, nejsou iluzí vytvořenou člověkem, nýbrž že jsou skutečné a že přinášejí odezvu. A pokud s ednes čarodějové příklání spíš k Bohyni, pak je to proto, že využívají nerovnováhu současně civilizace, která je velmi silně orientována k mužskému principu (společensky, teologicky i psychicky), a která tak nebezpečně ztrácí spojení se svými vlastními kořeny.*" [Farrar 1996: 29]

5.1 Bohyně

Ještě donedávna neměla Wicca tolik materiálů o Bohyni a Bohu k dispozici, pouze několik tradičních textů. Z posvátných příběhů a mýtů, které starší generace zanechaly, ze zkušeností a rad wiccanů bylo shromážděno co nejvíce. Po tom, co probíhal výzkum, bylo zjištěno, že vzrostl zájem o stará náboženství. „*Bohyně je matka vesmíru. Je zdrojem plodnosti, nekonečné moudrosti a milující péče.*“ [Cunningham 2002: 22]

5.1.1 Trojná Bohyně - Panna, Matka, Stařena

Bohyně bývá zobrazován a uctívána ve třech aspektech: Panna, Matka a Stařena. Tyto aspekty jsou spojeny s měsíčními fázemi, symbolizují dorůstání Měsíce, jeho úplňk

a ubývání. „Protože je Bohyně příroda, veškerá příroda, Ona je jak Svůdkyně, tak i Stařena; tornádo i osvěžující jarní déšť; kolébka i hrob.“ [Cunningham 2002: 22] Bohyně je tedy jedna, ale současně je trojí. Tuto trojitost lze spatřovat v ženském životě. Počínaje Pannou, která je mladá, krásná a svobodná bez větší odpovědnosti. „Je to panenská lovkyně – rychlá, instinktivní, prudká jako déšť a svobodná jako bouře. Je křehká a zároveň pevná. Nemá žádné hranice a je zcela ovládána nevědomou částí mysli. Je jako dítě bez vědomí sebe sama. Je nespoutaná a nekonečně krásná.“ [Achrer 2005: 22] Význam slova panna tak, jak ho všichni známe dnes, není úplně totožný s dřívějším pojetím. Dnes se bere panna jako žena, která ještě neměla pohlavní styk. Bohyně jako Panna ale bylo myšleno spíše jako žena, která nenese odpovědnost být matkou a starat se o jiného člověka. Žena, která byla psychicky neposkvrněná, měla bezstarostný život bez vnímání sebe samotné. Bohyně jako Matka spojena s Měsícem v úplňku a je z historického hlediska nejvíce oblíbená. V tomto aspektu Bohyně již není Pannou, ale dospěla, z nevědomí se dostala do vědomí a projevuje se její mysl a značná odpovědnost. „Bohyně Matka je věčně dávající aspekt štědrosti. Někdy o ní mluvíme jako o Matce vesmíru nebo jako o Matce Zemi. Ona je temnou propastí kosmu, ze které vzešly hvězdy a světy. Ona je praoceánem, ve kterém vznikaly první buňky a bakterie. Je také rozkvetlým stromem, který dává každý rok ovoce.“ [Achrer 2005: 22] Bohyně Matka vládne přírodě a ze všech tří aspektů je právě ona nejvíce spjata s reálným světem, protože je to ona, která vše živí, a díky které všechno roste. V rámci celé historie je matka symbolem života, která zajišťuje pokračování rodu. A v poslední řadě třetí aspekt Bohyně – Stařena. Bohyně Stařena souvisí s poslední fází Měsíce, s jeho ubýváním, kdy nastává temnota. Bohyně Matka již svoji úlohu splnila a nastává aspekt Stařeny, která čerpá z předešlých nabitých zkušeností. Síla moudrost a do popředí se dostává duchovní část života, svůj úkol matky již splnila, proto se dostává prostoru pro nejhlubší poznání. „Zatímco Panna je spojena s nevědomím a Matka s vědomím, Stařena je integrace obou díky přijetí a pochopení vlastního stínu.“ [Achrer 2005: 23] Bohyně Stařeny je také spojena se smrtí a cestou na onen svět. Život je podle tradice darem Bohyně, který půjčuje s příslibem smrti jakožto odpočinek od veškeré fyzické námahy. I přes to, že má Bohyně tyto protikladné vlastnosti, je uctívána jako dárně lásky a hojnosti. Její temná stránka je ovšem také přítomná. [Cunningham 2002]

5.1.2 Vyobrazení Bohyně

Hlavní aspekty Bohyně z předešlé kapitoly souvisí se symbolem, který je pro ni příznačný. Symbol Bohyně představuje úplňk ve středu a na stranách dorůstající a

ubývající měsíc. Tento symbol je používán pro spojení s božskou ženskostí jako důkaz víry při jejím uctívání. Jako ostatní symboly je také užit v magických písennostech, Knize stínů, korespondenci apod.

Wicca disponuje nepřeborným množstvím symbolů, které zpodobňují Bohyni. Mezi některé z nich patří např. číše, kotlík, lastury, perly, smaragd atd. Je jich nespočetně moc proto, že má vládu nad Zemí a Měsícem a její stvoření jsou různorodá. Většina wiccanů uctívá Bohyni jako Bohyni léčení, lásky, soucitu a věštby. Bere na sebe mnoho podob a někteří wiccani ji prý viděli ve svých snech nebo v meditaci. Ta tvář, kterou jim ukázala, je nástrojem, pomocí kterého s ní lze navázat kontakt. Ti, kteří Bohyni dosud neviděli, si utváří svůj vlastní obraz pomocí intuice a pocitů, které vnímají. Někteří ji vidí následujícím způsobem: „*Vidím Bohyni jako zaoblenou zemskou bohyni – ženu s vlasy pšenice, očima modrýma jako oceán, s pleťí tmavou jako úrodná černá půda. Je nahá, v napřážených rukou drží květiny, stojí pod stromem a usmívá se.*“ [Cunningham 2007: 112] Nebo: „*Vidím Bohyni jako nebeskou lunární bytost. Má mléčně bílou pleť (jako by byla zalita měsíčním světlem), je oděna v bílou průsvitnou róbu, která nijak neskrývá tělo, jež mění svou podobu podle měsíčních fází. Na krku má náhrdelník z perel a měsíčních kamenů a její čelo zdobí vzhůru otočený srpek luny. Vlasy má bílé (stříbrné nebo blond) a z ruky do ruky si pohazuje zářícím Měsícem.*“ [Cunningham 2007: 113] Pojetí Bohyně některých wiccanů se přibližuje jiným kulturám: „*Vidím Bohyni jako Athénu na výzvědné výpravě:*“, „*Jako Dianu*“. [Cunningham 2007: 113] Takovýmto způsobem mohou vypadat individuální vize a nelze říci, že je jedna správná a druhá špatná, je to pouze o osobním postoji a vlastní intuici.

Trojité pojetí Bohyně je ve Wicce nejrozšířenější a nepopulárnější. Mohli bychom vypsát rozsáhlý seznam jejich atributů, podob, ale ve skutečnosti se jedná o aspekty jedny a téže bytosti. Bohyně má mnoho tváří, obrazy Bohyně jsou vystavěny mnoha kombinacím, ale současná Wicca spojuje Bohyni s Měsícem nad námi a Zemí pod našima nohama. Na Bohyni se v minulosti často zapomínalo a spousta aspektů bohů byla po dlouhá staletí potlačována, tak jako dnes jsou potlačeny některé aspekty mužské a ženské přirozenosti.

5.2 Bůh

Bůh je uctíván dlouhé časy. Ve většině wiccanských srdcích zaujímá stejné místo jako Bohyně. Jsou si rovni a jsou jedno. Přestože většina nechová k Bohu takové emoce a

vztah jako k Bohyni, ve chvílích potřeby je Bůh vyzván stejně jako Ona a to především v souvislosti s ochranou. „*Rohatý bůh je důležitým protipólem Bohyně, který je zároveň jejím synem, milencem a manželem. Rohatý bůh je aktivní dokonalá mužská síla. Tak jako je Bohyně zosobněním absolutního ženství, je Rohatý bůh ztělesněním absolutního mužství.*“ [Achrer 2005: 24] Naproti Bohu se Bohyně jeví jako ta, co více miluje, více chápe a pečuje o jiné než Bůh. Bůh působí nepřístupně, avšak výjimkou jsou wiccanské rituály. To podává vysvětlení, proč o Bohu není tolik materiálů. Spousta nových wiccanů se neumí Bohu více přiblížit, možná to bude dáno tím, že po celou dobu, od malička, jim někdo vnukoval myšlenku, že existuje pouze jeden Bůh, podle kterého je třeba řídit, je zlý a po smrti slibuje zatracení a uvíznutí v temnotě. Pokud je v někom tato myšlenka zakořeněna, je pak obtížné se jí zbavit. Bohova špatná reputace může být také způsobena dřívější patriarchální vládou, která zveličovala jeho moc a údajně sběhla z cesty, kterou dříve hlásal Ježíš. „*Náboženské instituce proměnily mužského Boha v hněvivou bytost a jeho následovníci vyhladili celé civilizace a zničili stovky kultur. Ve jménu tohoto Boha byly ve svatých válkách zavražděny miliony lidí; ve jménu tohoto Boha jeho církevní zástupci na zemi opakovaně prohlašují, že božství není ženské a že není možné, aby ženy dosáhly spojení s ním; kněžský post ženám nepřísluší.*“ [Cunningham 2007: 118] Možná i toto dlouhé násilné období ovlivnilo a zapříčinilo negativní postoj k mužskému božství, které někomu může nahánět až hrůzu. Při prvním kontaktu se někdy noví wiccané necítí dobře, bezpečně. Přes to všechno ale dokážou Boha přijmout a začlenit ho do rituálů, přizpůsobit se a uctívat Boha i Bohyni. Nalezneme ale i takové, kteří uctívají pouze Bohyni. Jestliže se ale chce jedinec stát tradičním wiccanem, měl by uctívat oba dva. Někteří, co se přidali k wiccanskému náboženství a třeba nikdy předtím nebyli věřící a nepatřili k žádnému náboženství, s Bohem problémy neměli a zařadili ho do svých obřadů. Lze narazit také na feministky, které se výhradně zaměřují jen na Bohyni. Mnohé z nich mají už dost mužských duchovních koncepcí a vyhýbají se jim i ve Wicca, přičemž je uctívání Bohyně dostatečně naplňuje a s výjimkou rituálů se nemusí setkávat s překážkami zabráňujícími uctívání pouze Bohyně. [Cunningham 2007]

Bůh s Bohyní oslavuje a také provozuje sex. Wicca se tématům o sexu vůbec nevyhýbá, ba naopak, nebojí se o něm mluvit nahlas. Považuje ho za součást přírody, co zachovává rod, a zároveň za možnost přínosu potěšení, protože odvádí myšlenky od každodenních obtíží a světa.

5.2.1 Atributy Boha

Bohyně nikdy neumírá, ale Bůh je smrtelný, to je jeden z jeho hlavních rysů. Stejně jako jsou aspekty Bohyně odvozeny od cyklů Měsíce, u Boha shledáváme odvození od slunečního cyklu, který představuje neustále se opakující koloběh života a smrti. Když nastane zimní slunovrat, Bůh se narodí jako dítě Bohyně a roste do síly. Přejde jaro, stává se Bohem lovu a je divoký a nespoutaný podobně jako Bohyně Panna ve druhém období. Je svobodný a nic nemá hranice, je to chlapec bez starostí a odpovědnosti, který si hraje na lovce a válečníky. Se vzrůstající silou Slunce pak sílí i Bůh a stává se z něj muž. V tomto období sexuální dospělosti a okušení rozkoše při sexu se stává se milencem a manželem. Vrcholem je letní slunovrat. Bůh je již dospělý, zkušený a odpovědný za své činy, Zemi a dítě. Bůh se stává ochráncem své Bohyně, Králem, protože je v tomto období těhotná. Následuje ale smrt, kdy se stává Obětním Bohem, který za Zemi umírá. Bohyně mu nejdříve dala život a pak mu ho vzala, nyní putuje temnotou a stává se vládcem podsvětí. Bůh se naposledy vrací na Zemi, když nastane podzimní rovnodennost. Jeho stesk po Bohyni je velice silný a tak se setkávají a on ji vezme s sebou do podsvětí. Pomalu se nacházíme na konci a začátku slunečního cyklu. Stává se z něj Bůh smrti související se schopností se učit magii, poznávat vědomí, což většina mužů nikdy nepozná. Bůh se rozplave do temnoty s lůnem Bohyně a narodí se dítě. Cyklus je dokončen. [Achrer 2005]

Wicca vnímá různé podoby Boha, mnoho tváří v duchovní i sociální oblasti. Ve wiccanském hnutí se lze setkat se spoustou symbolů neboli atributů Boha, kterými je zastupován, např. Bůh Slunce, Bůh pouští, plání, údolí, lovu, léta, lovu, smrti, znovuzrození, odplaty, válek, dále sex, extáze, mužská energie, krása... A spousta dalších, které shrnují podstatu Boha, avšak pro Bohyni je nahromaděno více aspektů. Celý tento výčet se váže k Rohatému Bohu v minulosti i současnosti a zařazuje se k jeho ucelenému významu jak ve Wicce, tak i v dalších větvích současného pohanství. Existují i další atributy, např. vynálezce nástrojů, dozorce nad konkurencí a další, ale tyto Wiccáni nepřijali za své.

Jak již bylo zmíněno v kapitole o Bohyni a jejím spatření ve snech nebo meditaci, tak je tomu stejně u Boha. Podle Wiccanů byl Bůh spatřen i při rituálu ve vůni kadidla a pokud ne, existují wiccanské vizualizace, jak si jej představují: *„Stojí na kopci, je nahý, jeho kůže má narudle hnědou barvu, kterou mu propůjčuje sluneční svit. Má dlouhé černé vlasy a jeho brada a tváře neví, co je žiletka. Drží v ruce třpytící se zlatý nůž; pod kopcem*

se kupí stohy zralého obilí a spousta zeleniny.“ [Cunningham 2007: 120] Vidíme, že vše je spojeno s jeho aspekty, s tím, za co ho tradiční Wicca považuje. „*Bůh je oděn do kožešiny, ale je bosý. Vidím, jak si mezi lesními stromy přikládá na hlavu parohy a vedle něj stojí jelen. Na rameni á zavěšen luk, v ruce má oštěp. Bojovný výraz jeho tváře zmírňují laskavé oči.*“ [Cunningham 2007: 121] . Vizualizace jsou někdy úzce spjaty s podobou Rohatého Boha od Eliphase Leviho, která je více rozvedena v následující kapitole. Někdo na Boha pohlíží v rámci tradic: „*Vypadá jako praotec.*“, „*Apollón*“, „*Vidím ho jako Pana.*“ [Craft 2003]

5.2.2 Rohatý Bůh a jeho historie

Není přesně známo, jak Rohatý Bůh vznikl, lze pouze spekulovat o tom, jakou historií je opředen. Určité okolnosti naznačují, že na území Evropy existoval kult Rohatého Boha, Boha lovu, a že jeho stáří sahá dále než vegetativní kultury vznikající s rozvojem zemědělství. Jedním z důkazů existence kultu Rohatého Boha je nález jeskynních maleb ve Francii z období asi 13 tisíc let před naším letopočtem, kde je zobrazen způli člověk a způli jelen. Význam této malby je jakýsi šaman, který provádí obřad pro dobrý lov. Některými autory je tento nález považován za nejstarší důkaz o existenci kultu Rohatého Boha.

Dalším pramenem, který udává souvislost současného konceptu a historie, je obraz z kultury rozvinuté v blízkosti řek Indus a Ghaggar-Hakra v době 3300 let až 1700 let před naším letopočtem.

Ve starém Řecku byl uctíván Pan, který je mladším zobrazením Rohatého Boha, a dodnes je velmi oblíbený v mnoha náboženstvích, čarodějnických tradicích, v moderním pohanství a taktéž ve Wicce. Eliphás Levi se pokusil vyobrazit Rohatého Boha, nazýval se Baphomet a svými rysy a prvky je znám dodnes. [Barret 1998]

Margaret Murrayová ve své knize *God of the Witches* k této myšlence přispěla vlastními postřehy. Naráží zde na myšlenku, že křesťanské obcování čarodějnic s ďáblem bylo pohanským praktikováním výše zmíněného kultu. [Gardner 2009]

Rohatý Bůh byl tedy součástí západních kultů mnohem dříve, než vznikla v polovině minulého století moderní Wicca.

5.2.3 Symbolika Rohatého Boha

Jako Rohatého boha si ho někteří představují s rohy na hlavě, což je symbolem spojení se zvířaty, když převažoval lov jakožto jedna z hlavních činností, věřilo se, že je vede Bůh. Rohy symbolizují duchovní sílu a tělesné spojení s primárním zdrojem, živočišnými instinkty. Kopyta naopak symbolizují zvířecí pudy, kořeny a s tím související zakotvení v hmotném světě. Rohy a kopyta mohou představovat znázornění známého postulátu: *Co je dole, je jako to, co je nahoře a co je nahoře, je jako to, co je dole.* [Cunningham 2007] Tuto spojitost můžeme vidět na Bafometu, jehož pravá paže směřuje k nebesům a levá k zemi. Podobně je tomu u vyobrazení rohů a andělských křídel, jakožto spojení instinktů a Božství. Dva hadi na holi v klíně symbolizují život a smrt, nekonečný cyklus, kdy je Rohatý Bůh spojován s plodností a zároveň se smrtí, která je pro nový život nevyhnutelná.

Podoba Rohatého boha je trošku i lidská, takže nepředstavuje pouze zvířecí instinkty, ale promítá naši zvířecí přirozenost do té lidské a současně představuje spojení s božskou energií. „*Je obrazem lidské dokonalosti, která v sobě integruje svatost i živočišnost v harmonickém celku.*“ [Achrer 2005: 24]

6 ŽIVLY

Základem většiny wiccanských myšlenek je pět živlů: země, vzduch, oheň, voda a duch (ákáša). Wicca vychází z vědomí, že vedle hmotných a viditelných elementů v životě lidském a zvířecím, existuje řada dalších hierarchií entit. Mezi ty nejvyšší patří samotné Božstvo tedy Rohatý bůh a Matka Bohyně, těmi dalšími jsou bytosti ovládající živly zemi, vzduch, oheň a vodu (u křesťanů jsou to andělé a archandělé). Proto ve Wicce neexistují pouze tyto čtyři živly, ale řadí se sem i pátý element ducha (ákášický element), ze kterého všechny živly vycházejí, a také všemi živly prostupuje. *„Dokonale to vyjadřuje magický kruh. Jeho čtyři kvadranty představují čtyři elementy - vzduch na východě, oheň na jihu, vodu na západě a zemi na severu, avšak akášický princip je médium, v němž se tvoří vlastní magický kruh.“* [Farrar 1996: 163] Duch je tedy jakýmsi prapůvodcem všeho. *„Akášický princip si můžeme představit také jako multidimenzionální médium záznamu, na němž zanechává stopu všechno, co se kdy stalo. Pokročilí adeпти získávají schopnost radit se s akášickými záznamy a poznávat tak svůj minulý život i minulý život jiných lidí.“* [Farrar 1996: 164]. Tato metoda je rozebírána v dílech Dion Fortuneové, britské spisovatelky a okultistky, nebo například v knize Many Lifetimes od Joan Grantové a Denys Kelsey, kde popisují klinické případy této techniky. [Hawke 2005]

Většina z nás slyšela už jako malá ve škole o živlech jako základních složkách světa. Mají negativní i pozitivní aspekty, vzájemně se doplňují a zároveň jsou pro náš život nezbytné. Bez vody, která zemi dává vláhu, bez ohně, který ji zahřívá, bez vzduchu, který ji obklopuje kolem, by patřila Země mezi neživé planety. V minulosti byly například považovány živly za tvůrčí energie vesmíru, kdy tato myšlenka byla dále rozvíjena v Řecku a dokonce ji mnoho mágů zastává doteď. *„Z živlů je vše stvořeno, jsou přítomny ve všech věcech a mohou nám pomoci všemu porozumět.“* [Tompkins 2010: 15] Jestliže se ve Wicce hovoří o živlech, nemyslí se tím fyzikální prvky, živly jsou v prvcích pouze zastoupeny a dopomohou lépe je určovat. Spíše představují jakousi energii či dynamické vlastnosti reprezentované právě těmito fyzikálními prvky. Pro wiccana je vše, co existuje, živé a vědomé si sebe sama, i když není třeba ztotožňovat toto vědomí s lidským, ale jde o určité uvědomění na duchovní úrovni. To znamená, že vše, co vidíme (stůl na kterém píšeme, pohovka na které sedíme, okno ze kterého se díváme) má své vědomí, je živé a může na člověka reagovat. To vše se děje proto, že vše pochází z Ducha stejně jako člověk bez ohledu na fyzické vlastnosti. *„Člověk je ve skutečnosti syntézou čtyř elementárních*

esenci, a čím vyváženější je tato syntéza, tím vyvinutější je dotyčný člověk.“ [Farrar 1996: 163]. Pro každý živel existuje několik symbolů, jakými je vyjádřen.

„Oheň, psychický živel stejně jako fyzický jev je pro člověka podstatný i nebezpečný. Abychom se s ním mohli shodnout, psychicky nebo fyzicky, musíme porozumět jeho pravidlům a respektovat je. Totéž platí o vzduchu, zemi a vodě, ale u ohně jsou pravidla přísnější a je víc v sázce.“ [Farrar 1996: 168] Ze slov Stewarta Farrara plyne, že každý živel může být jak tvůrce, tak i ničitel, a je na každém člověku, jakým způsobem a do jaké míry bude tyto síly ovládat.

Země

Země představuje pevnost a zákon, je jako matka, která je úrodná, dává zemědělskou půdu, ornici, kámen a písek. Je tedy nejhmotnějším živlem, protože je z ní cítit pevnost a stálost. Z pohledu Wiccy existují tyto ctnosti a nectnosti země: *„Ctnostmi země je vytrvalost, odpovědnost, důkladnost, praktičnost, trpělivost, její nectností je tupost, lenost, melancholie, nedostatek svědomí, nuda a stagnace.*“ [Farrar 1996: 165] Díky zemi získáváme obživu, máme kde žít a v neposlední řadě pohřbíváme mrtvé, v této podobě bychom bez ní nemohli ani existovat. *„Naše planeta je pouhou manifestací tohoto živlu. Skutečná energie země také ovšem existuje v nás a v celém vesmíru.*“ [Cunningham 2009: 32]

Vzduch

Vzduch jako živel zobrazuje intelekt, začátky, rozlišení a životní sílu. Na tento živel se názory vědců a čarodějů značně rozcházejí, společný je ale fakt, že bez vzduchu by nebyl život možný a bez něj bychom všichni zemřeli. Ve Wicce jsou brány tyto principy vzduchu: *„Ctnostmi vzduchu je pracovitost, zručnost, optimismus, radost ze života, jeho nectnostmi je frivolnost, vychloubání a panovačnost.*“ [Farrar 1996: 164] Vzduch je neviditelným živlem, který neustále dýcháme, je směsicí plynů a z pohledu wiccanů i silou mysli a mocí rozumu.

Oheň

Oheň je zdrojem světla a tepla, živlem činu, inspirace, vůle, kreativity a fyzických prožitků. Je nám znám svoji tvůrčí i ničivou silou, přičemž dává teplo našim domovům a uspokojení našim potřebám. Ve srovnání s ostatními živly jako jediný nemůže existovat

bez pohlcení něčeho jiného a tím pádem dokáže přetvořit věci v něco jiného - v popel, světlo, kouř nebo teplo. „*Jeho ctností je odvaha, statečnost, zapálenost, síla postavit se zlu, jeho nectnostmi je hněv, žárlivost, pomstychtivost, nenávisť.*“ [Farrar 1996: 165] Oheň je třeba umět ovládat, aby člověka nepohltil, zapálením ohýnku vyvoláme jeho sílu, ale je třeba ho korigovat a určit hranice, protože jak se říká: je dobrý sluha, ale zlý pán.

Voda

S živlem vody je spojena plodnost a láska, cykly, změny, dosahování a zakončování. Představuje také očištný a ozdravný aspekt, udržuje život tím, že zabraňuje dehydrataci jak u člověka, tak u zvířat a rostlin. Pro tento živel jsou charakteristické tyto ne/ctnosti: „*Ctností vody je soucit, jemnost, vnímavost, schopnost odpouštět, přizpůsobivost ve smyslu tvořivosti, její nectností je nestálost, lhovost, bezpáteřnost, neschopnost se pro něco rozhodnout, přizpůsobivost ve smyslu zrady - všechno to, co znamená, když se o někom říká, že je "rozměkklý" nebo "slizký"*“ [Farrar 1996: 165] Energie vodního živlu je neméně důležitá jako ostatních, u wiccanů představuje zdraví, jelikož její podstatou je láska a jak už bylo v předešlých kapitolách několikrát zmíněno, láska je pro magii a wiccanskou tradici základem.

Duch (Ákáša)

Duch je jádrem všeho, co existuje, a všechny živly zmíněné výše z něj pocházejí. Představuje stálý a neměnný zdroj veškeré energie. „*Ákáša je také obsažena v našem těle. Někteří tvrdí, že jiskra života, nepoznatelná síla, kterou nazýváme "duše", je právě prvkem Ákášické energie v našem fyzickém těle.*“ [Cunningham 2009: 37] Ostatním živlům odpovídá určitý symbol, ale Ákáša je znázorňována jako Země nebo Matka živlů. „*Je to prvotní zdroj energie, který tvoří a naplňuje silou ostatní živly.*“ [tamtéž: 37]. V přírodní magii se těžko shledáváme s jejím využitím, nedospěla k hmotné formě, je pouze určitou energií, která prostupuje vším.

7 WICCANSKÉ SVÁTKY V ROCE - SABATY

Již v předešlých kapitolách se dočteme o tom, že pro Wiccany jsou veškeré existující věci živé a dennodenně s nimi ve spojení. Taktéž že všechny věci mají určité vědomí. Právě s tímto souvisí wiccanské svátky během roku, wiccané tedy mají respekt k cyklům Země a Zemi celkově, konkrétně k cyklům dne a noci, cyklu ročních dob a měsíčnímu cyklu. Oslavy těchto cyklů tvoří tedy liturgický wiccanský kalendář neboli Kolo roku.

Existují dva druhy svátků: sabat a esbat. Sabat je oslava změn ročních období a jsou spojeny s konkrétním dnem a oslava tohoto dne připadá na blízký vhodný termín. Esbat je naopak slaven přímo v daný den, ve který svátek je, což odpovídá dni, kdy je měsíc v úplňku v novu. V realitě se ale ne vždy podaří slavit přesně v onen den, ale opět jak u sabatu je nalezen nejbližší vyhovující termín.

Během roku wiccané slaví celkem osm sabatů neboli Dnů síly a třináct úplňků. Svátky by se dalo dále rozdělit na "velké sabaty" a "malé sabaty". Velké sabaty, pravděpodobně jsou to ty s delší tradicí, mají spíše ráz sezonních oslav než slunečních, proto jsou spojeny s oslavováním bohyně i boha a pojí se se zemědělstvím a zvířecí říjí. Datum svátku je založeno na staré tradici slavnosti dávných kultur Blízkého východu. Mezi velké sabaty patří Samhain (31. říjen), Imbolc (2. únor), Beltain (30. duben) a Lughnasad (1. srpen). Tyto názvy jsou nejvíce používány, samozřejmě ale pojmenování svátků je více. [Cunningham 2011]

Malé sabaty se konají o letním a zimním slunovratu a jarní a podzimní rovnodennosti na počest boha, který je oslavován ve fázích Slunce. Mezi malé sabaty patří Yule (prosinec - zimní slunovrat), Ostara (březen - jarní rovnodennost), Midsummer (červen - letní slunovrat) a Mabon (září - podzimní rovnodennost). Konkrétní data se každý rok liší. Tyto svátky jsou menší a v některých tradicích v dějinách je nelze najít vůbec. Je zajímavé sledovat, že současní wiccané tyto svátky slaví, jelikož to naznačuje různou povahu moderní Wiccy, která na jednu stranu pramení ze starodávných venkovských kultů plodnosti a na druhou stranu pramení ze stejně staré moudrosti chrámových kněží a ze znalostí mágů. [Farrar 1996]

„Za starých časů před obdobím perzekucí se scházely mnohé skupiny čarodějnic - sabaty - a oslavovaly. Na jednom místě se jich shromažďovaly stovky ze sabatů

roztroušených na celém území, aby vzdaly díky bohům a slavily svátek sabat. V moderních časech jsem viděl podobná shromáždění (i když ne kvůli některému konkrétnímu sabatu) - "Panův pohanský festival" konaný v Michiganu v roce 1982, kterého se zúčastnilo skoro osm set čarodějnic a pohanů.“ [Buckland 2006: 88] Cílem a nejdůležitější věcí je tedy oslava, a to ať se jedná o jednotlivé čarodějnice, nebo nějaká seskupení. Všechny tyto rituály tvoří strukturu wiccanského roku, a tím vlastně nekonečný cyklus. Některé z těchto svátků přetrvávají dodnes v určité modifikaci, souvisejí ale právě s těmito dávnými pohanskými rituály (např. Halloween, 1. máj, Hromnice, Díkuvzdání). Dokonce i v katolické církvi nalezneme různé pokřesťanštěné modifikace sabatů. „Některé ze starých pohanských svátků zdegenerovaly, okleštěné o svůj duchovní rozměr křesťanskou nadvládou. Samhaim si ve Spojených státech podrobili velkovýrobci cukrovinek a Yule se z jednoho z nejposvátnějších dnů pohanského náboženství stal svátkem odporné komerce. Dokonce i ozvuky věkem mladšího svátku, zrození křesťanského spasitele, už jen těžko zaslechneme přes elektronický hukot pokladen.“ [Cunningham 2009: 37]

Každé wiccanské božstvo, stejně jako každý jedinec, má mužské i ženské atributy. Z toho vyplývá, že každý svátek není vyloženě zaměřen buď na boha nebo bohyni, pouze je na jednoho z nich kladen větší důraz. Nelze jednoho úplně vyloučit. Mohli bychom se domnívat, že bůh převažuje v zimě (tmavá polovina roku) a bohyně v létě (světlá polovina roku). [Buckland 2006]

Ve dnech svátků wiccané tedy slaví, přetrvává starodávná magie a provozují se rituály, které vzývají Boha, bohyni a domov. Nejen kvůli pocitu tajemna, ale i z hlediska praktičnosti se většina oslavných rituálů odehrává v noci, i když sabaty směřující ke Slunci je asi přirozenější slavit ve dne. Všechny sabaty jsou naplněny příběhem a mýty o Bohu a Bohyni, jejich vztahu a vlivu na plodnost Země. (Cunningham, s. 38, *Knihy stínů*). „*Wicca je vyznání radosti. Je to kromě jiného víra v radostné souznění s velkým ročním cyklem plodnosti přírody. Proto čarodějové oslavují hlavní body tohoto cyklu svátkem.*“ [Farrar 1996: 98] Čtyři svátky ročního období spatřujeme téměř v každém pohanském náboženství, a jak bylo výše zmíněno, se symbolem svatosti existují i v křesťanství doteď.

Doba, kdy si wiccani a celkově věřící pohané mysleli, že pouze rituály a oběti (někdy i lidské) drží v chodu sluneční soustavu, je již pryč. V dnešní moderní společnosti především. Současní wiccani by asi na otázku, proč rituály provádí, neodpověděli, že je to kvůli obavě, že ráno nevyjde slunce. Z toho ale nevyplývá, že by wiccanské svátky byly

pouze záminkou pro bujaré oslavy. „Svátek Wiccy je velká slavnost, skvělá slavnost, ale tato slavnost sleduje určitý cíl: vyladit se na rytmus makrokosmu, něco jako zapojit se do celkové energetické sítě. Viděli jsme již, že podstatou Wiccy je poznávat různé roviny vědomí. Svátky jsou jedním z prostředků, které posilují tyto nezbytné kanály.“ [Farrar 1996: 99] Čarodějové jsou přátelští a jako všichni ostatní lidé různých vyznání se rádi scházejí, ale jejich setkání jsou umocněna určitou příležitostí. Dříve byly esbaty složeny z jednoho sboru a sabaty jakožto větší svátky byly setkáním více sborů, takto se tradice dodržuje dodnes.

Svátky a rituály s tím spojené jsou důkladně popsány v Knize stínů [Cunningham 2011], přičemž rituály jsou relativně pružné a přizpůsobují se okolnostem a všem zúčastněným. V Knize stínů je stanovena určitá kostra, která je posléze doladěna individuálními detaily. Roli hraje například místo - zdali je rituál prováděn uvnitř nebo venku, ale třeba i počasí. [Farrar 1996]

7.1 Samhain

Svátek Samhain začíná 31. října západem Slunce, ale oslavován je 1. listopadu. Do značné míry souvisí s Dušičkami nebo Halloweenem zahrnujícím prvky magie, duchů a smrti. Zároveň je Samhain považován za znovuzrození a jeho hlavním tématem je i smrt, je tedy wiccanským Novým rokem. I nečarodějové si v tuto chvíli zavírali okna a vydlabávali dýně, do kterých vkládali zapálené svíčky pro zahnání zlých duchů. Čarodějové tuto chvíli pojali jako vzývání dobrých a přátelských duchů a současní čarodějové vlastně dělají to samé a snaží se spojit se svými zesnulými přáteli. V tento moment se rodí nový rok a starý rok zemře. Samhain je zasvěcený patronce magie a duchovního světa, tzv. Bohyni čarodějce, která: „Je bohyní smrti, moudrosti a veškerého duchovního původu všech věcí. Často je zobrazována jako velmi stará, mocná žena. Takto bývá spodobňována i halloweenská čarodějnice. Bohyně vlastní kotel znovuzrození, skrze nějž duše vstupují a vystupují z tohoto života – proto je halloweenská čarodějka tak často spojována s kotlem.“ [Tompkins 2010: 283] Právě proto, že je Bohyně čarodějka považována za patronku magie a věštění, je tento svátek nejvhodnější dobou pro jejich praktikování. Věštění předpovídá například události, které se mají uskutečnit v novém roce a to různorodou formou věštění lišící se například podle míst na zemi.

Častým wiccanským zvykem je připravování hostin pro zemřelé předky. Připraví večeři na počest zesnulých přátel složenou z jejich oblíbených jídel. Na stole pak nechybí

symbolicky jejich talíř se servírovaným jídlem jako výraz úcty. Někdy přidávají ke stolu i prázdnou židli, nebo jako potravu pro duchy zahrabou ven do hlíny jablka. [Tompkins 2010]

Ze všech wiccanských svátků je právě během Samhainu požadováno v Knize stínů [Cunningham 2011] provedení rituálu, protože se tento svátek týká smrti a zesnulých, a proto by měl být završen intenzivním potvrzením života. Takovýto rituál začíná chůzí nebo pomalým tancem. Sbor nese svíčky v čele s veleknězem a velekněžkou, kteří drží proutky. Přitom se zpívá například Runa čarodějů, je nakreslen pentagram a je pronesena formule. Ženy pak políbí pětkrát velekněze jako ztělesnění Boha. Rituál zahrnuje vizualizaci zesnulých blízkých a to různými způsoby. Pak přijdou na řadu hry, tanec a hodování s vínem a koláči, a může být cítit přítomnost i těch druhých. „*Tanec a píseň jako základní součást náboženského loveckého obřadu je téměř univerzální i dnes. Například Jakuti na Sibiři a mnohé kmeny amerických indiánů a Eskymáků vždy před lovem tancují. Tanec a rytmus jsou první kroky k dosažení extáze – stavu mimo sebe. Když lidé tancují, aby získali více potravy, tanečníci často napodobují pohyby zvířat nebo růst rostlin, které chtějí ovlivnit...*“ [Buckland 2006: 89]

7.2 Imbolc

Svátek Imbolc odpovídá Hromnicím a slaví se 2. února. Byl zasvěcen keltské bohyni Brigid a je svátkem Bohyně Panny. Pro wiccana je to svátek světla a pojí se s úsvitem, vnitřním ohněm a přechodem ze zimy na jaro. Je oslavován návrat Slunce, protože se dny začínají prodlužovat. Bůh je považován za mladého chlapce s rostoucí silou a právě na zkracujících se nocích se projevuje jeho síla. Tento svátek má člověka očistit prostřednictvím síly Slunce po zimním čase. Imbolc byl v Evropě doprovázen ohněm a průvody s pochodněmi, oheň měl ztělesňovat teplo a světlo a také inspiraci a znalosti. „*Některé wiccanky dodržují starý skandinávský zvyk nošení korun ze zapálených svíc, ale mnoho ostatních používá při invokacích pouze samostatné úzké svíce.*“ [Cunningham 2011: 41] Dalším zvykem je například pěstování semen doma v květináčích, které se posléze ve vhodnou dobu přesazují ven. Existuje spousta způsobů, jakými je Imbolc oslavován. Je také příhodnou dobou pro nové zasvěcení členů a iniciaci do covenu. Ve starověku se oslavovalo zotavení Bohyně, která porodila Boha slunce. Toto pojetí setrvalo i u křesťanů o svátku Očišťování Panny Marie, který je právě na Hromnice.

Oslavný rituál začíná tanečním krokem Velekněžky s proutkem v ruce, která vede sbor na určité místo. Může být zpívána Runa čarodějů, nebo jiné zpěvy, následuje tanec ve dvojicích zvaný volta – předchůdce valčíku. Volta byl rozšířen v šestnáctém století v Itálii a Francii, ale spíše pobuřoval, protože to byl jeden z prvních tanců, kdy tančily páry oproti předešlým tancům v kruhu nebo čtverci. Další v pořadí je zasvěcení nových členů, pokud jsou tedy přítomni. Podávají se koláče a víno. Kniha Stínů říká, že dalším by měl následovat velký rituál. Po všech formálních rituálech je oslava završena hodováním, hrami a tancem. Takovou tradiční wiccanskou hrou je hra se svíčkami, kdy muži utvoří kruh a ženy se postaví za ně. Muži si pak podávají postupně svíčku a ženy za jejich zády se snaží svíčku sfouknout, Muž, který zrovna drží svíčku, když je sfouknuta, dostane od ženy tři rány důtkami. Za to ji dá pětinasobný polibek, svíčka se znovu zapálí a hra takto dál pokračuje. [Farrar 1996]

7.3 Beltain

Večer před Prvním májem je nejstarším svátkem. Jedná se o svátek, který přežil bez těch nejmenších zásahů křesťanství, slavený 30. dubna. Není jednoznačné, jak tento název svátku vznikl, jednou variantou je souvislost s keltským bohem ohně Belanem, ale mezi pohany je nejvíce rozšířené odvození názvu od slova balefire, které znamená hořící hranice. V Kole rohu stojí Beltain naproti Samhainu a je znám velkou oslavou života. Slaví se svatba Boha a Bohyně, kteří jsou někdy znázorňováni jako májový král a královna.

Asi nejoblíbenějším zvykem při oslavách Beltainu je stavění májky a zároveň je to velmi dávná tradice. Májka byla vyrobena ze stromů použitých během svátku Yule a na větve se zavěšovaly bílé stuhy představující Bohyni a červené stuhy představující Boha. Dalším dochovaným zvykem jsou májové koňské maškary nebo použití kotle, který představuje Bohyni - esenci ženskosti. V Knize stínů je předvečer Prvního máje popisován nejméně. Oslava probíhá ve znamení tance v kruhu. Příhodné je Vzývání Luny, jak uvádí Kniha stínů. Dále říká, že je ideální, aby byl každý "očistěn" v kruhu Velekněžkou. Velký rituál je rovněž ideální zařadit, stejně jak u předešlých svátků. *„Beltain oslavuje vstup mladého Boha do dospělosti. Touží po Bohyni, podněcován silami, jež hýbou přírodou. Zamilují se do sebe, ulehnou do trávy a spojí se v jedno. Bohyně s ním otěhotní. Wiccané ve svých rituálech oslavují její plodnost.“* [Cunningham 2011: 45] Velkou roli během tohoto svátku tedy hraje i sexuální akt, čili jeho zpodobnění. Je symbolem návratu jara a Bůh se mění v muže plného síly. *„O svátku Beltain se z něho stává Falický bůh plodnosti,*

který je milencem a manželem. V životě muže je to období sexuální dospělosti a poznání rozkoše při milostném aktu.“ [Achrer 2005: 25]

Jako tradice je považována činnost pletení a tkaní v době Beltainu, protože spojením dvou věcí za účelem vzniku třetí věci je celou podstatou svátku. [De Angeles 2003]

7.4 Lughnasad

Svátek Lughnasad je často nazýván také jako Lammas, v literatuře se setkáváme s obojím označením. Lughna byl irský bůh Slunce a právě od něj je název odvozen. Svátek leží přesně mezi létem a podzimem. Tento den připadá na 1. srpen, kdy se na mnoha místech slavily dožínky právě začátkem srpna. „*Původní americké obyvatelstvo uctívalo pramatku kukuřici, Římané uctívali bohyni úrody Ceres. V Egyptě se slavilo narození Isis.*“ [Tompkins 2010: 286] V Kole roku, neboli v liturgickém wiccanském roce, je Lughnasad první slavností sklizně, celkem jsou slavnosti tři. Je tedy oslavou první úrody. V této době rostliny dávají své plody či semena a pomalu vadnou a je tak zajištěna další úroda. Toto je spojeno s Bohem, který svoji sílu také ztrácí, podobně jako rostliny. Ubývání síly souvisí se vzdalujícím se sluncem na jih a prodlužováním nocí. Přitom je Bohyně šťastná z myšlenky, že Bůh přetrvává v jejím lůně jako dítě a zároveň cítí zármutek, protože Bůh umírá. [Conway 1997]

Takovým symbolem Lughnasadu je upečený chleba z nově vzešlé úrody obilí, který je využíván i při oslavných rituálech. „*Ve starověku to byl svátek chlebu, roční čas, kdy byl božský kněz a král obětován v polích a jeho tělo rozmetáno. Zrno učiněné chlebem představovalo jeho tělo.*“ [Farrar 1996: 105] Chléb není ale jedinou vhodnou potravinou k jídlu v tomto období, jíst se mají také bobulovité plody jako ostružiny, jablka, žaludy a různé obilí. Jednoduše vše, co v tuto chvíli dozrává. „*Hodí se zasadit semena ovoce, které jste při rituálu snědli. Pokud vyraší, pěstujte rostlinu s láskou a uctívejte ji jako symbol vašeho spojení s Bohyní a Bohem.*“ [Cunningham 2002: 169] Právě konzumováním jídla oslavují wiccané tuto dobu, připomíná jim letní teplo a souznění s přírodou. Jídlo také přináší uvědomění, že nic není neměnné. Co se konzumování vína týče během oslavy, narozdíl od těch předešlých je nahrazeno moštem.

Rituály jsou stanoveny opět Knihou stínů. Po tom, co je vyznačen magický kruh, se má skákat o tyčích a tančit dokola. Je nakreslen pentagram a recitována slova. Následuje pozdrav s velekněžkou, koláče a mošt (víno). [Moon 2006]

7.5 Malé sabaty

Yule

Yule se slaví v prosinci, kdy nastává zimní slunovrat, a skrývá význam "kolo". V tuto dobu je nejkratší den a nejdelší noc, proto je Yule dnem znovuzrození boha Slunce, jenž od tohoto dne začíná nabývat síly. Denní světlo postupně přibývá a k tomu wiccané zapalují svíčky a oheň. Již ve starověku dokázali astronomové vypočítat slunovraty a uvést vše do souladu s tímto cyklem, tedy vytěžit maximum z ročního cyklu a mít z toho tak co největší užitek pro všechny tvory na zemi.

Oslavování svátku Yule je velice blízké, někdy dokonce úplně identické s oslavami Vánoc. Pro křesťanství se stal významný konec roku po vyhlášení data, kdy se narodil Ježíš, byl zařazen mezi jejich zvyklosti a to roku 273 n. l. Taktéž u wiccanů spatřujeme tradici, prý mnohem starší tradici oproti křesťanství, že při zimním slunovratu Bohyně porodila Boha Slunce, který v určitý čas zemře a následně bude vzkříšen. „*V žádném případě se nejedná o adaptaci křesťanského mýtu, zimní slunovrat byl vnímán jako čas božských zrození již od pradávna.*“ [Cunningham 2011: 38]

Spoustě lidí je právě tento svátek velice blízký, představuje staré kořeny pro svátek Vánoc. „*Stromeček (představující pokračování života po smrti), věnce a ozdoby z cesmíny a břečťanu, dávání dárků jako oslavení znovuzrození Slunce - to všechno patří k sabatu Yule.*“ [tamtéž: 38] Podobnosti s Vánocemi jsou tedy víc než jasné. Existují wiccani, kteří slaví Yule i Vánoce, ale jsou i tací, kteří slaví pouze Yule. „*Vytvářet opravdovou wiccanskou výzdobu je zábavné, od řetězů ze sušených růží a skořicových tyčinek (nebo tyčinek z kukuřice a brusinek) na girlandách, po pytlíčky s voňavým kořením, které visí z větví. Kousky křišťálu můžete obmotat lesklým drátkem a zavěsit na mohutné větve, aby vypadaly jako rampouchy. Jablka, pomeranče a citróny, visící na větvích, jsou skutečně nádherná, přírodní ozdoba a v prastarých dobách se hojně využívaly.*“ [tamtéž: 39] O půlnoci zapalují wiccané svíčky, aby Yule uctili, jiní jsou zase celou noc vzhůru, aby spatřili znamení návratu Slunce. Mnoho z nich dodržuje zvyk zapalování dubového nebo borového polena, kterým zobrazují znovuzrození Boha v posvátném ohni Matky Bohyně -

dívají se do zapáleného polínka a představují si teplé dny a sluneční zář. Wiccané se snažili silám přírody pomáhat, aby dny prodloužily a noci zkrátily.

Typickým jídlem v tomto svátku jsou ořechy, jablka, hrušky a další ovoce, vepřové maso a koláčky z mořských řas namočené v moštu. Jako nápoje používají především punč, zázvorový nebo ibiškový čaj a poměrně pro okolí neznámé kořeněné horké pivo.

Obřad začíná klasicky vymezením kruhu, na jehož jižním okraji je postaven kotlík s hořící svící uvnitř (symbol nesmrtelnosti) a cesmínou, jmelím a břečťanem kolem obvodu. V Knize stínů je zdůrazněno, že by mělo svítit pouze světlo z oltářní svíce a kolem kruhu. Poté dojde k Vzývání Luny, následně Velekněžka stoupne za kotel a ostatní utvoří kruh, v němž se začnou pohybovat ve směru hodinových ručiček a postupně všichni mají hořící svíci zapálenou o oheň v kotli. Jsou předčítány verše, dochází k vzývání a žehnání. Kotel se posune do středu kruhu a dvojice jej přeskakují, před kým oheň zhasne, zaplatí fantem a musí se "očistit", což znamená rituální bičování a legraci při tom. Tyto tresty jsou právě jako "fanty" v dětských hrách. Muž, který tento trest dostane, musí dát každé přítomné ženě pětinasobný polibek a jeho partnerka dává každému muži také polibek, nebo vykonají trest nařízený velekněžkou. Tato zábava může pokračovat několikrát za sebou, poté přejdou na koláče a víno. [Carr-Gomm 2007]

Ostara

Ostara je sabat slavený v březnu během jarní rovnodennosti někdy pojmenováván jako Eostra nebo Obřad jara. Oslavován je první jarní den, noc a den mají stejný počet hodin. Svátek představuje počátek, konání, sadbu rostlin a péči o rituální zahradu. Vše se začíná probouzet ze zimního spánku v jarní bujení. „*Bohyně namísto odpočinku náhle překypuje energií a pokrývá zemi závojem plodnosti, zatímco Bůh dospívá a slastně se protahuje, kráčeje po zelených polích a těše se hojnosti přírody.*“ [Cunningham 2011: 43]

Mnoho současných zvyků spojovaných právě s jarní rovnodenností je zakořeněno v dávných zvycích jiných kultur. Nejnápadnější spojení vidíme mezi Ostarou a Velikonocemi, jakožto křesťanským svátkem. V mnoha kulturách spatřujeme mýty o odchodu bohů a jejich návratu, např. Kristovo zmrtvýchvstání. „*Posvátné symboly Eostre tvoří květiny, bílý králík a vejce. Květiny reprezentují přirozenou obnovu sama sebe, vejce představují znovuzrození a králík symbolizuje plodnost. Tyto symboly se přenesly do našich sekulárních oslav jako velikonoční zajičci a tradice malovaných vajec.*“ [Tompkins 2010:

285] Kromě zvyklostí používat tyto symboly v sabatu, je častým zvykem nošení nového oblečení. Věřilo se, že kdyby lidé nosili nové oblečení pro oslavy ještě před jarní rovnodenností, přineslo by to smůlu. Z Ostary pochází také zvyk, že by si lidé mezi podzimem a jarem neměli oblékat bílé věci. Wiccané mohou při příležitosti tohoto svátku hrát tradiční hru, kdy se nasbírání spousta různých květin, které jsou známy. Květiny se umístí do vázy a každý z covenu si jednu vybere. Postupně každý vysvětluje, proč si právě tu kytku vybral, a rozvíjí se diskuze o významu a využití v magii. Tato hra může dopomoci nahlédnout do jednotlivých povah wiccanů. [Carr-Gromm 2008]

Typickými pokrmy jsou jídla spojená s tímto ročním obdobím, jsou vyráběna ze semínek (slunečnice, sezam, dýně...), oříšků a různých výhonků, dále se konzumuje různá zelenina, nadívané řeřichy nebo karafiátové koláčky. *„Jarní rovnodennost je samozřejmě příležitostí, abychom si vyzdobili místnost narciskami a dalšími jarními květinami a také abychom vzdali poctu jedné z mladých žen, kterou ustanovíme jarní královnou sboru a pošleme ji pak domů s náručí plnou květin.“* [Farrar 1996: 102] Tento zvyk někteří využívají také v předvečer Prvního máje, čili o Beltainu. *„Posvátným zvířetem pro panenské bohyně v Evropě bylo jehně a je součástí náboženských oslav jara jak Velikonoc, tak židovského svátku Pesach. Ježíš je dokonce nazýván Beránek Boží.“* [Tompkins 2010: 285]

Při oslavě probíhá hra přeskakování ohně podobně, jak bylo výše popsáno u malého sabatu Yule. Završení oslav koláči a vínem samozřejmě nechybí.

Midsummer

Malý sabat Midsummer se slaví v červnu během letního slunovratu, někdy se mu říká Litha (světlo) nebo Svatojánská noc. Slunce á v tomto okamžiku největší sílu, den má nejvíce hodin a noc nejméně. Bohyně a Bůh pokrývají zemi plodností. Podstatným prvkem je oheň, který je ztělesněním Slunce oslavovaného v tomto čase. Proto lidé přeskakovali oheň, aby podpořili plodnost, lásku a zdraví a očistili svoji energii. *„Nad rituálním ohněm se mohou sušit bylinky, pokud jste ovšem venku.“* [Cunningham 2002: 167] Oheň je tedy velice důležitou součástí slunovratu a promítá se všude.

V dnešní moderní době je červen jedním z nejoblíbenějších měsíců pro sňatky, ale wiccanská tradice tvrdila opak, protože nepovažovali za správné vdávat se nebo ženit v květnu před svatbou Bohyně a Boha. Není možné si nepovšimnout, že některé současné

svatební zvyky pocházejí právě z pohanství. Například házení rýže na nevěstu a ženicha. Svatební prsten zase může představovat rituální kruh a překročení prahu s nevěstou v náručí je znamením zanesení blahobytu do manželství. [Tompkins 2010]

Způsobů oslav Midsummeru nalezneme nespočet a jsou i velmi rozličné. Některé z rituálů souvisely s pečováním o sazenice, které již byly v předchozím období zasázené, aby přinesly co nejbohatší úrodu. „*Ve Walesu, Anglii a Skotsku bylo běžné vztyčování midsummerského stromu. Zdobili jej stuhami, květinami a někdy obrázky a vrch byl zkrášlen pozlacenými pírkami.* [Tompkins 2010: 286] Jinde bylo zase zvykem zapalovat od večera do svítání velké ohně jako symbol Slunce. Letní slunovrat je typický pro provozování magie všeho druhu, nejvhodnější je ale například milostná, ochranná magie či uzdravování.

Vhodným jídlem této doby je ovoce. Oslavný rituál začíná umístěním kotle s vodou a květinami před oltář a nakreslením kruhu. Jestliže je vhodné počasí, což v tomto období bývá, může rituál probíhat venku a uprostřed kruhu může být i zapálený oheň. Velekněžka recituje různé formule a používá proutek pro kreslení pentagramu, který drží stále v ruce. Velekněžka poté kroupkou kropí vodou z kotle celý sbor, který kolem oltáře s kotlem tančí ve směru hodinových ručiček. Typicky přichází na řadu koláče s vínem a pod vedením velekněžky různé hry a tance. [Farrar 1996]

Mabon

Malý sabat Mabon se slaví v září během podzimní rovnodennosti a pojmenování je odvozené od velšského boha. Jedná se o oslavy druhé sklizně, která začala Lugnasadem. „*Noc a den jsou opět v rovnováze a Bůh se připravuje opustit své fyzické tělo, aby podstoupil velkou cestu tam, kam zraky nedohlédnou, vstříc obnově a znovuzrození v lůně bohyně.*“ [Cunningham 2011: 52] Příroda se pomalu chýlí k zimě a odpočinku. „*Bohyně poklimbává ve slábnoucích paprscích slunce, v hloubi jejího těla však plane oheň. I když Bůh ztrácí na síle, ona stále cítí jeho přítomnost.*“ [tamtéž: 52] Tento den je také označován jako čarodějnický Den díkůvzdání, dříve se prý americké slavnosti díkůvzdání konaly právě v září a až později byly přesunuty na listopad.

Konzumováno je jídlo sklizené při druhé sklizni - obilí, ovoce, zelenina, kukuřice apod. V souvislosti se sklizní hroznů je při oslavě Mabonu ve velké míře podáváno víno. Typickým ovocem jsou v této době jablka ať čerstvá, tak zpracovaná v nějakém pokrmu

nebo nápoji. Jako tradiční jídlo se vaří fazole, peče se dýně a kukuřičný chléb. Při oslavách podzimní rovnodennosti se oltář zdobí šiškami, žaludy nebo klasy obilí. Sbor se postaví do vyznačeného kruhu a to střídavě vedle sebe muž a žena. Velekněžka recituje a poté se hraje hra se svíčkami, která už byla popsána výše. Hojně se nalévá víno, jí se koláče a po rozhodnutí kněžky se tančí nebo hrají hry. [Cunningham 2009]

S Mabonem se spojuje řada mýtů. Jeden z nejzajímavějších tkví v keltské historii: *„Mabon byl své matce Modroně ukraden tři dny po porodu. Modrona pro něj truchlila, až se během podzimní rovnodennosti vytratilo ze země světlo. Syn se k Modroně vrátil v den zimního slunovratu a dny se začaly opět prodlužovat.“* [Tompkins 2010: 287]

8 ZASVĚCENÍ

Do Wiccy lze vstoupit pomocí obřadu zasvěcení, kterým je stvrzena oddanost k této víře. Někde se můžeme dočíst s označením "wiccaning". Wiccu nelze začít praktikovat jen tak, bez určité přípravy, v čemž nalézáme rozdíl mezi ní a čarodějnictvím. Čarodějem nebo čarodějnicí se může stát kdokoliv a praktikovat ji podle svých představ. Oproti tomu, aby jedinec mohl být kněžkou nebo knězem tradice Wicca, musí být zasvěcen veleknězem nebo velekněžkou, tedy kvalifikovaným člověkem znajícím svůj rodokmen iniciace až po samotný začátek ke Geraldovi Gardnerovi. Iniciační obřad je rituál, který představuje přijetí nových jedinců do covenu a oddanost Bohyni a Bohovi. [Freenwood 2000]

Často lze narazit na Wiccany, kteří současně vyznávají i jiné směry, pokud nejsou v rozporu, Wicca totiž není uzavřené náboženství. Proto jsou někdy Wiccané třeba zároveň buddhisti nebo i dokonce křesťané. V tomto případě lidé spíše zapojí jednu víru do druhé, než aby každou vnímali samostatně. „*Wicca ze své podstaty, jelikož je velmi osobní a založená na zkušenosti, dokáže začlenit nejrůznější víry v souladu s individuálními wiccanskými potřebami.*“ [Tompkins 2010: 255] Takže pokud někdo předtím, než se stal wiccanem, praktikoval jiné náboženství, nemusí se ho vzdávat. Zasvěcení není přestoupením na víru, jak se může někdo mylně domnívat. „*Pokud se zasvětíte jako wiccan, stavíte se do služby životu, volíte si odchod z tohoto světa na lepší místo, až jej najdete. Rozhodujete se pro učení se a růst, slavení esbatů, které vás uzdravují a posilují, k oslavě sabatů, jež uzdravují zemi. Jste aktivním vztahem vědomě spojení se všemi bytostmi v posvátném předivě života. Být wiccanem je celoživotní cesta, kde učení, radost a odpovědnost nikdy nekončí.*“ [Tompkins 2010: 256] K iniciaci by měla jedince vést upřímná touha k otevření se s bezpodmínečnou rozvahou, protože na každého bude mít určitý energický vliv.

Stát se kněžím nebo kněžkou je možné díky studijnímu programu vedoucímu k iniciaci neboli zasvěcení. Každý člen sám sebe může považovat za kněžího, ale ve skutečnosti se jimi ne všichni wiccané stanou. Většina zasvěcených zastává názor, že člověk se wiccanem může stát po projití iniciací. Iniciace je vnímána za něco více než obřad: „*Znamená u člověka skutečné energické změny, spirituálně a psychicky mu otevírá hlubší úroveň jeho bytí. Každé zasvěcení nebo iniciace je jakýmsi druhem smrti a znovuzrozením do nové bytosti.*“ [Tompkins 2010: 255] Člen se zaváže k přistupování k životu s plným vědomím, konat vše s úplnou vnitřní svobodou a žít podle vlastního

přesvědčení a ideálů. „*Být wiccanem znamená praktikovat integritu a celistvost, kde to, co jsme uvnitř, odpovídá tomu, čím jsme i navenek.*“ [tamtéž] O iniciaci lze nalézt spoustu veřejných pramenů, přičemž různé wiccanské tradice používají vlastní způsoby ceremoniálů, které mohou být jinými wiccany neuznávány. Není pravdou, že by člověk, který neprošel zasvěcením, nemohl praktikovat Wiccu. Přesto spousta wiccanů považuje iniciaci jako důležitý a nevyhnutelný akt. Nejspíše věří, že tímto obřadem získají nespécifikovanou sílu a někteří si dokonce myslí, že Bůh a Bohyně naslouchají pouze členům covenu. Ve skutečnosti to není pravda. „*Iniciace je proces postupného nebo okamžitého souznění jednotlivce s Bohyní a Bohem. Mnozí wiccané bez zábran přiznávají, že iniciační rituál představuje pouze vnější formu a skutečná iniciace následuje teprve několik měsíců po fyzickém rituálu (nebo jej naopak o několik měsíců předchází).*“ [Cunningham 2011: 81] Zasvěcení z wiccana udělá člena náboženského společenství, i přesto každý může být neformálně brán za kněze nebo kněžku pro sebe sama. Takovýmto wiccanem lze samozřejmě setrvat po celý život. „*Když se Staré způsoby stanou součástí vašeho života a váš vztah k Bohyni a Bohovi se upevní, když si shromáždíte nástroje a budete provozovat rituály a magii z radosti, objevili jste duši Wiccy a můžete se právem nazývat jejím členem.*“ [Cunningham 2002: 94] Toto může být finálním cílem wiccana, ale také může zatoužit dostat se dál. Jestliže se wiccan rozhodne učit a projít stupni zasvěcení, zdokonalí své dovednosti a zkušenosti, ne že by se stal nějakým lepším wiccanem. Cunningham [Cunningham 2009] ve své knize zmiňuje, že někdo zastává názor, že jenom wiccan může udělat wiccana, přičemž on sám tvrdí, že pouze Bohyně a Bůh může udělat wiccana.

Zasvěcovací obřad je někdy složen ze třech obřadů, čili je členěn do třech stupňů, někdy i více. Součástí mnoha obřadů je slib, kterým je stvrzeno, že nikdy nevyzradí žádné tajemství spojené s touto vírou a nejspíše to má svůj důvod. V nedávné minulosti byla totiž Wicca uzavřeným náboženstvím, ale nyní již jsou informace veřejně přístupny všem. Zasvěcovací rituály sabatu uvedeny v mnoha literaturách bývají orientační a představují jakýsi model, který lze poupravit. Účastní se většinou celý nebo část sabatu, přičemž nechybí kněz, kněžka, zasvěcovaný a jeden až dva pomocníci. Zasvěcení většinou provádí člověk člověku opačného pohlaví, to znamená, že kněz zasvěcuje ženu a kněžka zasvěcuje muže. Zvykem je, že zasvěcovaný wiccan bývá nahý, když jsou všichni ostatní také nazí. Pokud tomu tak ale není a ostatní jsou oblečení, měl by být nahý jako jediný nebo mít na

sobě přehoz, který může po vyzvání rozevřít. O tom, jakým způsobem bude vše provedeno, rozhoduje sabat. [Buckland 2006]

8.1 Sebezasvěcení

Sebezasvěcení je svobodné rozhodnutí každého wiccana dát se novou životní cestou, je to vlastně rituální vyjádření nového životního směru. Někteří wiccani nemají třeba možný přístup k sabatům, proto zvolí tuto cestu sebezasvěcovacího rituálu. Podle Scotta Cunninghama [Cunningham 2011] jsou nejlepšími rituály ty, které si člověk vytvoří úplně sám. Zapálit svíčku, popíjet víno a říct Bohům o svých touhách a myšlenkách je dle něj nejpřírodnější a nejjednodušší způsob. To je takový neformální rituál, který ovšem většinou vyhovuje méně, než formální rituál, který lze vyčíst v knihách a je tak přístupný všem. Formálnímu rituálu a jeho příkladu provedení se věnuje např. Raymond Buckland: *„Tento rituál by se měl vykonávat v době přibývajícího Měsíce, co možná nejbliže úplňku. Doporučuji, abyste byli při rituálu nazí a neměli na sobě vůbec žádné šperky.“* [Buckland 2017: 61] Detailně krok po kroku popisuje, jak ho provádět stejně tak, jako dalších nespočet rituálů. Před puštěním se wiccana do sebezasvěcovacího rituálu je třeba důkladné prostudování literatury, dokázat vnímat přírodu na každém kroku, umět se vcítit do sebe samotného a poslouchat své emoce a především si být jist, že Wicca je tou správnou cestou.

Mnoho ortodoxních náboženství požaduje po věřících nějaké peníze. V tomto se Wicca liší, ale neznamená to, že by pro ně peníze neměli hodnotu. Dalším rozdílem od jiných náboženství je absence nějakého nejvyššího člověka, co by zastával roli vůdce. Z těchto informací může přijít na mysl otázka, co může wiccan pro svoji víru udělat? V předchozích řádcích a kapitolách to vlastně bylo několikrát zmiňováno. Dát jí energii, čas a oddat se jí, přidat se k nějaké skupině nebo sabatu a tak dále. *„To vám pomůže stýkat se s ostatními, stejně smýšlejícími, i kdyby jen poštou, anebo telefonicky. Navštivte některý z veřejných wicanských nebo pohanských shromáždění, které se každoročně konají v různých částech světa. Přispívejte ekologickým organizacím, které usilují o záchranu naší planety. Každoročně otravujeme Zemi, jako bychom si mohli poničit svůj tábor a přestěhovat se někam jinam.“* [Cunningham 2002: 110] Takto vysvětluje alespoň zčásti Scott Cunningham, co wiccan může pro Wiccu udělat, i když toho je mnohem více. Někdo díky této víře třeba i začne recyklovat materiály, aby zachraňoval zdroje přírody, nebo začne užívat ekologičtějších prostředků v životě. Proč tomu tak je? Protože úcta k přírodě a Zemi

je jedním ze základních dogmat Wiccy, ale tomuto tématu byla věnována značná pozornost v prvních kapitolách.

9 NOVOPOHANSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Pojem pohanství je označením pro polyteistická náboženství z velké části evropského a indoevropského původu. Novopohanství představuje v České republice nová náboženská hnutí odkazující na staré tradice, dalo by se říci, že novopohanská náboženství navazují na náboženství předkřesťanského evropského myšlení, na náboženství, které jsme zdělili po našich předcích v mnoha formách (mýty, kulturní památky, posvátná místa, pohádky...) Ve své podstatě se jedná o uctívání bohů předkřesťanské Evropy, různých duchů přírody, uctívání Země, dále také chování úcty k životu i smrti, společnosti atd. Novopohanství je životaschopná součást dnešního života v Čechách, ačkoliv se o tom tolik veřejně nemluví. Směrů a kultů bychom našli velký počet, jejichž součástí je nepřeborné množství bohů a různých bytostí. Převážná část pohanů má blízký vztah k přírodě, vyzdvihují svobodnou vůli a zodpovědnost a tolerují jiné víry a způsoby života. „*Co ale dělá pohana pohanem, je především jeho vlastní přesvědčení. V nejobecnější rovině platí, že pohanem není ten, kdo se necítí jím být, i kdyby splňoval všechny výše zmíněné body.*“ [Pohanská federace] Jak popsat a vystihnout pohanství či povopohanství je nesčetně mnoho. Důležité je také zdůraznit, že většina lidí se nazývá pohanem a od označení novopohan ustupuje, jelikož tento název je více zažitý.

S pojmem pohanství se na různých místech setkáváme v různých souvislostech. V různých náboženských směrech je pohanství chápáno různým způsobem. Dříve byl pohan spíše označením pro toho, kdo neuctíval křesťanského Boha, nestal se tedy křesťanem ani Židem. Mezi první pohany patřili vesničané z Říma, kteří se dlouho stavěli proti přijetí křesťanství. Poté se jako pohané nazývali i sousedé Izraele a všichni, co křesťanství odmítli, uctívači polyteistických náboženství atd. V dnešní době, jak bylo výše zmíněno, se používá ve spojitosti s novým náboženským systémem založeným na předkřesťanských tradicích.

Novopohanství v České republice má počátek asi v 90. letech 20. století, ale není až příliš rozšířené v povědomí českého obyvatelstva celkově. Najdou se u nás tací, kteří svojí víru nepřiznají, protože se bojí reakce okolí a tak se třeba označí za ateisty. Dále lze narazit na různé fanatické a nebezpečné katolíky vymítající demony a tak dále. U nás nalezneme i druidy, temné pohany a v neposlední řadě hojně rozšířenou Wiccu, která je hlavním předmětem této studie.

V České republice existují směry, které zastávají názor, že občan ČR může vyznávat jen slovanská pohanství, aby to bylo efektivní. Na druhé straně jsou tu pohané, kteří preferují vyznávání víry především z doložených zdrojů v rámci historie. Jako třetí taková skupina, která se zde vyskytuje, jsou eklektičtí čarodějové, kteří nepotřebují znát nějakou dávnou tradici, ale důležitý je pro ně nějaký mýtus či historika, povídání z dětství atd. Tato skupina je v Čechách poměrně rozšířená, je spojená s tendencí chování se v davu. Čtvrtou skupinu představují členové novodobých tradic - Wicca, druidové atd, které ze starých tradic vychází a vytváří si svůj vlastní novodobý přístup. [Václavík 2010]

O pohanství a novopohanství pojednává několik knih, ale v souvislosti s Českou republikou toho mnoho nenalezneme. Situaci mapující v České republice jsme schopni dohledat především prostřednictvím internetu, který je asi nejobsáhlejším zdrojem. Několik textů věnujících se tématu novopohanství napsal Zdeněk Vojtíšek, ale nelze říci, že by úplně detailně popisovala situaci v České republice. [Vojtíšek 2009]

9.1 Podpora rozvoje novopohanství v ČR

Rozvoji a rozšiřování novopohanství pomáhají některé organizace u nás. Bezesporu největší organizací v České republice je česká pobočka Mezinárodní pohanské federace označována zkratkou PFI (Pagan Federation International). Jejím cílem je být tu pro pohany, jak mají v logu svých webových stránek „*J sme tu pro pohany, ne za pohany*“ [Pohanská federace], je to jejich jakési krédo a nepředstavuje zastřešující organizaci. „*V současnosti se PFI ve světě aktivně zaměřuje na sdružování pohanů různých směrů, aby společně dokázali reprezentovat pohanství v širší společnosti. To se děje formou regionálních i národních setkávání, přednášek a akcí, které jsou propagovány díky webovým stránkám, časopisům a newsletterům. Realizaci těchto událostí má na starost přes čtyřicet národních koordinátorů se svými týmy regionálních koordinátorů, řádových členů i sympatizantů, kteří pracují na tom, aby se všichni mohli setkávat a komunikovat spolu v zájmu rozvoje pohanské společnosti.*“ [tamtéž] V roce 1971 vznikla ve Velké Británii Pohanská federace (PF), což byl počátek vzniku PFI. Zhruba v polovině devadesátých let se díky digitizaci začaly vytvářet pobočky po Evropě a v roce 2006 se stala PFI samostatným subjektem, který jako nezisková organizace sídlí v Nizozemí a má pobočky po celém světě, včetně České republiky. Zpočátku měla česká PFI pouze jednoho hlavního koordinátora, což vedlo k tomu, že pole působnosti bylo především v místě, kde bydlel. Mimo tento prostor se konaly pouze nějaké ojedinělé akce. V současnosti existují i

regionální koordinátoři pro určité kraje, což dalo možnost pořádat různé akce pravidelně na mnohem více místech ČR. Od této změny se začal používat nový název Mezinárodní Pohanská federace pro Čechy, Moravu a Slezsko (PFICz). Po ukončení podléhání vlivu Rakouska na PFI v České republice v roce 2006 se stal hlavním koordinátorem Jakub Achrer vyznávající Wiccu, jehož cílem bylo pořádat pravidelná setkání pohanů. [Lužný 1997]

Jakub Achrer se narodil roku 1978, vystudoval v Praze střední průmyslovou školu a VŠCHT Praha. Pracoval v laboratoři zaměřené na životní prostředí, dále byl ekologem v továrně až se dostal na Ministerstvo životního prostředí. Nábožensky orientovaný se začínal stávat při studiích na vysoké škole někdy po dvacátém roce věku, kdy hledal a dva roky strávil praxí v zenové škole Kwan-Um. Asi ve 24 letech našel pohanství a asi rok na to prošel studiem v tradici Wicca a následnou iniciací. Jakub Achrer se seznámil s předními představiteli rakouské PFI, kteří byli také Wiccáni jako on, a tak se s nimi učil. V roce 2006 mu byla nabídnuta pozice koordinátora, kterou za určitých podmínek přijal vzhledem k časové náročnosti této pozice. Nepořádal veřejné rituály, ale různá setkání, také začal vydávat pohanský internetový časopis Věstník, jehož obsahem jsou pravidelné rubriky, rozhovory s pohanými, rituály a novinky z pohanské oblasti atd. Všechna vydání od roku 2006 až 2015 jsou přístupná na internetových stránkách pohanskafederace.cz. Jakub Achrer vytvořil silnou základnu lidí se stejnými zájmy, ale kvůli své pracovní vyčerpání se pozice později zřekl a přenechal ji jiným, kteří mohli PFI dát mnohem více času a moci ji dále rozvíjet. Jakuba Achrera, také nazývaného "Zahrada", můžeme považovat za nejznámější osobnost Wiccy v České republice, proto je určitě na místě se o jeho životě a činnostech dozvědět více. Je jedním z Čechů, kteří byli zasvěceni v tradičním Gardnerovsko-Alexandrovském covenu ve Vídni. Z jeho rozmanitých zkušeností vznikla kniha, kterou sám napsal *Wicca - První zasvěcení* (2005), čímž se stal prvním českým autorem knihy s touto tematikou. Dalším významným počinem Jakuba Achrera je založení Česko-moravského čarodějnického sletu neboli BMWC (Bohemian and Moravian Witches' Conference) roku 2004. „*BMWc je nekomerční a pravidelná vícedenní událost určená nejen novopohanům různého vyznání za účelem jejich setkávání a patří k nejvýznamnějším událostem novopohanského společenství v České republice.*“ [Bmwc] BMWC vznikl z úplně malého setkání lidí a rozrostl se ve větší akce. „*Zkušenost prožitá na BMWc je jedinečná, také proto se např. naši zahraniční hosté každý rok vrací. V posledních letech se účast ustálila na počtu něco přes čtyřicet účastníků.*“ [tamtéž] Jedná

se o skupinu pohanů, která každý rok uskutečňuje setkání lidí stejného zájmu - pohanství, Wicca, šamanismus, čarodějnictví apod. Účastní se lidé od začátečníků po zkušenější praktikující až po kněží v důchodovém věku. Cílem je sdělit si vlastní zkušenosti, dělat rituály, poznávat nové lidi a v neposlední řadě užít si zábavu. „*BMWC je akce nezisková a je vždy pořádána hlavně pro zábavu a poučení. Spojuje nás přátelství, ochota učit se jeden od druhého, vzájemně si naslouchat a bavit se. BMWC je založeno na otevřenosti a toleranci.*“ [tamtéž] V podstatě by se dalo říci, že se jedná o projekt, který se rozvíjí přirozenou cestou. Akce pořádají sami účastníci pod vedením Achrera, který pro každé setkání určí dva hlavní organizátory (muže a ženu), kteří si dále zvolí další spolupracující osoby a vytvoří tak tým, který pak nese zodpovědnost za podobu celého setkání a jeho organizaci. Jakub Achrer má i své populární webové stránky www.wicca.cz, které nabízí spoustu i aktuálních informací ohledně Wiccy a jejím dění v České republice, tomuto se ale bude blíže věnovat jedna z dalších kapitol. Jeho projev, názory, myšlenky můžeme nalézt v různých zdrojích, ať se jedná o rozhovory, příspěvky v debatách, vystupování v televizi, psaní článků apod.

Kromě Mezinárodní pohanské federace existují v České republice další organizace rozvíjející novopohanství. „*Vznikla organizace nová, ryze česká, neřízená zvenčí. Česká pohanská společnost. Tato změna měla velice stmelující účinky a popohnala komunitu hodně dopředu. Najednou tu byla velká zodpovědnost a obrovská motivace. Přišla dosud zcela nevídaná šíře akcí a jejich počet a frekvence překvapila i mě. A to se zpětně promítlo i do podoby dalších BMWC. Rozplynula se mlha a problémy zmizely, respektive zmizely jejich příčiny. Díky těmto těžkostem se však celá akce obrovsky posunula, protože se posunuli její účastníci i organizátoři či spoluorganizátoři.*“ [Kolovrat] Takto nahlíží Achrer na vznik společnosti v jednom ze svých publikovaných článků v magazínu Kolovrat. Česká pohanská společnost (Č.P.S) byla založena v roce 2012 a navazuje na odkaz české pobočky PFI. Byla založena třinácti členy, přičemž někteří opustili PFI a začali utvářet Č.P.S. „*Naším cílem je poskytovat přátelský prostor pro setkávání, sdílení a učení se jeden od druhého. Nejsme primárně orientováni na žádné konkrétní pohanské náboženství. Č.P.S. však chceme rozvíjet proto, aby se vyznavači (ale i hledající) z jednotlivých pohanských tradic mohli společně setkávat v civilním, tolerantním a otevřeném prostředí. Toto prostředí by mělo vznikat především na pravidelných setkáních, rituálech, přednáškách, na společných výpravách do přírody, za poznáním či za sdílením pohanské umělecké tvorby.*“ [Pohanská společnost] Společnost zastává názor, že každý má

svobodnou volbu a v jejich zájmu není učit někoho správné pohanské cestě. Česká pohanská náboženství jsou různorodá tak jako jejich stoupenci, proto sami sebe neoznačují za zastřešující organizaci vštěpující lidem víru pomocí jedné určité správné cesty. Oficiální stránky společnosti jsou neustále aktualizované, přibývají články a zmiňují se nadcházející akce. Zde je určitě potřeba zmínit další pohanský magazín, který Č.P.S. začala vydávat. Jedná se o časopis Kolovrat vydávaný od roku 2012 Českou pohanskou společností, o dva roky později pak vznikla online internetová verze. Po prostudování množství literatury zabývající se Wiccou a pohanstvím celkově není těžké odvodit, proč byl zvolen právě tento název pro časopis. "Kolovrat" představuje odkaz k ročnímu cyklu, kdy se během roku příroda mění a tím se mění i zaměření se na jiná témata. Cílem magazínu je poskytnout aktuální informace z pohanské společnosti v České republice, ale i v jiných zemích. Dále obsahuje rozhovory, povídky a příběhy, mnohé se také lze dočíst o pohanském životě včetně rodiny, hudby, stravy a spoustu dalšího. [Vojtíšek 2004]

Pohanský kruh je další organizací, která aktivně podává prostřednictvím svých webových stránek informace o aktuálním dění u nás a v zahraničí. Sami se hlásí k „*odkazu předkřesťanské evropské civilizace, jejíž přírodními zákony inspirované ideje k nám promlouvají stále živým hlasem i v dnešní "moderní" době zmrtvělého ducha i těla.*“ [Pohanský kruh] Cílem tohoto společenství je ponechat co možná největší autonomii všem aktivistům a poskytovat náměty a informace o dalších skupinách, aby vznikla určitá vzájemná koordinace a bylo možné spojit nesourodé směry za sdílenou cestou k oživení odkazu našich předků.

Mezi další organizace a skupiny působící na české scéně patří např. Rodná víra, Stezky pohanství, Bardská gilda, atd. a nespočetně mnoho existuje různých blogů o pohanství. Už skoro deset let fungující Pohanské otevřené fórum poskytuje i dnes možnost společné debaty ohledně pohanství. Inspirací pro založení fóra Petrem Gilarem (zvaný Eurik) byla myšlenka Jakuba Achrera. Registrováno je několik stovek uživatelů, přičemž několik desítek představuje aktivní přispěvovatele. Diskuze odráží aktuální situaci mezi pohany, témata, o kterých se vede diskuze, jsou polyteismus, láska k bohům spojená s praxí, vnímání světa a uctívání Země a mnoho dalších podobných témat. Mezi nejvýznamnější pohanské směry v České republice patří keltské novopohanství, germánské (severské) novopohanství, slovanské (baltoslovanské) novopohanství, šamanské novopohanství a čarodějnické novopohanství - Wicca.

Česká republika má také feministickou větev Wiccy, kterou představuje sdružení Bohyně. Pomocí internetových stránek [Bohyně] jsou prezentována témata o pohanství a ženské spiritualitě. Významnou osobou v této oblasti je Hana Evansová (Valpurga), spisovatelka a bojovnice za spravedlnost. Sdružení Bohyně je zaměřená i na ekologii pomocí organizace Pagan Pride. Ta společně s Č.P.S a PFI organizovala v roce 2010 první Pražský Pagan Pride Day, který se uskutečnil celkem třikrát. Pagan pride je celosvětová akce, která představuje účastníkům rituály, nabízí prostor pro seznámení s pohanskými směry a skupinami a v neposlední řadě má smysl charitativní díky doneseným potravinám, které jsou darovány na pomoc zvířatům. [Vojtíšek 2007]

10 ZASTOUPENÍ WICCY V ČECHÁCH

Přední místo v současném novopohanství zastává především Wicca, jakožto nejvýznamnější směr, který je v popředí různých novopohanských aktivit, co se týče vydávání magazínů, zorganizování slavností apod. Toto novodobé čarodějnictví se u nás patrně stalo tak silným ve své kategorii díky rozšíření v anglických zemích, avšak u nás se jí zatím nedostalo tolik pozornosti ve srovnání s anglicky mluvícími zeměmi. K nám se hnutí dostalo díky překladům literatury pojednávající o Wicce, ne nějakým záměrným šířením a propagováním náboženství za účelem získání nových věřících, a to nějakou dobu po Sametové revoluci. „*V České republice existují v zásadě dva druhy čarodějnictví, které se liší svým původem. Tím prvním jsou čarodějnické tradice, které zde existují již mnoho let a jejichž coveny vznikly na základě rodinných zasvěcení. Tyto malé skupinky dokázaly přežít jak komunistickou diktaturu a fašistický režim druhé světové války, tak i několik staletí katolické vlády v Evropě. V Anglii vzniklo z podobných tradic novopohanské hnutí Wicca, u jehož zrodu stála známá osoba Geraldina Gardnera. To bylo na počátku padesátých let, kdy se začali objevovat první lidé, kteří se ke Starému náboženství přiznávali otevřeně. V Čechách však něco takového nebylo možné. Stíhání ze strany katolické církve sice již nebylo na pořadu dne, ale vystřídal je bolševický teror, který skončil teprve před čtrnácti lety. Tímto momentem se začíná psát historie moderního čarodějnictví v Čechách. A nejen to. Objevují se i jiné pohanské tradice a náboženství, především z řad severských systémů.*“ Jakub Achrer se v tomto článku zmiňuje o počátku Wiccy u nás. [Jitřní země]

V České republice během posledních let poměrně klesla religiozita, celkově je vůči jiným zemím velice nízká. To se týká jak křesťanských církví, tak jiných. "*Hledají se vůči nim alternativy. Návrat k náboženství předků, Slovanů či jiných evropských etnik, je takovým pokusem o alternativu.*", řekl religionista Ivan Štampach. [Eurozprávy] Podle Českého statistického úřadu [Český statistický úřad] při sčítání lidu v roce 1991 bylo v České republice 39,9% nevěřících a za deset let v roce 2001 procento nevěřících stoupl na 59%. V roce 2011 je ale viditelný pokles ateistů na 34,2%. Zprv je určitě nutné brát v potaz ty, u kterých nebylo vyznání specifikováno, což dělá poměrně velké procento. Při posledním sčítání v roce 2011 i přesto, že se počet nevěřících snížil, tak se naopak prudce navýšil počet lidí, kteří svoji víru nesdělili vůbec. Tuto viditelnou změnu můžeme dávat za vinu tomu, že se téma náboženského vyznání stává více intimní záležitostí. Zadruhé je také

důležitý fakt, že procento ukazující ateismus nemusí odpovídat skutečnosti, že daný jedinec, který tuto možnost při sčítání zvolil, určitě ateistou je. V roce 2011 také proběhly iniciované kampaně ze strany PFI za účelem podpory pohanů, aby ve sčítání lidu vyplnili pravdu o svém vyznání. Mezinárodní pohanská federace a další pohanské organizace totiž zaslaly žádost, aby byla přiřazena statistika přímo pro pohanství, načež Český statistický úřad žádost schválil. Dle posledního sčítání obyvatel se k pohanství přihlásilo 863 lidí. Nejvíce pohanů podle krajů se nachází v Praze, dále Středočeském kraji, Jihomoravském kraji a Moravsko-slezském kraji. Z dostupných údajů také vyplývá, že k pohanské víře se nejvíce lidí hlásí v těch krajích, kde je celkově nižší religiozita, to odpovídá konkrétně okolí Prahy. Nejméně pohanů bylo zaznamenáno v kraji Vysočina. Podle výše zmíněných statistik lze vyvodit, že není Wicca v ČR tak rozšířená. Jedním z důvodů může být také fakt, že oproti jiným zde nemá Wicca dostatečnou základnu a kontakt s coveny z jiných zemí, které jsou nutné k zasvěcení wiccanů. Podle názorů předsedy Slovanského kruhu Zdeňka Ordelta ale v dnešní době přichází nová vlna obnovy původních tradic *"Jsou země, kde probíhala kristianizace, šíření křesťanství, daleko později a v daleko menší míře. Z tohoto důvodu daleko déle tradice přežily v plné síle. Dozvuk tradic je silnější v jiných zemích. České země byly ohniskem křesťanství."* [Eurozprávy] Podle hodnocení odborníků má o pohanství zájem mnohem více lidí, než se jich k víře přihlásilo. Je možné pouze spekulovat o tom, proč v České republice je pohanství tak málo populární. Možná určitou roli hraje opatrnost či skepse, nebo i zkušenost spojená s historií. Na celém světě existuje odhadem více než sto tisíc lidí, vyznávajících tuto víru. Největší četnost představují Spojené státy americké, dále Austrálie, Velká Británie a pak až ostatní evropské země. Žádné sčítání pomocí nějakého orgánu neexistují, tato čísla jsou pouze domněnkami.

Při studii různých zdrojů pojednávajících o Wicce lze často narazit na úsudek, že Wicca je v současné době nejrychleji rostoucím náboženstvím. Možná je to jen blábol šířící se dál, možná to platí ve Spojených státech amerických, ale u nás tomu tak určitě není. K pohanům se v Čechách připisuje málo lidí, a že by byl znatelný výrazný nárůst, se říci nedá. Už dlouhou dobu nemá křesťanství vliv na společenskou situaci, jak tomu třeba bylo tenkrát a většina lidí se bez křesťanských církví obejde. Proto se naskýtá velice malá šance najít jinou náboženskou alternativu, navíc skoro žádní wiccani se nesnaží získávat nové příznivce a víru šířit dál mezi lidi, jak mohl každý někdy zažít např. u jehovistů, kteří v ČR poměrně aktivně snaží lid přeorientovat na svoji víru. Veškerá iniciativa wiccanů, co

se týče prezentace na internetu, vydávání časopisů, pořádání akcí atd. je směřována za cílem sdílet své myšlenky, a ne získávat nové členy.

10.1 Tradiční a eklektická Wicca v ČR

Současní wiccáni berou gardnerovskou tradici jako něco, z čeho mohou být inspirováni pro své vlastní náboženství, modifikovat ho podle sebe, ale zároveň setrvali v základních principech Wiccy. Raymond Buckland jako první umožnil, aby do Wiccy lidé zasvěcovali sebe sami. Toto rozhodnutí se těšilo velké oblibě, protože možnost tradičních covenů byla nižší, než zájem o to být zasvěcen. Tak vznikla spousta samostatných covenů prezentujících i nepřesné údaje o spojitosti s wiccanskými tradicemi, takže vznikaly i tradice nové. Samozasvěcení rozpoutalo debaty mezi wiccany o tom, kdo je nositel pravých tradic a kdo je pouze eklektický napodobitel. V České republice se obvykle Wicca dělí právě na tyto dvě kategorie: tradiční a eklektická Wicca. Tradiční Wicca zastává gardnerovskou a alexandrovskou tradici s neměnnými pravidly, výukou a tradičním zasvěcením. Čerpá z toho, co už kdysi vymysleli jiní. Na druhé straně eklektická Wicca také přijímá základní pravidla, ale je celkově svobodnější, dává průchod vlastním myšlenkám a zařazuje nové předlohy a postačí pouze sebezasvěcení. V České republice neexistuje žádný tradiční coven, z toho plyne, že většina českých wiccánů je řazena k eklektické Wicce. Našli bychom zde jak samostatně působící jedince, kteří pracují individuálně, ale i jedince sdružující se ve skupině. Obecně panují mezi tradičními vyznavači i názory, že jiná Wicca, než ta tradiční, není opravdovou Wiccou a její stoupenci nejsou skutečnými wiccany. Podle slov Acherra je situace v Čechách celkem zmatená a vzniká tak chaos. *„Z tohoto chaosu se nám postupně vynořuje druhý proud čarodějnictví, který je mnohem početnější než ten první a který také zahrnuje wiccanskou tradici. Tento směr vzniká čtením knih a jejich postupným převáděním do praxe. Členská základna roste každým dnem a postupně vznikají malé začínající coveny ve všech koutech republiky. Tito lidé jsou inspirováni především Wiccou a příliš si nelámou hlavu s tím, že nejsou tradičně zasvěceni. Jejich dráha je bez výjimky zahájena samozasvěcujícím rituálem. Pro praxi tohoto typu se ve světě vžilo označení "Populární Wicca" jako protiklad k tzv. "Zasvěcující Wicce", která je založena na předávání nauky v přímých liniích od Geralda Gardnera, Alexe Sanderse a jiných. Zároveň je třeba podotknout, že samozasvěcení je v drtivé většině uznáváno jako naprosto platný způsob vstupu do pohanské komunity a to i příslušníky zasvěcujících wiccanských tradic.“* [Jitřní země] Z jeho slov je patrné, že on nebude úplně zastáncem eklektického směru, ale zároveň nepopírá fakt, že působení a praktikování

Wiccy těmito čarodějnicemi nebo čaroději může mít stejný smysl jako práce wiccanů zasvěcených tradiční Wicce.

10.2 Čeští Wiccani

Situace v České republice byla relativně nejasná a neměla svůj systém. Chybělo dostatečné množství informací a existovaly pochybné osoby, které se vydávaly za wiccanké učitele. Tak velké zastoupení wiccanů v ČR není, přičemž jednu z hlavních rolí v tom hraje asi absence skupin a Kněžky a Kněze, kteří prošli výcvikem a učením, aby mohli provádět zasvěcovací obřady. Pro většinu je asi náročné za tímto cílem jezdit do zahraničí, kde se možnost učení naskytuje. Někteří Češi toho ale využili, prošli zasvěcením, a stali se tradičními wiccany. Ve Vídni se nachází coven, který je Čechům otevřený. Podle odhadů se v ČR nachází kolem deseti zasvěcených, kteří jsou členy zahraničních covenů. Počet eklektických wiccanů je možné si jen domýšlet.

V rámci vazeb wiccanů v České republice na mezinárodní organizace žádná iniciativa, která by byla ryze wiccanská, neexistuje. V počátku byla organizace Mezinárodní pohanská federace zaměřená hlavně na Wiccu, ale později se snažila svoje zaměření rozšířit a být rozmanitější v pohanských směrech.

V roce 2010 bylo odhadováno, že je v České republice asi 6 zasvěcených. Dnes jich je podle informací, které jsem zjistila, asi kolem deseti. Za nejvýznamnějšího a nejinitiativnějšího představitele Wiccy u nás je již mnohokrát zmiňovaný Jakub Achrer zvaný Zahrada. Asi do roku 2007 lze Achrera považovat za nejvíce aktivního wiccana, pak se lehce stáhl, ale do současné doby je aktivní a součástí České pohanské společnosti. O jeho životě a o tom, o co se zapřičinil, nejen v rámci pohanství, jsme se velice obšírně dozvěděli už v kapitole Podpora rozvoje novopohanství v ČR. Zahrada, jakožto spoluzakladatel velké části wiccanských či pohanských organizací, byl zasvěcen v Gardnerovsko-Alexandrovkém covenu ve Vídni. První česká kniha, která byla o Wicce napsána, se jmenuje *Wicca: První zasvěcení* a napsala ji právě Zahrada. Kniha je určena spíše lidem, kteří se o čarodějnictví zajímají a něco o něm již vědí. Zároveň ale podává informace i úplným začátečníkům nebo neznalcům, kteří ji mohou považovat za cenný materiál při studiu Wiccy,

Zahrada o své víře psal také články v časopisech Dotek a Pohanský kruh, který v roce 2003 začal vydávat tiskem a později byl dostupný na jeho internetových stránkách

Wicca garden, které v současné době už nejsou aktivní, ale jsou archivovány na jeho aktuálních novějších stránkách [Wicca]. Ahrer se také účastnil natáčení České televize v pořadu Uchem jehly. Zde se setkal jakožto wiccan s evangelickým farářem Pavlem Klineckým. Nemálokdo kdo by si asi kladl otázku, jak si budou lidé s tak odlišnou vírou rozumět. [Česká televize]

Jednou z dalších hlavních představitelk české Wiccy je Anna Marie Dostálková s přezdívkou Anima Noira. Noira. Je moderní čarodějnici, která se zabývá věštěním, magií a léčením. V roce 2009 byla zasvěcena do druidského řádu, zajímá se a učí Wicce a také vúdú. Mezi její hlavní aktivity patří pořádání seminářů, kde účastněné učí rozvíjet svoji intuici, psychickou obranu atd. Sama se prezentuje jako čarodějnice a v jednom rozhovoru vysvětluje, co si pod tímto označením mají lidé přestavit *"Znamená to, že se nebojím využívat moci rituálů na lidskou psychiku a prostředí. Spoustu případů dokážu vyřešit bez nich, pouhým rozborem a radami, zkušenost mi stále znovu ukazuje, že sílu rituálů není radno podceňovat a lépe je člověka ještě poslat o půlnoci na rozcestí, aby se mu ta rada dobře zažila. Moje definice magie je, že je to cesta, jak vracet lidem moc nad jejich životem do jejich rukou. A to je myslím velmi důležité, protože na tom obecně společnost nemá zájem, aby lidé brali své životy do svých rukou. Bohužel většina ezoterismu se mi zdá zaměřená přesně opačně – sytí lidi slepou vírou v zázraky a odvádí je od vlastní vůle."* [Mladý podnikatel]

Anima Noira založila internetovou stránku Čarovné zrcadlo, které má už dlouhou historii. Byl to web, který nabízel informace o pohanství, čarodějnictví a magii, ale v současnosti už neexistuje a místo něj Noira spustila nový web [Věštírna], kde návštěvník najde různé překlady, recenze a články, dále horoskopy, věštění numerologii a v neposlední řadě karty. V tomto směru nabízí Noira spoustu služeb. *"Různé psychické zážitky a kletby patří mezi hlavní motivy, proč mne lidé vyhledávají. Dlužno ovšem dodat, že většina těch situací, s nimiž se lidé potýkají, žádný nadpřirozený základ nemá. Jsou to situace a otázky, o kterých bychom se mohli bavit celý den. Lidé jsou totiž schopni se na mne obracet naprosto s čímkoliv, jako se obraceli na dávné šamany: dítě jim tři dny nespí, chtějí znát vůli zesnulého, mají zdravotní potíže, pro něž se nenalezla žádná příčina, nebo se nemohou seznámit. Prakticky všechny otázky spadají do oblasti zdraví, vztahů nebo prosperity. Základní lidské motivace se nijak nezměnily."* Takto Noira popisuje, co je také její náplní. Někdy je možná více psychologičkou než čarodějnici, někdy je všim dohromady [Mladý podnikatel].

Jedním z oblíbených bývalých wiccanů v České republice je Petr Gilar nazývaný Eurik. Eurik se v současné době zaměřuje na jiný pohanský směr - druidství, ale jako wiccan se angažoval ještě dříve, než Jakub Achrer. V době, kdy byl Wicca nakloněn, založil i vlastní coven, který se ale po nějaké době rozpadnul. Eurik vede na internetu Pohanské fórum, o kterém byla zmínka již v předešlých kapitolách. Eurik je zakladatelem webových stránek [Eurikovy stránky] o magii a čarodějnictví a pohanské víře, které patří k nejstarším českým stránkám o magii. Na jeho stránkách nalezneme rozebráno mnoho o pohanských směrech včetně Wiccy, dále rituály, magii, zdraví, sebepoznání a mnoho dalšího. Jeho stránky jsou poměrně oblíbené a patří mezi jedny z nejvyhledávanějších mezi pohany.

Mezi další významné osobnosti české wiccanské scény patří Berkana, Eolin, TPM, Cody nebo z eklektické Wiccy Gin z Hradce Králové, který tam i založil coven.

Na internetu existuje pohanský adresář, který vznikl za účelem propojení lidí s pohanským vyznáním nebo lidí zajímajícími se o okultismus. V současné době poskytuje seznam lidí, kteří vyznávají různé směry, zanechají tam na sebe kontakt a tím se pak pomohou lépe spojit s ostatními se stejnými zájmy. Na počátku vzniku v roce 2005 se jednalo o wiccanský seznam, tzv. Wicca List, ale v dnešní době už čistě wiccanský seznam neexistuje. Internetové stránky Pohanský adresář nejsou v současnosti nějak aktualizované, a zdali jsou stále aktivně využívány, těžko říci.

11 COVENY V ČR

V České republice existuje nepřesně určený počet praktikujících nezasvěcených wiccanů, kteří vytváří coveny, které jsou ovšem neoficiální a často tvořeny přáteli a příbuznými. Tyto skupiny představující spíše volnější uskupení se společně schází a praktikují rituály při svátečních příležitostech, podnikají společné akce apod. Podle českých wiccanů píšících příspěvky na webových stránkách u nás neexistuje téměř žádný stabilní coven. V minulosti se už několik skupin pokoušelo vytvořit v Čechách oficiální tradiční coveny, které budou stabilní a budou moci učit a zasvěcovat nové členy, ale nedostatečný počet kvalifikovaných osob tyto snahy zastavil. Nicméně tradice tohoto hnutí je v ČR poměrně krátká na to, aby zde byly už delší dobu zakořeněny velké tradiční coveny.

O českých existujících covenech se lze něco dopátrat pouze prostřednictvím internetu, a to pouze v nevelké šíři. Kolik se jich u nás celkem nachází, nelze říci, protože svoji víru veřejně nepropagují. Většina patří k eklektickým wiccanům, kteří na základě studia literatury prošli sebezasvěcujícím rituálem, pracují samostatně a znalosti čerpají z dostupných knih.

Mnoho eklektických covenů u nás vznikne a netrvá to dlouho a zanikne. Možná je to tím, že se nesnaží reprezentovat se a šířit dál ať přes internet, nebo jiným způsobem. Existence eklektických skupin před léty i v současnosti nelze s jistotou dopátrat. Některé jsou dokázány, že existují, některé pravděpodobně vznikly a jiné jsou někde zmíněny, ale nelze zjistit, zdali opravdu existovaly, existují, nebo je to výmysl. Bude následovat výčet, který se podařil dopátrat, ačkoliv pravdivost existence těchto skupin si můžeme pouze domýšlet. Při hledání českých covenů na internetu jsem narazila na výjimku a našla coven Wicca Omega, který působí aktivně a věnuje se utváření internetových stránek. Sami o sobě píší, že jsou hlavním a zároveň prvním covenem u nás a také dávají základnu celé wiccanské populaci. Tento coven působí v okolí hory Říp a dává možnost i studiu Wiccy.

Na Jihlavsku vnikl kolem roku 2003 Jihlavský coven se třemi členy a postupně se rozšířil o stoupence hlavně středního věku. Ačkoliv Jihlava není tak velkým městem, údajně se tam nachází čarodějů hodně. Na Liberecku se soustřeďuje velmi starý coven naopak s lidmi vyššího věku, což bude asi i zaručovat větší zkušenosti členů. Do libereckého covenu náleží i Eurik, o kterém jsme se pár věcí dozvěděli už výše. Na

internetu se prezentuje i coven s názvem Circle of Avalon působící na severu Čech. Pravděpodobně se jedná o poměrně mladou skupinu čtyř lidí, ale zdali opravdu existuje a je nějakým způsobem činná, těžko říci. V Plzni existuje sdružení podobné covenu, ale jestli lze za coven považovat, není jisté. Členové se údajně pravidelně schází. Nejvíce pohanů bylo při sčítání lidu napočítáno v okolí Prahy, s tím souvisí i vysoký počet covenů v té oblasti. Nelze s jistotou vůbec říci, kolik jich v okolí Prahy může být, ale před deseti lety byly známy asi čtyři coveny, z nichž některé byly nepřístupné a nestály o žádné publikování a některé měly velice mladé členy [Wicca].

12 ČESKÁ LITERATURA ZABÝVAJÍCÍ SE WICCOU

V dnešní době už není problém sehnat v českém jazyce spoustu knih pojednávající o pohanském náboženství včetně Wiccy, ale většina jsou překlady z cizích jazyků od autorů, kteří byli praktikujícími wiccany. Jako první byla do českého jazyka přeložena kniha Ivem Železným od Stewarda Farrara v roce 1996 *Čarodějnictví dnes: rukověť moderního čaroděje (What Witches Do)*. Kniha neměla tak velký ohlas, asi protože zde nebyly žádné coveny tradiční Wiccy, ve kterých by se dalo spolupracovat. Další knize, která byla přeložena do češtiny, se dostalo mnohem většího ocenění mezi lidmi a dokonce ji lze považovat za základní literaturu představující důležitou pomůcku českých wiccanů. Jedná se o knihu s názvem *Velká učebnice čarodějnictví a magie* z roku 1998 (*Buckland's Complete Book of Witchcraft*), kterou napsal Raymond Buckland. Kniha podává celkové informace o filozofii Wiccy, ucelený obraz o její historii, spoustu praxe, rituálů a magii, čímž může sloužit jak tradičním wiccanům, tak i eklektický wiccan najde hojně využití. Prostřednictvím lekcí pro studium samostatných lidí i skupin podává všechny aspekty kultu Wicca a umožňuje každému vytvořit si své náboženství na základně cenných rad. Tyto první dvě knihy přeložené do češtiny mají ale mnohé odlišnosti, za což může především to, že Farrar jakožto Angličan byl zasvěcen do Alexandrovské tradice a Buckland jako Američan do tradice Seax wicca, kterou sám založil. A rozdíly v americké a anglické Wicce určitě jsou patrné.

V roce 2002 byla přeložena další kniha *Keltská přírodní magie: Wicca (Wicca: A Guide for the Solitary Practitioner)*, kterou napsal Scott Cunningham. Je to další velice dobrá příručka, kterou ocení především samostatně působící wiccani, kteří tam naleznou veškeré informace. Do češtiny byly později přeloženy i jeho další knihy, např. *Techniky přírodní magie: země, vzduch, oheň, voda* z roku 2009 (*Earth, Air, Fire & Water: More Techniques of Natural Magic*), *Magická Wicca* z roku 2007 (*Living Wicca: A Further Guide for the Solitary Practitioner*), *Kniha stínů* z roku 2011 (*Cunningham's Book of Shadows: The Path of An American Traditionalist*) a další.

Překladů knih, které se nezaměřují pouze a přímo na Wiccu, ale na směry, které z ní vycházejí, vyšla v ČR spousta. Kniha od Debbe Tompkinsové *Škola čarodějnictví: Magie podle wiccanské tradice* z roku 2010 (*Witch School: Living the Wiccan Life*) představuje průvodce života čarodějnic s praktickými rituály a magií založených na tradici Wicca. Podává ale i teoretické informace o božstvech a jejich základních principech. Další kniha

Keltské mýty a magie z roku 1996 (*Celtic Myth and Magick*) od Edain McCoy představuje typický příklad publikace, která z tradiční Wiccy vychází a její působení je velice patrné, ale patří ke keltskému proudu čarodějů. Mnohé rituály a uctívání bohů je velmi podobné.

Jedinou původní českou knihou je v předchozích kapitolách zmiňovaná a podrobněji rozebíraná kniha Jakuba Achreera *Wicca: První zasvěcení*, která podává jak základní informace o hnutí, historii, božstvech, sabatech atd, ale především popisuje jeho vlastní cestu zasvěcením v covenu v Rakousku, jeho postřehy z osobního života, myšlenky, názory.

Zájemci, kteří by se o Wiccu zajímali, mohou nalézt mnoho a mnoho knih, ačkoliv některých, ne úplně dobrých. Vzhledem k tomu, že knihy česky vydané nabízí množství směrů založených na tradici Wicca, jsou publikace mnohdy velice odlišné a mohou způsobovat pak zmatek v orientování se v této problematice a mísení několika směrů dohromady. V jednom článku na internetu se Achrer vyjadřuje o literatuře takto „*Historie čarodějnictví je totiž velmi zamotaná věc. Už proto, že o ní neexistují prakticky žádné spolehlivé materiály a historické prameny. Je plná spekulací, zmatek a dezinformací. Nikdo neví nic jistě a teorií na toto téma existuje nespočet. S trochou nadsázky se však dá říct, že to, co dnes máme, obsahuje stejný základ a filozofii, jakou obsahovalo Staré náboženství ve své původní podobě. Změnilo se však všechno ostatní. Čarodějnictví absorbovalo během své spletité historie obrovskou škálu vlivů.*“ [Jitřní země].

Kromě knih je zdrojem informací především internet, při jehož procházení lze najít nespočet stránek zaměřujících se na Wiccu, které jsou podrobněji popsány v předešlých kapitolách.

13 METODOLOGIE VÝZKUMU

Diplomová práce je založena na kvalitativním výzkumu, kdy výsledky nebyly získávány pomocí statistických metod, ale pomocí rozhovorů s wiccany. Zvolen byl polostrukturovaný rozhovor, který vychází z předem připraveného a důkladně promyšleného návodu, jenž nebyl striktně u každého respondenta dodržen. Individuálně bylo měněno pořadí otázek, přidávány další otázky nebo podotázky, někdy došlo i k odklonění od hlavního tématu. Výhodou polostrukturovaného rozhovoru zvoleného v této práci je možnost reagovat na jednotlivé respondenty a využít jejich specifík.

Celkem čtyři respondenti poskytli odpovědi na otázky, které se odrážejí ze života wiccanů, osobních pohledů a názorů, běžných zvyků, oslav svátků a pohanské situace v České republice. Všichni praktikují Wiccu, přičemž dva respondenti jsou tradičními wiccany a dva respondenti jsou eklektickými wiccany. Jednotlivé rozhovory mají od 42 do 47 otázek a kompletně celé jsou obsaženy v příloze.

První respondentkou je žena, 29 let, hlásící se tradiční Wicce. Druhý respondent je muž, 39 let taktéž tradiční Wiccan, který je s první respondentkou v manželském svazku. Třetí respondent je muž zvaný Jindřich, 34 let, manažer, patřící k eklektické Wicce. Čtvrtou respondentkou je žena přezdívaná se Alciellě, 29 let, ochránkyně zvířat a veterinární lékařka,

Cílem diplomové práce je pomocí kvalitativního výzkumu nahlédnout na situaci novopohanského hnutí Wicca v České republice, do jaké míry je zde zakotveno a jak vypadá život a samotná praxe českých wiccanů.

14 ANALÝZA ROZHOVORŮ S ČESKÝMI WICCANY

V tomto výzkumu jsem spolupracovala se 4 respondenty vyznávajícími Wiccu a položila jim individuálně přes čtyřicet otázek, které mají poskytnout všeobecné informace o jejich víře, nastínit jejich vlastní pohled na Wiccu, nahlédnout do jejich osobního života a v neposlední řadě poukázat na pohanskou situaci nejen v České republice. Kompletní seznam otázek a odpovědí se nachází v příloze, tato kapitola zahrnuje pouze vybranou část z nich. Dvě osoby jsou tradičními wiccany a dvě osoby eklektickými wiccany. Při analýze dat můžeme sledovat, zdali se nějak odpovědi liší, nebo se neliší vůbec v rámci těchto dvou kategorií wiccanů.

První otázky směřují na samotnou dotazovanou osobu a vztah k Wicce. Na první otázku, *Jak byste sám sebe pár slovy vystihl jako člověka vyznávajícího Wiccu?* se odpovědi podobaly od lidí stejného druhu vyznání Wiccy.

„Myslím, že se jedná o člověka hledajícího to, co ostatní nevidí.“ (žena)

„Člověk hledající to, co jiní nevidí.“ (muž)

„Snažím se rozvíjet, kráčet v souladu s Bohy a principy osobní zodpovědnosti a svobody. Vážím si přírody, místních duchů a předků.“ (Jindřich)

„Osoba věřící v přírodu a její cykly, ctící její zákonitosti, osoba, které záleží na přírodním prostředí a ne na sobeckých lidských cílech.“ (Alciellë)

Další otázka, *Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste se o Wicce poprvé doslechli? Při jaké příležitosti to bylo? Co bylo první myšlenkou, která Vám přišla na mysl, když jste o Wicce uslyšel?* směřující na samotného jedince ohledně prvního setkání se s Wiccou měla zajímavé a různorodé odpovědi. Většinou se s ní lidé setkali náhodou a jednoduše je zaujala natolik, že se stali wiccany.

„Já jsem se vlastně o Wicce doslovně nikde nedoslechla. V knihkupectví mě zaujala kniha od Scotta Cunninghama, a když jsem si ji přečetla, měla jsem pocit jako bych to vlastně vše už znala a byla jsem si jistá, že tohle je právě ono.“ (žena)

„Že to zní zajímavě a chtěl bych zjistit více.“ (muž)

„Na VŠ koleji. Zaujaly mne myšlenky, přišly mi důvěrně známé a souladící s mým vlastním, nezávislým a vnitřním náboženským přesvědčením.“ (Jindřich)

„Na okamžik asi ne, bylo mi ale v té době myslím kolem 14 let a oslovilo mě to již tehdy, od té doby jen prohlubuji životní styl souladní s přírodou. Když jsem poprvé četla o Wicce bylo to jako závan svobody, uklidnění, vod, které jsem hledala, abych našla sama sebe. Vyjadřovalo mne to. Tedy ne vše, jsem eklektik a například premisu, že zvíře nemá duši, nepřijímám.“
(Alciellë)

Všichni z dotazovaných se shodli odpověďmi na několik otázek. Když jsem se ptala, *Změnila Vám tato víra život?*, všichni řekli jednoznačně ano. Každému změnila život trošku jiným způsobem a každému přinesla do života něco nového. Na otázku *Věnujete se prakticky Wicce?* byly odpovědi také téměř totožné. Každý z respondentů slaví svátky Kola roku a esbaty, i když někteří ne každý svátek aktivním způsobem. Všichni se také vzdělávají a meditují, vaří příhodná jídla nebo praktikují magii. Otázka *Pořádáte rituály, jakým způsobem a jak často?* měla naprosto totožné odpovědi. Všichni pořádají rituály minimálně na 8 svátků. Někteří i při jiných příležitostech nebo soukromě, a ne jenom skupinově. Zdrojem pro inspiraci, jak pořádat rituály je většině dotazovaných kniha od Vivianne Crowley *Wicca: The Old Religion in the New Millenium*.

Velice mě zajímalo, zdali wiccani slaví klasické křesťanské svátky jako Vánoce, Velikonoce atd. a zdali jsou v něčem odlišné od typických zvyklostí. Všichni dotazovaní odpověděli, že tyto svátky slaví, ale spíše jim dávají původní význam.

„Ano slavíme i ostatní svátky. Máme malého syna, takže bychom se tomu nevyhli, ani kdybychom chtěli. Slavíme takovou tu klasiku Vánoce, Velikonoce, a slavíme to stejně jako asi všichni ateisté v Čechách :). Já mám oba svátky moc ráda. Když jsem byla ve skanzenu v Kuřimi, tak tam nějaký paní historik krásně vyprávěl o tom, že při příchodu křesťanství se přebíraly dřívější svátky, které se tady slavily. Důvodem prý bylo, že by lidé ty svátky slavili tak jako tak, tak se jim dala alespoň křesťanská tematika. Já si osobně myslím, že to je možné, i s ohledem na to, jak se část svátků překrývá se svátky předkřesťanskými. Například svátek Yule - tedy zimní slunovrat je jen 3 dny před Vánoci. Mě ale na tom, odkud pochází, nezáleží. Vánoce mám spojené s dětstvím, s rodinnou pospolitostí, vzájemným oceněním, nasloucháním si a přátelstvím. Tak to bylo dřív a tak je to i dnes.“ (žena)

„Ano, ale trochu jinak. Asi trochu blíže jejich původnímu významu.“ (muž)

„S nepohanskou částí rodiny slavím tradiční české Vánoce. Více mne ale oslovuje oslava pohanských svátků, které jsou pro mne zásadní a určující.“ (Jindřich)

„Defacto je slavím ale to díky tomu že se kryjí se svátky wiccy, protože z jejich počátků a kořenů vyšly. Takže ano, ale neslavím jejich křesťanský původ nýbrž ten prvotní přírodní původ Kola roku.“ (Alciellë)

Další otázka, *Máte oblíbeného boha nebo bohyni?* nesla jednoznačnou odpověď. Zjistila jsem, že všichni preferují některého z bohů a mají nějakého konkrétního oblíbence. Jeden z dotazovaných říkal, že je to jak s lidmi, buď Vám někdo sedne lépe, anebo si k němu hledáte cestu složitěji.

Když jsem zjišťovala, jak probíhalo zasvěcení u každého respondenta, jestliže teda byl zasvěcen, moc jsem toho nezjistila. Určitě je nutné respektovat, že některé věci si nepřejí nikomu sdělovat. Všichni mi tedy odpověděli na otázku, *Jak probíhalo Vaše zasvěcení*, že průběh mi nemůžou blíže specifikovat. Jeden z respondentů mě odkázal na knihu od Farrara *Čarodějnictví dnes*, kde je zasvěcení popsáno a jeho skutečné zasvěcení se tomuto podobalo.

Všichni se shodli na další otázce, kdy jsem se ptala, *Myslíte si, že v dnešní době se stále Wicca rozrůstá a přibývá věřících?* Každý wiccan byl jednoznačně přesvědčen, že Wicca a celkově pohanská náboženství rostou a zvyšuje se počet věřících, i když ne nějak razantně.

Když jsem zabrouzdala do osobnějších věcí, co se týče vlastních domovů, žití a rodiny, nalezla jsem velice podobné odpovědi. Ptala jsem se, *Jak to vypadá u Vás doma, promítá se zde nějakým způsobem Vaše víra na první pohled?* Tři ze čtyř wiccanů řekli, že mají doma oltář. Další z věcí, co někteří mají, jsou obrazy, rituální výstroj, pentagramy, přírodní motivy a materiály atd. Zajímalo mě také, zdali svoji víru tají, nebo ji před svými známými veřejně přiznávají. Odpovědi na otázku *Vaše okolí a přátelé vědí, v co věříte? Jaký na to mají názor?* byly někdy stejné a někde se lišily.

„Část ví, část neví. Většina ví, že jsem Wiccan, ale nemají tušení co to je. Pro mě to není téma do hospody, či k večeři. Je to prostě mou součástí a s lidmi o tom moc nehovořím. Je to moje víra. Ne oblíbený předmět diskuze.“ (žena)

„Ano, všichni to berou.“ (muž)

„Mé okolí a rodina to ví. Někdo mne má za neškodného podivína, někdo za zajímavého diskutéra, někdo mne má za bránu k seznámení se s pohanstvím a wiccou.“ (Jindřich)

„Všichni to vědí, jelikož jsem wiccanka i veganka 15 let tak vědí, zvykli si a samozřejmě někteří dodnes mají poznámky, povšechně to ale ti, co jsou pro mě důležití, vzali, kdo ne, to mě moc nezajímá. Nikoho nepřesvědčuji, nesoudím, pokud on nesoudí mě, pokud ano, takových lidí se v životě zbavuji, nepotřebuji je.“ (Alciellë)

Až na jednoho respondenta se všichni setkali s nějakou významnou osobností, která se zapsala do historie Wiccy. Jednalo se například o Vivianne a Chrise Crowleyové, Philipa Heseltona, Margota Adlera, Jeana Williamse. Jedna respondentka sdílela názor, že pro ní nejsou osobnosti důležité, protože jsou pro ni důležité všichni lidé a to, jací jsou.

Zajímavé jsou jednotlivé názory na srovnání situace u nás a jinde. Ptala jsem se, *Sledujete situaci i v jiných zemích? Jaké rozdíly jsou podle Vás mezi vyznáváním Wiccy v ČR a ostatních zemích?*

„V zahraničí je Wicca mnohem rozšířenější.“ (žena)

„Jsme tu víc v začátcích. A protože ve Wicce všechno trvá strašně dlouho, tak asi ještě nějaký čas budeme.“ (muž)

„Snažím se si udržet alespoň základní přehled. Naše scéna je komorní, navzájem se víceméně známe a dokážeme se mít rádi (nebo alespoň nemít neradi). Myslím, že na Západě je wiccanů více s lepší „infrastrukturou“ a dosažitelností výcviku a vzdělání. Nicméně se tam také pohanská komunita silněji polarizuje.“ (Jindřich)

„Jen tak letmo, myslím, že rozdíl třeba v Americe je, že tam je to bráno hodně vážně, mají hodně covenů, na druhou stranu tam chybí tradice, nicméně právě díky vytržení z evropských dějin tam dostalo základ mnoho wiccanských odvětví, což jen ukazuje na potřebu lidí vracet se k přírodě bez ohledu na historii, nebo možná právě v důsledku historie. V Irsku například mám pocit, že díky silnému zastoupení wiccanské víry v historii, je tak nějak „powiccanštělé“ i současné křesťanství. Nedávno jsme vedly rozhovor s kamarádkou, která uváděla, jak se ovlivnil pohled Irů na právě křesťanské praktiky, podobně i ve Skotsku. Sice se stali křesťany, ale pohanské zvyky, víra ve víly, skřítky a podobně, to v nich je hluboce zakořeněno. U nás, si myslím, že se povedlo konvertovat opravdu dokonale a pak období „temna“, nemyslím středověkého, ale toho komunistického, způsobilo naprosté „zarovnění“ víry a začalo se tak nějak od začátku, přičemž se určitá skupina našla právě ve Wicce či novopohanství.“ (Alciellë)

Všichni dále sdílí stejný názor, že Česká republika nemá silnou základnu věřících. Wiccanská komunita je podle respondentů malá, ale přesto silná. Stejně tak jsou všichni

názoru, že pohanská náboženství v ČR nestagnují, ale díky různým pohanským organizacím někam směřují a vyvíjí se, mění se,

Podobné informace sdělili respondenti, když jsem se dotazovala, zdali je Wicca nějak cíleně šířena dál. Cestu k Wicce si musí najít každý sám, je to spíše o vnitřním pocitu a cítění člověka a ne každému to může vyhovovat. Nikdo nenutí svoji víru jiným například pomocí letáček, ale je dobré, aby se o pohanství včetně Wiccy vědělo. Takto reagovali víceméně podobně všichni respondenti.

Dostalo se i na otázku rodičů a dětí v pohanském prostředí. Ptala jsem se, *Jak vnímáte otázku výchovy dětí v pohanském prostředí?* Většina dotazovaných dětí již má, ale jsou ještě malé na to, aby jakoukoli víru chápali. Většina chce svým dětem představit své hodnoty a ukázat cestu, kterou se vydali, ale zároveň by respektovali jejich právo na volbu vlastní duchovní cesty. V rodinách respondentů se vzhledem k nízkému věku dětí nějak znatelně víra neprojevuje, občas obejmou strom nebo poděkují lesu, když najdou houby a podobně. Asi je ale přirozené, že každý rodič vychovává své dítě v tom, o čem je přesvědčený, že je to to správné.

Závěrem mě zajímalo, jestli jsou schopni odhadnout, *jak se bude vyvíjet situace ohledně Wiccy a jak to s ní bude třeba za 50 let:*

„Myslím si, že to bude stejné jako dnes. U iniciační Wiccy určitě. Ale přiznám se, že jsem nad tím příliš nepřemýšlela. Ani si nemyslím, že by to pro nás bylo příliš důležité. Já budu dál sloužit Bohům, dokud budu živa, a to je pro mne důležité.“ (žena)

„Nemám ponětí, ale rozhodně si nemyslím, že by se z toho stal nějaký mainstream. Pokud jde o pohanství a například rodnověří, tam by to mohlo být zajímavější.“ (muž)

„Nechci se blamovat. Nechme tomu přirozený průběh a radujme se, pokud se bude vyvíjet, protože to je znak živého organismu.“ (Jindřich)

„Myslím, že jak Wicca, tak další alternativní náboženství, pohanská především, budou na silném vzestupu.“ (Alciellë)

Jestliže bychom shrnuli výčet otázek a odpovědí, mohli bychom usoudit, že se mnoho pohledů a názorů na Wiccu shoduje, jen málokde se odpovědi kříží. Taktéž způsob života, oslavy a využití času je v mnohých věcech totožné. Určitě je to dáno tím, že respondenti vyznávají stejné náboženství a mají i podobné zájmy, cítění, vnímání a smysl života. Každý člověk je individualita a rozličný jedinec bez ohledu na to, jakou víru

preferuje, proto také určitě shledáme nějaké rozdíly. Co se týče rozdílu odpovědí tradičních a eklektických wiccanů, neřekla bych, že toto je pro jejich myšlenky směrodatné a neudává to lišící se reakce na mé otázky. Kompletní rozhovory se zbytkem otázek od všech čtyř dotazovaných jsou v příloze. Spolupráce byla se všemi velice příjemná a také poučná.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se zaměřila na situaci novopohanského hnutí Wicca v České republice a podání uceleného přehledu nauky, vzniku a vývoje náboženství, což bylo i hlavním cílem. Nová náboženská hnutí jsou živým a neustále se vyvíjejícím projevem religiozity.

Pro teoretickou část byla stěžejním pramenem literatura. Pro shrnutí struktury Wiccy bylo studium značného množství publikací a pramenů nejdůležitější. Nepostradatelný byl v tomto případě i internet, který nabízí stovky různých odkazů, a právě prostřednictvím něj lze zjistit aktuální situaci tohoto hnutí a novopohanství u nás, protože spousta věcí nebyla ani v knihách publikována. Většina publikací se věnuje novopohanství spíše celkově a blíže o současné Wicce informace nepodávají. V teoretické části byla shrnuta celá nauka, prvopočátek vzniku a postupné rozšiřování náboženství. Uvedeny jsou zásady Wiccy, jejich svátky, symboly a božstva až k zasvěcení členů. Praktická část prostřednictvím kvalitativního výzkumu podává přehled o české wiccanské společnosti a informace o současné situaci v ČR. Blíže jsou analyzovány české coveny a literatura, nastíněn je také pohled na novopohanství v České republice. Díky čtyřem respondentům, kteří jsou tradičními a eklektickými wiccany, je zde zmíněna spousta nových a zajímavých informací ohledně Wiccy, fakta a poznatky z jejich způsobu života a zvyků.

Na základě svého výzkumu jsem došla k závěru, že novopohanská hnutí včetně Wiccy jsou na vzestupu, stále se vyvíjí nejenom u nás, ale i v zahraničí, i přesto že v České republice nemá Wicca tak velkou základnu ve srovnání s jinými zeměmi. Takovým důkazem toho, že populace jeví zájem o Wiccu a další novopohanská náboženství, je Mezinárodní pohanská federace, která má své pobočky po celém světě a neustále se rozšiřuje. V České republice lze narazit na méně i více viditelný způsob působení pohanských skupin, kteří navazují na rozličné náboženské tradice a hledají sami sebe, svojí vlastní identitu.

Wicca zajisté Gardnerem, který dal tvůrčí impuls k dalšímu rozvoji, nezačíná a současností nekončí. Bezesporu se bude dále vyvíjet a možná bude kultura v budoucnosti více obohacena díky Wicce zajímavým způsobem, jestliže nebudeme brát v potaz část

populace, která se povrchně k Wicce hlásí a v zápětí ji opustí. Přesto ale nepředpokládám, že bude někdy Wicca masovým hnutím.

Práce s respondenty byla velice příjemná a určitě přínosná, a právě tuto část práce považuji za nejzajímavější. Vytvořila jsem si přehled o tom, jak wiccané žijí a jaké je jejich vnímání. Díky psaní této práce jsem si poměrně značně rozšířila obzory a seznámila se s věcmi, které jsem doposud neznala.

Informace podané v této práci jsou základním přehledem, který by bylo možno mnohem více rozšířit a obohatit o další oblasti. Některé informace zde byly jen vyjmenovány nebo stručně popsány, protože nebyly součástí diplomové práce, nebo by značně převyšovaly daný rozsah. Přínos mé diplomové práce pro veřejnost vidím hlavně pro jedince zajímajících se o náboženství celkově nebo i pro okruh lidí hlásících se k Wicce jako zdroj cenných informací a zároveň praktických zkušeností praktikujících wiccanů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ

Knižní zdroje

Achrer, J. 2005. *Wicca: první zasvěcení*. Praha: Volvox Globator.

Barrett, D.V. 1998. *Sekty, kultury & alternativní náboženství*. Praha: I. Železný.

Buckland, R. 2017. *Velká učebnice čarodějnictví a magie*. Vydání druhé. Praha: Euromedia.

Buckland, R. 2006. *Znamení, symboly a omen: [ilustrovaný průvodce magickou a duchovní symbolikou]*. Olomouc: Fontána.

Carr-Gomm, P. c2008. *Magie druidů a wiccanů: druidcraft*. Olomouc: Fontána.

Carr-Gomm, P., Carr-Gomm, S. c2007. *Tarot - magie druidů: [Wicca a magie Druidů jako průvodce na cestě životem]*. Praha: Synergie.

Conway, D. J. 1997. *Keltská magie*. Praha: I. Železný.

Craft, S. 2003. *Maiden Moon. An Advanced Wicca 101*. Berkeley CA: Simon Craft Publishing

Crowley, V. 1996. *The Old Religion in the New Millenium*. Element Books Ltd.

Cunningham, S. 2002. *Keltská přírodní magie: Wicca*. Olomouc: Fontána.

Cunningham, S. 2011. *Kniha stínů*. Praha: Grada (Iniciace).

Cunningham, S. c2007. *Wicca: magie, rituály, rady: pokročilé praktické instrukce pro samostatné poutníky na cestách Wiccy*. Olomouc: Fontána.

Cunningham, S. 2001. *Přírodní magie: (Země, vzduch, oheň a voda)*. Praha: Vodnář.

Cunningham, S. 2009. *Techniky přírodní magie: země, vzduch, oheň, voda*. Praha: Grada (Iniciace).

De Angeles, L. 2003. *Cesta čarodějky: teorie a praxe čarodějnické magie, rituály, čarování, kouzla*. V Praze: Dobra.

Farrar, S. 1996. *Čarodějství dnes: rukověť moderního čaroděje*. Praha: I. Železný.

Gardner, G. B. 2009. *Moderní čarodějnictví*. Praha: Grada.

Greenwood, S. 2000. *Magic, Witchcraft and the Otherworld: An Anthropology*. Oxford, New York: Berg.

Hawke, E. 2005. *Pocta Luně*. V Praze: Knižní klub.

Lužný, D. 1997. *Nová náboženská hnutí*. Brno: Masarykova univerzita.

MacKillop, J. 2009. *Keltské bájesloví: průvodce keltskou mythologií*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny.

Moon, S. 2006. *Wicca: kniha obřadů a rituálů*. V Praze: Knižní klub.

Thea. 2008. *Učebnice čarodějnictví a magie: kompletní učební plán s praktickým cvičením a zkouškami*. Olomouc: Fontána.

Tompkins, D. 2010. *Škola čarodějnictví: magie podle wiccanské tradice*. Praha: Grada (Iniciace).

Václavík, D. 2010. *Náboženství a moderní česká společnost*. Praha: Grada.

Vojtíšek, Z. 2004. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Praha: Portál.

Vojtíšek, Z. 2007. *Nová náboženská hnutí a jak jim porozumět*. Praha: Beta Books.

Vojtíšek, Z. 2009. *Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí*. Brno: L. Marek (Deus et gentes).

Internetové zdroje

Bohemian - Moravian Witches' Conference. *Česko-moravský čarodějnický slet*. [online]. [cit. 27. 09. 2017]. Dostupné z: <http://bmwc.org>

Bohyně: portál o pohanství a žesné spiritualitě. [online]. [cit. 10. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.bohyne.net/>

Česká televize. 2016. Uchem jehly[online]. Praha: Česká televize [cit. 08. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10314156487-uchem-jehly/216562216200011/>

Český statistický úřad. Veřejná databáze. *Náboženské vyznání obyvatelstva České republiky* [online]. [cit. 05. 10. 2017]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/nabozenske_vyznani_obyvatelstva_ceske_republiky_23_12_04

Dark princess. *Tradice Wiccy*. [online]. [cit. 23. 09. 2017]. Dostupné z: <http://darkprincess.blog.cz/0608/tradice-wiccy>

Eurozprávy. *Češi se vrací k náboženství předků. Zájem o pohanství roste, religiozita je stále nízko* [online]. [cit. 05. 10. 2017]. Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/162293-cesi-se-vraci-k-nabozenstvi-predku-zajem-o-pohanstvi-roste-religiozita-je-stale-nizko/>

Jitřní země. *Wicca a čarodějnictví, současná situace v Čechách a na Moravě* [online]. [cit. 22. 09. 2017]. Dostupné z: <http://www.jitrnizeme.cz/view.php?cislocclanku=2004042101>

Kolovrat. *10 let BMWC v českém pohanství – část II*. [online]. [cit. 27. 09. 2017]. Dostupné z: <https://kolovrat.pohanskaspolecnost.cz/10-let-bmwc-v-ceskem-pohanstvi-cast-ii/>

Eurikovy stránky o magii, čarodějnictví a pohanské víře. [online]. [cit. 29. 09. 2017]. Dostupné z: <http://magie.unas.cz/>

Mladý podnikatel. *Jak podniká čarodějnice Anima Noira?* [online]. [cit. 27. 09. 2017]. Dostupné z: <https://mladypodnikatel.cz/jak-podnika-carodejnice-anima-noira-t13284>

Pohanská federace. *O PFI - Mezinárodní Pohanská Federace pro Čechy, Moravu a Slezsko*. [online]. [cit. 23. 09. 2017]. Dostupné z: <http://www.pohanskafederace.cz/o-pfi>

Pohanská federace. *O pohanství - Mezinárodní Pohanská Federace pro Čechy, Moravu a Slezsko*. [online]. [cit. 23. 09. 2017]. Dostupné z: <http://www.pohanskafederace.cz/o-pfi>

Pohanská společnost. *O české pohanské společnosti* [online]. [cit. 22. 09. 2017]. Dostupné z: <https://pohanskaspolecnost.cz/o-ceske-pohanske-spolecnosti/>

Pohanský kruh. [online]. [cit. 24. 09. 2017]. Dostupné z: <https://pohanskykruh.wordpress.com/about/>

Věštírna. [online]. [cit. 29. 09. 2017]. Dostupné z: <https://www.vestirna.com/>

Wicca. [online]. [cit. 27. 09. 2017]. Dostupné z: <http://wicca.cz/>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 - rozhovor žena, 29 let, tradiční Wicca

- 1. Jak byste sama sebe pár slovy vystihla jako člověka vyznávajícího Wiccu?** Myslím, že se jedná o člověka hledajícího to, co ostatní nevidí.
- 2. Jak byste v jedné větě vystihla Wiccu?** Je to náboženství a magická tradice, stejně jako cesta poznání.
- 3. Co si představujete pod pojmem novopohanství, pohanství?** Kráčení cestou starých pohanských Bohů.
- 4. Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste se o Wicce poprvé doslechla? Při jaké příležitosti to bylo? Co bylo první myšlenkou, která Vám přišla na mysl, když jste o Wicce uslyšela?** Já jsem se vlastně o Wicce doslovně nikde nedoslechla. V knihkupectví mě zaujala kniha od Scotta Cunninghama, a když jsem si ji přečetla, měla jsem pocit jako bych to vlastně vše už znala a byla jsem si jistá, že tohle je právě ono.
- 5. Co Vás přivedlo k vyznávání Wiccy?** Osobně si myslím, že k vyznávání jakéhokoliv směru vás nic snad ani přivést nemůže. Poté co jsem si přečetla zmiňovanou knihu, jsem prostě věděla. Takže v podstatě asi intuice.
- 6. Jak dlouho jste Wiccankou?** Než jsem podstoupila iniciaci, podle běžně dostupné literatury na téma Wicca jsem pracovala už někdy v roce 2008. Iniciováním tradičním Wiccánem jsem poslední dva roky.
- 7. S Vaším manželem Vás spojila dohromady Vaše stejná víra, nebo jste až po tom, co jste se poznali, začali společně praktikovat Wiccu?** S manželem jsme se potkali, až když jsme oba praktikovali, nicméně ani tak jsme nechtěli stavět vztah na náboženské praxi. Takže jsme několik let praktikovali odděleně. Teď je to samozřejmě už jinak. Wicca jako taková nás k sobě nepřivedla, seznámili jsme se na jedné akci České pohanské společnosti. To, jaký vyznáváme směr, pro náš vztah nehrálo žádnou roli. Podle mého vybírat si partnera podle vyznání je nerozumné, protože to staví vztah na vratkých základech.
- 8. Změnila Vám tato víra život? Jak? Změnil se i Váš pohled na život celkově?** Určitě změnila můj život. Především tedy iniciace do tradičního covenu mi změnila život od základu. Pohled na život celkově mi to příliš nezměnilo. Jak jsem už řekla, po přečtení knihy o Wicce to pro mě bylo něco známého. Jako bych to vše už znala. A část toho byla způsobena tím, že se v knize popisovalo vlastně mé přesvědčení, které jsem už dříve měla.
- 9. Myslíte si, že v partnerském životě je Wicca přínosem? Jak Vás to kladně/záporně ovlivňuje?** Myslím si, že to nehraje žádnou roli. Samozřejmě obecně je příjemné, když jsou partneři stejného vyznání, ale to platí pro všechna náboženství, Wiccu nevyjímaje.
- 10. Jak se projevuje Wicca ve Vašem každodenním životě?** Není to žádné velké bimbo jak by řekl Terry Pratchett. V běžném každodenním životě musím vykonávat stejné činnosti jako kdokoli jiný. Úcta k matce přírodě mě vede k tomu, abych recyklovala odpad, abych spotřebovávala jen tolik, kolik skutečně potřebuji a neplýtvala věcmi. Jinak pak co se týče duchovní praxe se snažím každý den meditovat. Rádi připijíme na Bohy, rádi jim nosíme obětiny ve formě vína, ovoce, sušenek, oříšku atd. do přírody. Takové obyčejné věci.
- 11. Než jste se stala Wiccankou, vyznávala jste jiné náboženství? Pokud ano, jaké?** Byla jsem pokřtěna již jako dítě v římskokatolické církvi a jako dítě jsem absolvovala svaté přijímání ale to bylo tak asi všechno. Do kostela jsem chodila,

protože jsem chtěla trávit co nejvíce času s babičkou. Rozhodně se ale nedá říct, že bych byla tehdy věřící.

12. **Nyní jste pouze vyznavačem Wiccy nebo věříte i v něco jiného?** Já se strašně nerada nazývám slovem vyznavač. Přejde mi takové hrubé, až možná hanlivé slovo. Ale jestli se ptáte, jestli praktikuji i jiný směr tak ne.
13. **Věnujete se prakticky Wicce? Jakým způsobem, jak často?** Slavíme 8 svátků kola roku a pak slavíme esbaty. Pak se ale mimo to snažím vzdělávat, meditovat a podobně v podstatě neustále.
14. **Pořádáte rituály? Pokud ano, tak jaké, jakým způsobem, jak často?** No tak samozřejmě, jak jsem uvedla výše, slavíme svátky kola roku a pořádáme esbaty. Slavít svátky kola roku je pro Wiccana absolutní minimum. Způsoby jsou podobné jako rituály popsané v knize Wicca: The Old Religion in the New Millenium od Vivanne Crowley.
15. **Slavíte i křesťanské svátky jako Vánoce, Velikonoce atd...Pokud ano, tak jako většina Čechů? Pokud ne, proč?** Ano slavíme i ostatní svátky. Máme malého syna, takže bychom se tomu nevyhli, ani kdybychom chtěli. Slavíme takovou tu klasiku Vánoce, Velikonoce, a slavíme to stejně jako asi všichni ateisté v Čechách :). Já mám oba svátky moc ráda. Když jsem byla ve skanzenu v Kuřimi, tak tam nějaký pani historik krásně vyprávěl o tom, že při příchodu křesťanství se přebíraly dřívější svátky, které se tady slavily. Důvodem prý bylo, že by lidé ty svátky slavili tak jako tak, tak se jim dala alespoň křesťanská tematika. Já si osobně myslím, že to je možné, i s ohledem na to, jak se část svátků překrývá se svátky předkřesťanskými. Například svátek Yule - tedy zimní slunovrat je jen 3 dny před Vánoci. Mě ale na tom, odkud pochází, nezáleží. Vánoce mám spojené s dětstvím, s rodinnou pospolitostí, vzájemným oceněním, nasloucháním si a přátelstvím. Tak to bylo dřív a tak je to i dnes.
16. **Máte nějaký svůj vzor, nějakého z představitelů Wiccy?** Je nemalé množství osobností ze světa tradiční Wiccy, kterých si nesmírně vážím. Takže bych to spíše nazvala, že je mám ve velké úctě. Mezi tyto lidi patří například Vivianne a Chris Crowleyovi, či Philip Heselton a mnoho dalších. Ale obecně v celém životě mám jen tři vzory. Jedním je můj otec, druhým je pan prezident Masaryk a třetím je pan prezident Havel.
17. **Je podle Vás lepší monoteismus nebo polyteismus? Proč? Výhody, nevýhody?** To je otázka na kterou se velmi těžko odpovídá. To je jako když se zeptáte ženy, zda je lepší být ženou či mužem a proč? Jaké to má výhody a nevýhody? Já osobně nejsem ani monoteista ani polyteista. Mé přesvědčení je dualismus. Takže vám na tuto otázku nejsem schopna odpovědět.
18. **Máte oblíbeného boha nebo bohyni? Jste více nakloněna bohovi či bohyni?** Ano mám. Co se týče náklonosti, nemám v této věci preference.
19. **Dokázala byste říci, koho napadla jako prvního myšlenka zasvětit se, Vás nebo Vašeho manžela?** Nejdříve bych vás opravila v otázce samotné. Správně je nechat se zasvětit. Jelikož sami sebe zasvětit Wiccy nemůžete. Můžete se určitou formou dedikovat k té cestě, ale zasvětit se určitě nemůžete. Může vás zasvětit vždy jen velebněžka či velebněžka. Určitě to dříve napadlo manžela. Manžel byl zasvěcený již mnoho let předtím, než jsme se poznali.
20. **Jak probíhalo Vaše zasvěcení, jestliže jste byl zasvěcen? Můžete to, prosím, popsat? Probíhalo společně s Vaším manželem?** Bohužel vám nemohu popsat mé zasvěcení. Jedná se pro mě o velmi osobní věc, o které vůbec s nikým nehovořím. Jak jsem uvedla výše, manžel byl již léta iniciován když my jsme se poznali.

- 21. Patříte do nějakého covenu? Do jakého? Můžete ho trochu charakterizovat?**
Ano do covenu samozřejmě patřím. Wicca tak jak byla vytvořena je náboženství skupinové praxe. Blíže charakterizovat nebudu.
- 22. Měli jste na výběr z více covenů? Z jakých? Co ovlivnilo Vaše rozhodnutí?**
Možností zase tolik není. Navíc najít nějaký je poměrně obtížné, pokud už nejste součástí naší komunity. Pokud například uvidíte nějaký coven na internetu, že zve nováčky, tak si můžete být jistá, že se nejedná o tradiční Wiccu.
- 23. Když jste se vdávala, jak probíhala Vaše svatba? Byla v něčem odlišná než většina svateb, které se konají v ČR? Projevila se v tomto Vašem velkém dni nějak Vaše víra?** No tak naše svatba probíhala stejně jako většina ostatních. Rozhodli jsme se udělat klasickou svatbu a pak až někdy náboženskou. Manželé jsme necelý rok a ještě jsme to ani nestihli. Naše víra se tudíž nijak neprojevila. Prostě klasický nejkrásnější den života a tak :).
- 24. Jaký máte názor na lidi, kteří jsou wiccany, jak byste je charakterizoval?** Je to rozmanitá komunita jako každá jiná.
- 25. Myslíte, že v dnešní době se stále Wicca rozrůstá a přibývá věřících?** Ano.
- 26. Jaké filmy máte ráda? Sledujete filmy, seriály s touto tematikou?** Mám ráda filmy různých žánrů. Z tematických možná Mlhy Avalonu a The Wicker man z roku 1973. Jinak se mi v tuto chvíli nic jiného nevybavuje.
- 27. A co hudba? Co ráda posloucháte? Souvisí třeba Váš oblíbený zpěvák nebo kapela s vyznáváním Wiccy?** Mám ráda různé žánry, teď zrovna nejvíce poslouchám Inde folk. Mám jednoho oblíbeného zpěváka, který tedy není Wiccan. Je druid a má krásné písničky s pohanskou tematikou. Jmenuje si Damh the Bard. Nebýt Wiccy, tak ho neznám.
- 28. Jak to vypadá u Vás doma, promítá se zde nějakým způsobem Vaše víra na první pohled?** Dá se to tak říct. Například máme doma oltář.
- 29. Co pro Vás znamená manželství, jak je pro vás důležitá rodina?** Postrádám relevanci. Rodina je pro mne samozřejmě důležitá jako pro kohokoliv jiného. A manželství pro mne znamená totéž co pro ostatní. Víra nehraje roli.
- 30. Vaše okolí a přátelé ví, v co věříte? Jaký na to mají názor, pokud to tedy víte?** Část ví, část neví. Většina ví, že jsem Wiccan, ale nemají tušení co to je. Pro mě to není téma do hospody, či k večeři. Je to prostě mou součástí a s lidmi o tom moc nehovořím. Je to moje víra. Ne oblíbený předmět diskuze.
- 31. Setkala jste se někdy s nějakou významnou osobností, která se zapsala do historie Wiccy? Pokud ano, s kým? Pokud ne, chtěl byste se s někým takovým setkat?** Ano, například s Vivianne a Chrisem Crowleyovými, či s Philipem Heseltonem. Je zajímavé mít tu možnost se jich ptát osobně.
- 32. Pracujete spíše sama, nebo ve skupině? Nebo převážně s manželem? Ve skupině**
- 33. Pořádáte nějaké pohanské nebo wiccanské akce? Jestliže ano, tak jaké a jak probíhají?** Střídáme se s dalšími přáteli v pořádání BMWC - Bohemian Moravian Witches Conference. Je to akce pohanská a koná se jednou do roka.
- 34. Sledujete situaci i v jiných zemích? Jaké rozdíly jsou podle Vás mezi vyznáváním Wiccy v ČR a ostatních zemích?** V zahraničí je Wicca mnohem rozšířenější.
- 35. Vidíte nějaký rozdíl mezi Amerikou a Evropou v to, jak na Wiccany pohlíží okolí?** To se přiznám, že nevim.
- 36. Myslíte, že má ČR silnou základnu věřících Wiccanů?** Bohužel ne. Tak jak rozumím výrazu Wiccan je nás tady co byste na rukou spočítala. A naše ta

komunita je velmi malá. Pravděpodobnost, že by tady byl jiný iniciovaný Wiccan a my o tom nevěděli je mizivá.

- 37. Myslíte, že pohanská náboženství v ČR, ne jen Wicca, někam směřují, nebo stagnují?** Určitě směřují. Díky organizacím jako je Česká pohanská společnost, která dělá jakousi platformu pro setkávání pohanů jakéhokoliv vyznání, pohanství v ČR vzkvétá.
- 38. Jak je to s literaturou, máte přečtené všechny dostupné knihy? Na kterou se třeba chystáte? Myslíte, že jsou dobré i špatné knihy pojednávající o tomto náboženství?** Rozhodně nemám přečteny všechny dostupné knihy. Teď zrovna čtu knihu Gerald Gardner and the Cauldron of Inspiration, An Investigation into the sources of Gardnerian Witchcraft, který napsal Philip Heselton. Ale to je spíše literatura životopisná. Většina knih na téma Wicca je bohužel velmi špatná. O těch, co byly přeloženy do češtiny, to platí bezmála u všech. Většina dobrých knih je v angličtině a je dostupná na amazonu, nebo ebay. Pokud chcete vědět o dobrých knihách, jejich seznam najdete na www.wicca.cz.
- 39. Myslíte, že je nějaký způsob jak Wiccu šířit dál? Je vůbec nějak cíleně dál šířena? Nebo jde především o vlastní přestup člověka, že se k ní dostane sám?** Cestu k Wicce si musíte najít sama. Myslím si, že není vyloženě žádný způsob šíření dál a ani by to nebylo dobré. Wicca je kněžská tradice. Ne každému to může vyhovovat. Myslím si, že je dobře, když je tu a tam nějaká přednáška o úplných základech a o vyvrácení mýtů, kam můžou přijít lidé, kteří se už o tu cestu nějak zajímají. Ale jinak nějaké aktivní šíření nemá smysl. Smysl má pouze základní osvěta.
- 40. Jak Vám připadá, že je na tom současné pohanství u nás?** Myslím si, že rozkvétá. Rozhodně je na vzestupu.
- 41. Čím nyní žijete? Máte nějaké téma, ke kterému se v myšlenkách vracíte a věnujete?** Žiju spoustou věcí. Rodinou, duchovnem, uměním, filosofii, je toho spousta. V tuto chvíli takové téma mám, ale je velmi osobní.
- 42. Jak vnímáte otázku výchovy dětí v pohanském prostředí?** Je to podle mě většinově tradiční výchova. U nás tedy rozhodně. Kromě toho, že syn občas obejme nějaký strom, nebo poděkuje lesu když najdeme houby, že ho nestrašíme strašidly to není nic tak dramatického. Navíc synovi jsou 3 roky, takže to opravdu nijak moc neřeší. Snad budu časem moudřejší.
- 43. Vidíte nějaké rozdíly v tom, jak vidí pohanství lidé dnes a jak to bylo vnímáno před před patnácti lety a více, když to začínalo?** To se přiznám, že nevím. Před patnácti lety jsem ještě ani neměla občanku. Takže nevím, jak to bylo vnímáno.
- 44. Myslíte, že se společenské dění nějak odráží v nynějším pohanství, Wicce?** Pochybují o tom.
- 45. Myslíte, že se Wicca od roku 1957 nějak vyvinula? Pokud ano, jak?** Samozřejmě, Wicca je sice iniciační tradice, ale pořád se vyvíjí. Na odpověď, jak se vyvinula, byste potřebovala samostatnou diplomovou práci.
- 46. Dokázala byste zkusit odhadnout, jak to bude s Wiccou třeba za 50 let? Jaký je Váš názor?** Myslím si, že to bude stejné jako dnes. U iniciační Wiccy určitě. Ale přiznám se, že jsem nad tím příliš nepřemýšlela. Ani si nemyslím, že by to pro nás bylo příliš důležité. Já budu dál sloužit Bohům, dokud budu živa, a to je pro mne důležité.
- 47. Vzkázala byste něco lidem, kteří hledají víru, uvažují třeba i nad Wiccou? A všem pohanům?** Hledajícím, které zajímá Wicca bych vzkázala, ať se kouknou na stránku [wicca.cz](http://www.wicca.cz), kde naleznou mimo jiné seznam literatury. Uvádíme knihy, které považujeme za hodnotné. Tam bych asi začala.

Příloha č. 2 – rozhovor muž, 39 let, tradiční Wicca

1. **Jak byste sám sebe pár slovy vystihl jako člověka vyznávajícího Wicca?** Člověk hledající to, co jiní nevidí.
2. **Jak byste v jedné větě vystihl Wicca?** Wicca je náboženství i cesta sebepoznání.
3. **Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste se o Wicca poprvé doslechl? Při jaké příležitosti to bylo? Co bylo první myšlenkou, která Vám přišla na mysl, když jste o Wicca uslyšel? Že to zní zajímavě a chtěl bych zjistit více.**
4. **Změnila Vám tato víra život? Jak? Změnil se i Váš pohled na život celkově?** Ano. Asi ve všem.
5. **Jak se projevuje Wicca ve Vašem každodenním životě?** Moc vlastně ne.
6. **Než jste se stal Wiccánem, vyznával jste jiné náboženství? Pokud ano, jaké? ne**
7. **Nyní jste pouze vyznavačem Wiccy nebo věříte i v něco jiného? Ono se tam toho vejde hodně, včetně mého víceméně polyteistického pohledu na svět.**
8. **Co si představujete pod pojmem novopohanství, pohanství?** Indoevropský polyteismus.
9. **Věnujete se prakticky Wicca? Jakým způsobem, jak často?** Osm svátků kola roku a esbaty, asi jak se to píše v té knize, co jsem Vám doporučoval.
10. **Pořádáte rituály? Pokud ano, tak jaké, jakým způsobem, jak často?** Ano, také viz stejná kniha – Vivianne Crowley: Wicca, The Old Religion in the New Millenium
11. **Slavíte i křesťanské svátky jako Vánoce, Velikonoce atd...Pokud ano, tak jako většina Čechů? Pokud ne, proč?** Ano, ale trochu jinak. Asi trochu blíže jejich původnímu významu.
12. **Máte nějaký svůj vzor, nějakého z představitelů Wiccy? Ne.**
13. **Je podle Vás lepší monoteismus nebo polyteismus? Proč? Výhody, nevýhody?** Polyteismus, protože je komplexní, složitý a plný paradoxů, přesně jako život, na který neexistuje manuál.
14. **Máte oblíbeného boha? Veles**
15. **Jak probíhalo Vaše zasvěcení? Můžete to, prosím, popsat? Ne. ☺**
16. **Patříte to nějakého covenu? Do jakého? Můžete ho trochu charakterizovat?** Ne.
17. **Jaký máte názor na lidi, kteří jsou wiccany, jak byste je charakterizoval?** Každý je úplně jiný. Jsou to silné individuality.
18. **Myslíte, že v dnešní době se stále Wicca rozrůstá a přibývá věřících? Ano.**
19. **Jaké filmy máte rád? Sledujete filmy, seriály s touto tematikou? Komédie, parodie, sci-fi, fantasy. Filmy a seriály s touto tematikou nesleduji.**
20. **A co hudba? Co rád posloucháte? Souvisí třeba Váš oblíbený zpěvák nebo kapela s vyznáváním Wiccy? Ne. Vyrůstal jsem na punku a freeteku. Dnes je to spíš rock, indie folk, psytrance, ale k těm starším žánrům se vracím také, k punku zejména, i když občas si k práci nějakou tu rytmu taky pustím.**
21. **Jak to vypadá u Vás doma, promítá se zde nějakým způsobem Vaše víra na první pohled? Jistě. Obývacímu pokoji dominuje oltář.**
22. **Co pro Vás znamená manželství, jak je pro vás důležitá rodina? Manželství dodnes úplně nechápu, ale připadá mi fajn. Myslím si, že to je věc, která dokáže ženy tak nějak zklidnit a přinést víc harmonie do vztahu. Rodina je pro mě vším.**

23. **Máte v plánu napsat nějakou další knihu?** Ne. Dokud to nebude potřeba.
24. **Vaše okolí a přátelé ví, v co věříte? Jaký na to mají názor, pokud to tedy víte?**
Ano, všichni to berou.
25. **Setkáváte se společně s ostatními wiccany? Pokud ano, kde, jak často, zdali pravidelně nebo ne, při nějakých konkrétních příležitostech?** Ano, na svátky, oslavy, rituály, ale taky jen tak do hospody nebo na výlet do lesa.
26. **Setkal jste se někdy s nějakou významnou osobností, která se zapsala do historie Wiccy? Pokud ano, s kým? Pokud ne, chtěl byste se s někým takovým setkat?** Ano, s celou řadou. Namátkou třeba Vivianne Crowley, Fred Lamond, Jean Williams nebo Margot Adler. Poslední dvě jmenované jsou již bohužel v zemi předků.
27. **Pracujete spíše sám, nebo ve skupině?** Ve skupině.
28. **Znáte v ČR skupiny lidí, kteří vyznávají wiccu? Pokud ano, kde, popřípadě jestli si nějak říkají?** Ano, znám, ale neříkají si nijak zvláště. Pár jich je v České pohanské společnosti.
29. **Sledujete situaci i v jiných zemích? Jaké rozdíly jsou podle Vás mezi vyznáváním Wiccy v ČR a ostatních zemích?** Jsme tu víc v začátcích. A protože ve Wicce všechno trvá strašně dlouho, tak asi ještě nějaký čas budeme.
30. **Vidíte nějaký rozdíl mezi Amerikou a Evropou v tom, jak na Wiccany pohlíží okolí?** Nevím, v Americe jsem nebyl.
31. **Myslíte, že má ČR silnou základnu věřících Wiccanů?** Ne.
32. **Myslíte, že pohanská náboženství v ČR, ne jen Wicca, někam směřují, nebo stagnují?** Rozhodně nestagnují. Rychle rostou a zrají jako víno.
33. **Jak je to s literaturou, máte přečtené všechny dostupné knihy? Na kterou se třeba chystáte? Myslíte, že jsou dobré i špatné knihy pojednávající o tomto náboženství?** Většina knih o Wicce je špatná. A to naprosto drtivá většina. Výjimek je jen pár. Všechny knihy jsem nečetl. Na toto téma jsem četl knihu naposledy někdy v roce 2007. Od té doby už jen praktikuju a učím se přímo od lidí.
34. **Myslíte, že je nějaký způsob jak Wiccu šířit dál? Je vůbec nějak cíleně dál šířena? Nebo jde především o vlastní přestup člověka, že se k ní dostane sám?**
Je nějaký způsob, ale cíleně se to nedělá. Člověk si to musí najít sám.
35. **Jak Vám připadá, že je na tom současné pohanství u nás? Nejlépe, co pamatuju.**
36. **Čím nyní žijete? Máte nějaké téma, kte kterému se v myšlenkách vracíte a věnujete?** Pouliční fotografie coby psychologicko-sociální experiment.
37. **Jak vnímáte otázku výchovy dětí v pohanském prostředí? Jako každý jiný rodič v každém jiném prostředí. Nemyslím, že je na tom něco zvláštního. Společensky povinného ježíška máme taky a není to problém. Když může být tisíc Bohů, tak jich může být i tisíc jeden.**
38. **Vidíte nějaké rozdíly v tom, jak vidí pohanství lidé dnes a jak to bylo vnímáno před před patnácti lety a více, když to začínalo?** Ano, před tím nikdo nic nevěděl, jen pár lidí si možná myslelo, že to je nějaká zvláštní forma satanismu nebo nacionalismu. Dneska je to všechno úplně jinak.
39. **Myslíte, že se společenské dění nějak odráží v nynějším pohanství, Wicce?**
Určitě, pohanství je vystaveno stejným tendencím jako společnost, včetně těch negativních. Takové ty věci jako paranoia, strach z uprchlíků apod.
40. **Myslíte, že se Wicca od roku 1957 nějak vyvinula? Pokud ano, jak? Ano, rozvinula se zcela zásadním způsobem. Je dnes komplexnější i rozmanitější.**

- 41. Dokázal byste zkusit odhadnout, jak to bude s Wiccou třeba za 50 let? Jaký je Váš názor?** Nemám ponětí, ale rozhodně si nemyslím, že by se z toho stal nějaký mainstream. Pokud jde o pohanství a například rodnověří, tam by to mohlo být zajímavější.
- 42. Vzkázal byste něco lidem, kteří hledají víru, uvažují třeba i nad Wiccou? A všem pohanům?** Jdi za tím, co chceš ty, a nedbej na očekávání svého okolí. Bohové ti dali život a dali ho tobě. Domýšlej věci do důsledků, ale neboj se cesty. Intuice a hlas těla jsou někdy nejlepšími rádci, které máš.

Příloha č. 3 – rozhovor Jindřich, 34 let, eklektická Wicca

- 1. Jak byste sám sebe pár slovy vystihl jako člověka vyznávajícího Wiccou?** Snažím se rozvíjet, kráčet v souladu s Bohy a principy osobní zodpovědnosti a svobody. Vážím si přírody, místních duchů a předků.
- 2. Jak byste v jedné větě vystihl Wiccou?**(Novo)pohanská náboženství, které vyzývá Velikou Bohyni a Rohatého Boha, které klade důraz na přírodu, soulad s místem a časem, ve kterém žijeme, poskytuje silný morální základ, učí nás svobodě a zodpovědnosti.
- 3. Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste se o Wicce poprvé doslechl? Při jaké příležitosti to bylo? Co bylo první myšlenkou, která Vám přišla na mysl, když jste o Wicce uslyšel?** Na VŠ koleji. Zaujaly mne myšlenky, přišly mi důvěrně známé a souladící s mým vlastním, nezávislým a vnitřním náboženským přesvědčením.
- 4. Co Vás přivedlo k vyznávání Wiccy?** Právě to, že mám pocit, že jsem to stejně cítil stejně dříve, než mi to někdo pojmenoval.
- 5. Změnila Vám tato víra život? Jak? Změnil se i Váš pohled na život celkově?** Ano. Začal jsem slavit svátky kola roku, vytvořil si osobní vztah s božstvy, oženil se se souvěrkyní...
- 6. Jak se projevuje Wicca ve Vašem každodenním životě?** Nejvíce asi v tom, že svět kolem sebe vnímám jako živý, prosycený přítomností Bohů.
- 7. Než jste se stal Wiccanem, vyznával jste jiné náboženství? Pokud ano, jaké?** Složitě jsem se hledal. Od ateismu, přes anosticismus k nějaké vlastní formě duchovního citění, se kterým pak přirozeně rezonovala wicca.
- 8. Nyní jste pouze vyznavačem Wiccy nebo věříte i v něco jiného?** Jsem eklektický wiccan. Nevyznávám žádné jiné náboženství, ale jsem si vědom existence mnoha bohů a nižších bytostí a přírodních duchů. Přistupuji k nim ale z wiccanské perspektivy.
- 9. Co si představujete pod pojmem novopohanství, pohanství?** Soubor věr, poměrně nedávno formulovaných, které jsou převážně polyteistické, uctívají ženský prvek stejně tak, některé i více než mužský, vnímají božské a posvátné v přírodě, podněcují své vyznavače k rozvoji osobnosti a dovedností. Svou mytologii a inspiraci čerpají převážně z předkřesťanské Evropy a Středomoří, často je však aktualizují a rozvíjejí pro současnou společnost a čas.
- 10. Věnujete se prakticky Wicce? Jakým způsobem, jak často?** Téměř denně medituji, slavím svátky kola roku a úplňky. Sám, anebo ve skupině se věnuji

oslavám Bohů, přírody a života, rozvoji své osobnosti a rozšiřování svého vnímání. Praktikuji magii. Vzdělávám se a pracuji na vzdělávání skupiny, kterou vedu.

- 11. Pořádáte rituály? Pokud ano, tak jaké, jakým způsobem, jak často?** Ano. Každý svátek kola roku. Několikrát ročně i skupinovou oslavu úplňku. Někdy i osobní rituály ad hoc. Ve skupině se střídáme v pořádání oslav, většinu ale spoluvedu (jakožto „velekněz“ kruhu).
- 12. Jaké wiccanské svátky slavíte? Jakým způsobem?** Yule, Imbolc, Ostaru, Beltine, Lithu, Lughnasad, Podzimní rovnodennost a Samhain. O způsobu mohu říci, že skupinově, vždy s nějakým tématem.
- 13. Slavíte i křesťanské svátky jako Vánoce, Velikonoce atd...Pokud ano, tak jako většina Čechů? Pokud ne, proč?** S nepohanskou částí rodiny slavím tradiční české Vánoce. Více mne ale oslovuje oslava pohanských svátků, které jsou pro mne zásadní a určující.
- 14. Máte nějaký svůj vzor, nějakého z představitelů Wiccy?** Od mnoha lidí se mohu učit mnoha věcem. Nechci je kopírovat, ale rád se jimi nechám inspirovat. Asi by nebylo spravedlivé jmenovat jen několik, protože mne snad všichni pohané, se kterými jsem se kdy potkal, něco dali nebo naučili. Z autorů, které jsem neměl možnost poznat osobně, nesmím zapomenout Stewarta Farrara, G.B. Gardnera a Scotta Cunninghama.
- 15. Je podle Vás lepší monoteismus nebo polyteismus? Proč? Výhody, nevýhody?** A Sparta nebo Slávie? Nebo Viktorka? Asi každému, co mu vyhovuje, co ho činí lepším a svobodnějším. Jsem polyteista, ale raduji se za každého monoteistu, kterému jeho víra naplňuje život a který nenutí agresivně svou pravdu ostatním.
- 16. Máte oblíbeného boha?** Ano. Je to jako s lidmi. S někým si rozumíte skvěle a s někým dobře a k někomu hledáte cestu složitěji.
- 17. Jak probíhalo Vaše zasvěcení, jestliže jste byl zasvěcen? Můžete to, prosím, popsat?** Je mi líto, ale o tom podrobně psát nemohu. Pakliže máte něco načteného (třeba Čarodějství dnes od Farrara), není to daleko od toho, čím jsem prošel.
- 18. Patříte to nějakého covenu? Do jakého? Můžete ho trochu charakterizovat?** Ano. Královéhradecký kruh. Je to nevelký eklektický coven, kterým prošlo již několik lidí. Funguje pod vedením mé ženy a mě.
- 19. Jaký máte názor na lidi, kteří jsou wiccany, jak byste je charakterizoval?** Mezi různými typy/druhy Wiccy jsou často velké rozdíly. Povšechně si myslím, že se jedná o přemýšlivé, hloubavé a angažované lidi. Všech, kterých jsem poznal, si hluboce vážím a s valnou většinou se přátelím. Nejsem ale nadšen tím, že mezi wiccany bývají často ne zcela přesně zařazovány i „fluffy bunnies teen wanabee witches“. Ale pro někoho bude zase wiccan jen a pouze tradičně zasvěcený člověk s přímou linií ke Gardnerovu covenu a mne, jako eklektika by „mezi své“ taky nepočítal... To je asi na další diskusi.
- 20. Myslíte, že v dnešní době se stále Wicca rozrůstá a přibývá věřících?** (Novo)pohanství určitě ano. Myslím, že nyní zažíváme spíše „germánskou vlnu“ a wiccanů asi úplně raketově nepřibývá. Ale o tom to není. Nehoníme počty dušiček. Pokud ale někdo ve Wicce najde svou cestu, srdečně jej (nebo ji) na ní vítám.
- 21. Jaké filmy máte rád? Sledujete filmy, seriály s touto tematikou?** Nejráději mám historické, fantasy a obecně geekovské seriály a filmy. Miluji původního britského Wickermana ze 70. let (remake s Cagem je odpad).

22. **A co hudba? Co rád posloucháte? Souvisí třeba Váš oblíbený zpěvák nebo kapela s vyznáváním Wiccy?** Mám rád klasickou hudbu, operní sbory, jazz, worldmusic, středověkou hudbu, písničkáře a symfonický metal. Pohanskou hudbu si také velice užívám (S.J. Tucker, Emerald Rose, Omnia...)
23. **Jak to vypadá u Vás doma, promítá se zde nějakým způsobem Vaše víra na první pohled?** Mám doma oltář, několik obrazů a rituální výstroj a výzbroj. Kdo ví, co hledat, najde, kde nezná, poznat nutně nemusí.
24. **Co pro Vás znamená manželství, jak je pro vás důležitá rodina?** Miluji svou ženu, má rodina a můj syn jsou pro mne vším. Manželství vnímám jako partnerství, spiklenectví, spojenectví a sourozenství.
25. **Vaše okolí a přátelé ví, v co věříte? Jaký na to mají názor, pokud to tedy víte?** Mé okolí a rodina to ví. Někdo mne má za neškodného podivína, někdo za zajímavého diskutéra, někdo mne má za bránu k seznámení se s pohanstvím a wiccou.
26. **Setkáváte se společně s ostatními wiccany? Pokud ano, kde, jak často, zdali pravidelně nebo ne, při nějakých konkrétních příležitostech?**
V rámci covenu, Dobrých společností ČPS (České pohanské společnosti), na akcích jako BMWC (Bohemian-Moravian Witches Conference)
27. **Setkal jste se někdy s nějakou významnou osobností, která se zapsala do historie Wiccy? Pokud ano, s kým? Pokud ne, chtěl byste se s někým takovým setkat?** Ano. Crowleyovi, Zahrada... A někteří další známí lidé, kteří svou příslušnost k wicce nechtějí zveřejňovat.
28. **Pracujete spíše sám, nebo ve skupině?** Nejlépe se mi pracuje ve skupině. Samostatná práce a příprava je ale nedílná a základní součást skupinové praxe. Takže obojí.
29. **Znáte v ČR skupiny lidí, kteří vyznávají wiccu? Pokud ano, kde, popřípadě jestli si nějak říkají?** Ano, ale nebudu hovořit o ostatních. Budou-li chtít, aby se o nich v této práci mluvilo, jistě se ozvou.
30. **Sledujete situaci i v jiných zemích? Jaké rozdíly jsou podle Vás mezi vyznáváním Wiccy v ČR a ostatních zemích?** Snažím se si udržet alespoň základní přehled. Naše scéna je komorní, navzájem se víceméně známe a dokážeme se mít rádi (nebo alespoň nemít neradi). Myslím, že na Západě je wiccanů více s lepší „infrastrukturou“ a dosažitelností výcviku a vzdělání. Nicméně se tam také pohanská komunita silněji polarizuje.
31. **Vidíte nějaký rozdíl mezi Amerikou a Evropou v to, jak na Wiccany pohlíží okolí?** Ano. To by ale bylo na delší povídání.
32. **Myslíte, že má ČR silnou základnu věřících Wiccanů?** Ne velkou, ale silnou ano. Od doby, kdy byl „coven“ v každé vesnici se to hodně otřepalo a zůstali už spíše jen „seriózní“ wiccani.
33. **Myslíte, že pohanská náboženství v ČR, ne jen Wicca, někam směřují, nebo stagnují?** Pohanství v ČR žije a mění se.
34. **Jak je to s literaturou, kmáte přečtené všechny dostupné knihy? Na kterou se třeba chystáte? Myslíte, že jsou dobré i špatné knihy pojednávající o tomto náboženství?** Mám přečteno celkem dost dostupné literatury. Jsem dalek tvrdit toho, že všechnu. Průběžně doplňuji a občas něco přečtu znovu, o několik let staršíma očima. Jsou dobré i špatné knihy. Všechny nám ale mohou hodně dát,

pokud se je snažíme číst kriticky a pokud zapojíme vlastní úsudek a interpretujeme přečtené prostřednictvím vlastních životních zkušeností.

- 35. Myslíte, že je nějaký způsob jak Wiccu šířit dál? Je vůbec nějak cíleně dál šířena? Nebo jde především o vlastní přestup člověka, že se k ní dostane sám?** Wicca si své lidi najde, nebo si její lidé najdou cestu k ní. Nevěřím v postávání na rozích s letáčky nebo s nucením vlastního pohledu jiným. Je ale dobře, aby se o Wicce a pohanství obecně vědělo a aby se zbavili některých polopравd a mýtů, které na nich ulpívají. Tedy osvětu ano, misionářství ne.
- 36. Jak Vám připadá, že je na tom současné pohanství u nás?** Je živé a živelné a dobře živené. Díky práci spolků jako jsou ČPS a PFICZ se mu lépe daří i ve vztahu s nepohanskou veřejností. Je tvořivé a nadšené a také neřízené a svobodné. Je jako mladý dospělý člověk, který si již prošel několika dětskými chorobami, omyly, prošel si silnými emocemi puberty a několikerou zlomeninou srdce. Někdo, kdo je již nějak utvořen, ale jehož cesta a kariéra stále leží před ním.
- 37. Kdyby byla nějaká možnost něco změnit ohledně vyznávání této víry u nás, co by to bylo?** Asi bych byl rád, kdyby stát uznával naše obřady jako u ostatních „standardních“ věr.
- 38. Čím nyní žijete? Máte nějaké téma, kte kterému se v myšlenkách vracíte a věnujete?** Nyní prožívám odloučení od svých blízkých. Je to bolestné a velké téma.
- 39. Jak vnímáte otázku výchovy dětí v pohanském prostředí?** Mám ročního syna. Chci mu představit své hodnoty, žít to, o čem mluvím a prostřednictvím vlastního příkladu ho inspirovat k tomu, aby se mnou tyto hodnoty sdílel. Zároveň jsem ale odhodlán respektovat jeho právo na volbu vlastní duchovní cesty. Neuzurpuji jeho právo na hledání, jsem ale připraven mu na kus cesty posvítit, bude-li o to stát.
- 40. Vidíte nějaké rozdíly v tom, jak vidí pohanství lidé dnes a jak to bylo vnímáno před před patnácti lety a více, když to začínalo?** Nemyslím, že by to před patnácti lety začínalo. Ale ano. Dnes je ve společnosti lépe etablované. Díky Zahradovi, Codymu, Airisovi, Jožkovi, Eurikovi, Terce a všem těm, kteří jste tomu přispěli.
- 41. Dokázal byste zkusit odhadnout, jak to bude s Wiccou třeba za 50 let? Jaký je Vás názor?** Nechci se blamovat. Nechme tomu přirozený průběh a radujme se, pokud se bude vyvíjet, protože to je znak živého organismu.
- 42. Vzkázal byste něco lidem, kteří hledají víru, uvažují třeba i nad Wiccou? A všem pohanům?** Hledajícím říkám, seznamte se. Čtete, promluvte si se zkušenějším praktikujícím pohanem. A nenechte si nic nutit. Pokud to pro vás je, poznáte to. Pokud ne, tak taky. Pohanům: Buďte požehnáni přátelé. Připíjím Vám i Vašim cestám a těším se, až se znovu sejdem a poklábosíme.

Příloha č. 4 – rozhovor Alciellě, 29 let, eklektická Wicca

- 1. Jak byste sám sebe pár slovy vystihl jako člověka vyznávajícího Wiccu?** Osoba věřící v přírodu a její cykly, ctící její zákonitosti, osoba, které záleží na přírodním prostředí a ne na sobeckých lidských cílech.
- 2. Jak byste v jedné větě vystihla Wiccu?** Keltská přírodní bílá magie
- 3. Vzpomínáte si na okamžik, kdy jste se o Wicce poprvé doslechl? Při jaké příležitosti to bylo? Co bylo první myšlenkou, která Vám přišla na mysl, když jste o Wicce uslyšela?** Na okamžik asi ne, bylo mi v té době myslím kolem 14 let a

oslovilo mě to již tehdy, od té doby jen prohlubuji životní styl souladní s přírodou. Když jsem poprvé četla o Wicce bylo to jako závan svobody, uklidnění, vod, které jsem hledala, abych našla sama sebe. Vyjadřovalo mne to. Tedy ne vše, jsem eklektik a například premisu, že zvíře nemá duši, nepřijímám.

4. **Co Vás přivedlo k vyznávání Wiccy?** Souzním s ní. Můj pohled na svět a život je čistě environmentální a souvisící s ochranou zvířat a přírody, jediné náboženství, které takto ctí cykly přírody a neodvrací se od naší přirozenosti je právě pohanství a wicca je keltská větev, která je mi blízká.
5. **Změnila Vám tato víra život? Jak? Změnil se i Váš pohled na život celkově?** Spíše vše zapadlo. Zkrátka jsem věděla že wicca ke mně patří, že příroda skrz svou sílu, magii chete-li, ke mně promlouvá a že to mě činí šťastnou. S tím se pak pojila má logická rozhodnutí ohledně vegan životního stylu a povolání veterinární lékařky.
6. **Jak se projevuje Wicca ve Vašem každodenním životě?** Mám zautomatizované rituály a slovní spojení. Místo bože říkám automaticky bohové. Slavím keltské svátky, při odchodu z domu žehnám domu. Už se opakují ale celé to prostě sedlo, zapadlo a je to pro mě přirozené.
7. **Než jste se stal Wiccánem, vyznávala jste jiné náboženství? Pokud ano, jaké?** Nakrátko jsem se díky rodině považovala za křesťanku (cca 1 rok na gymnáziu) což skočilo díky tomu, že jsem přečetla bibli a věděla, že v to rozhodně věřit nemůžu.
8. **Nyní jste pouze vyznavačem Wiccy nebo věříte i v něco jiného?** Věřím ve spoustu věcí, ale ptáte-li se na náboženství, jsem prostě Wiccanka, zajímám se samozřejmě i o jiné věci, jako je východní filosofie (buddhismus) a satanismus, ale to čistě zájmově.
9. **Co si představujete pod pojmem novopohanství, pohanství?** Starobylá víra vycházející z cyklů přírody. Novopohanství je něco jako návrat současných lidí, pocházejících většinou z křesťanských kořenů, k tradicím, protoež zkrátka dávají mnohem větší smysl.
10. **Věnujete se prakticky Wicce? Jakým způsobem, jak často?** Neslavím aktivně každý svátek, ale například Samhain, Ostaru, Yule, Beltain slavím, snažím se vařit příhodná jídla, občas vykonám rituál, ale to vše zcela volně, pokud není nálada, nenuťím se. Jinak se snažím žít podle přírodních cyklů, učit se jak nakládat s rostlinami a podobně.
11. **Pořádáte rituály? Pokud ano, tak jaké, jakým způsobem, jak často?** Pouze sama soukromé, často jak se mi chce. Někdy pouhou formou niterné meditace, někdy s pomůckami jako je hůlka, obětní kotlík a podobně.
12. **Jaké wiccanské svátky slavíte? Jakým způsobem?** Jak jsem psala, není to pravidlo, ale mezi mé oblíbené patří Yule, Ostara, Beltain a Samhain, vařím příhodná jídla, ctím některé zvyky, ale vše čistě volně
13. **Slavíte i křesťanské svátky jako Vánoce, Velikonoce atd...Pokud ano, tak jako většina Čechů? Pokud ne, proč?** Defacto je slavím ale to díky tomu že se kryjí se svátky wiccy, protože z jejich počátků a kořenů vyšly. Takže ano, ale neslavím jejich křesťanský původ nýbrž ten prvotní přírodní původ Kola roku.
14. **Máte nějaký svůj vzor, nějakého z představitelů Wiccy?** Nemám
15. **Je podle Vás lepší monoteismus nebo polyteismus? Proč? Výhody, nevýhody?** Nic není lepší nebo horší dle mě, záleží na osobě, sto lidí sto chutí. Pro mě funguje

polyteismus, ne stylem, že věřím na bohy jako takové, pro mě jsou bohové přírodní síly, které dnes a denně cítím a vidím.

16. **Máte oblíbeného boha?** Měla-li bych to tak pojmenovat pak ano, Matku přírodu, Yavannu, má mnoho jmen v různých náboženstvích. Jsem silně zemitá i díky mému znamení býka, tedy nelétám v psychických sférách a netoužím po vesmírné moudrosti, miluji cítit vodu, kameny hlínu, vítr. Zkrátka surovou syrovou matku přírodu.
17. **Jak probíhalo Vaše zasvěcení, jestliže jste byla zasvěcena? Můžete to, prosím, popsat?** Provedla jsem sebezasvěcení v cca svých 15 letech dle knihy Scotta Cuninghama přírodní keltská magie wicca.
18. **Patříte to nějakého covenu? Do jakého? Můžete ho trochu charakterizovat?** Nepatřím.
19. **Jaký máte názor na lidi, kteří jsou wiccany, jak byste je charakterizoval?** Myslím, že nejde o to, zda je člověk wiccan či ne, nedělím lidi podle toho, věřím, že jsou špatní lidé mezi wiccany, i dobří. Stejně jako mezi křesťany muslimy a podobně.
20. **Myslíte, že v dnešní době se stále Wicca rozrůstá a přibývá věřících?** Myslím, že ano, stejně jako j na vzestupu uvědomění potřeby návratu k přírodě, veganství, přírodní životní styl a bydlení, tak se rozrůstá eklektické novopohanství.
21. **Jaké filmy máte rád? Sledujete filmy, seriály s touto tematikou?** Popravdě, jak které. Některé jsou tak moc zavádějící, že se na ně raději nedívám. Ale některé mě fascinují, z poslení doby například seriál Outlander, který nádherně vystihl magii a nádheru přírodních rituálů.
22. **A co hudba? Co rád posloucháte? Souvisí třeba Váš oblíbený zpěvák nebo kapela s vyznáváním Wiccy?** Nezaměřuji se přímo na wiccu ale mám ráda pagan folk, pagan metal, takže ano pohanskou hudbu mám moc ráda. Například kapelu Omnia, nebo Epica, Within temptation, Nightwish, dále Lucrezia borgia, středověké kapely, Elthin a podobně. Ve všech jsou kousky naší víry.
23. **Jak to vypadá u Vás doma, promítá se zde nějakým způsobem Vaše víra na první pohled?** Těžko říci, nemám ráda umělé materiály, preferuji tedy přírodniny, boho, hippie style, takže asi částečně ano, ale jde o eklektiku, jako v mé víře. Miluji šperky s pentagramy a přírodními motivy.
24. **Co pro Vás znamená manželství, jak je pro vás důležitá rodina?** Manželství v poslední době pro mne ztrácí svůj punc jedinečnosti, to ale nesouvisí s vírou ale s úpadkem společnosti, tedy má původní představa o jediné lásce věrnosti až za hrob a překonávání všeho zlého, se pozměnilo na to, trávit čas a život s tím s kým je mi dobře s myšlenkou, že to bohužel vždy na celý život být nemusí.
25. **Vaše okolí a přátelé ví, v co věříte? Jaký na to mají názor, pokud to tedy víte?** Všichni to vědí, jelikož jsem wiccanka i veganka 15 let tak vědí, zvykli si a samozřejmě někteří dodnes mají poznámky, povšechně to ale ti, co jsou pro mě důležití, vzali, kdo ne, to mě moc nezajímá. Nikoho nepřesvědčuji, nesoudím, pokud on nesoudí mě, pokud ano, takových lidí se v životě zbavuji, nepotřebuji je.
26. **Setkáváte se společně s ostatními wiccany? Pokud ano, kde, jak často, zdali pravidelně nebo ne, při nějakých konkrétních příležitostech?** Již dlouho se chystám na pohanské sešlosti, zatím se mi to ale nepoštěstilo.
27. **Setkala jste se někdy s nějakou významnou osobností, která se zapsala do historie Wiccy? Pokud ano, s kým? Pokud ne, chtěla byste se s někým**

takovým setkat? Ne, nějak pro mě nejsou důležité osobnosti, ani žádné myslím neznám. Důležití jsou všichni lidé a záležitosti, jak si sedneme a jací jsou.

- 28. Pracujete spíše sama, nebo ve skupině?** Sama, protože v době, kdy jsem začala, tu skoro žádné coveny nebyly v mém okolí a tak jsem spíše soliterní.
- 29. Znáte v ČR skupiny lidí, kteří vyznávají wiccu? Pokud ano, kde, popřípadě jestli si nějak říkají?** Ano, myslím, že je tu bratrstvo vlka, a pár dalších ale nějak se na to nezaměřuji.
- 30. Sledujete situaci i v jiných zemích? Jaké rozdíly jsou podle Vás mezi vyznáváním Wiccy v ČR a ostatních zemích?** Jen tak letmo, myslím, že rozdíl třeba v Americe je, že tam je to bráno hodně vážně, mají hodně covenů, na druhou stranu tam chybí tradice, nicméně právě díky vytržení z Evropských dějin tam dostalo základ mnoho wiccanských odvětví, což jen ukazuje na potřebu lidí vracet se k přírodě bez ohledu na historii, nebo. Možná právě v důsledku historie. V Irsku například mám pocit, že díky silnému zastoupení wiccanské víry v historii, je tak nějak „powiccanštělé“ i současné křesťanství, nedávno jsme vedly rozhovor s kamarádkou, která uváděla, jak ovlivnil pohled Irů, na právě křesťanské praktiky, podobně i ve Skotsku, sice se stali křesťany ale pohanské zvyky, víra ve víly, skřítky a podobně, to v nich je hluboce zakořeněno. U nás si myslím, že se povedlo konvertovat opravdu dokonale a pak období „temna“ nemyslím středověkého ale toho komunistického, způsobilo naprosté „zarovnání“ víry a začalo se tak nějak od začátku, přičemž se určitá skupina našla právě ve wicce či novopohanství.
- 31. Vidíte nějaký rozdíl mezi Amerikou a Evropou v to, jak na Wiccany pohlíží okolí?** Co tak sleduji díky Fb stránce Ravensgrove Coven, wiccané jsou v Americe více známí, ale také více podléhají předsudkům ostatních.
- 32. Myslíte, že má ČR silnou základnu věřících Wiccanů?** Ano, myslím, že při sčítání lidu se ukazuje že wicca a novopohanství má čím dál silnější základnu.
- 33. Myslíte, že pohanská náboženství v ČR, ne jen Wicca, někam směřují, nebo stagnují?** Z mého pohledu nejsme centralizovaní, ani k tomu zatím nemáme moc důvodů, proto není tak nějak kam směřovat. Spíše bych to viděla povšechně ve vzestupné pozitivní tendenci lidí vracet se k přírodě všeobecně.
- 34. Jak je to s literaturou, kmáte přečtené všechny dostupné knihy? Na kterou se třeba chystáte? Myslíte, že jsou dobré i špatné knihy pojednávající o tomto náboženství?** Něco jsem přečetla, teď od studií jsem stagnovala, jistě, myslím, že jsou knihy velmi dogmatické, i ty volnější, pro mě je vhodná spíše druhá skupina, někteří zase preferují tu první, je to dle vkusu, nehodnotila bych nějak povšechně.
- 35. Myslíte, že je nějaký způsob jak Wiccu šířit dál? Je vůbec nějak cíleně dál šířena? Nebo jde především o vlastní přestup člověka, že se k ní dostane sám?** Necítím potřebu šířit wiccu jako takovou, ta je nejspíše spíš o vnitřním pocitu, citění člověka, požitku. Co ale mám, potřebu šířit dál jsou její myšlenky, zvětšovat povědomí o klimatických změnách o potřebě návratu k přírodnějšímu stylu života, neublížení zvířatům a podobně.
- 36. Jak Vám připadá, že je na tom současné pohanství u nás?** Myslím, že velmi dobře, sice jsme označováni jako primárně křesťanská země, ale nemyslím si, že tomu tak je, převaha je dle mě ateistů.
- 37. Kdyby byla nějaká možnost něco změnit ohledně vyznávání této víry u nás, co by to bylo?** No možná by bylo dobré, kdyby všichni wiccané žili opravdu tak jak hlásá víra, nedá se prohlásit, že co wiccan to dobrý člověk.

- 38. Čím nyní žijete? Máte nějaké téma, ke kterému se v myšlenkách vracíte a věnujete?** Nyní žiji hledáním sama sebe v tomto světě, uvědomění sama sebe mám, ale stále jsem si nějak nenašla místo v této společnosti kde bych byla opravdu spokojená, hledám vlastní svobodu, bez nutnosti kompromisu s mými ideály, kterým chci dostát.
- 39. Jak vnímáte otázku výchovy dětí v pohanském prostředí?** Pro mě je to samozřejmost, hodlám vychovávat děti v pohanství. Je přirozené, že rodič vychovává dítě v tom o čem je přesvědčený, že je to správné.
- 40. Vidíte nějaké rozdíly v tom, jak vidí pohanství lidé dnes a jak to bylo vnímáno před před patnácti lety a více, když to začínalo?** Ano, dříve se na to dívalo hodně skrze prsty, nyní mi přijde, že se to slilo, ale tím i trochu zneviditelnělo, protože lidé začali vše rozličné považovat za potřebu mladých lidí rebelat.
- 41. Myslíte, že se společenské dění nějak odráží v nynějším pohanství, Wicce?** Netuším, neznám dostatečný vzorek wiccanů, abych určila, jak například politika ovlivní dění.
- 42. Myslíte, že se Wicca od roku 1957 nějak vyvinula? Pokud ano, jak?** Tak zcela empiricky musela, dříve byly jiné možnosti a jiné znalosti, také jiná úroveň znečištění a podobně, tedy wiccané se tehdy soustředili jistě na jinou problematiku, než my nyní vnímáme jako důležitou, či primární.
- 43. Dokázala byste zkusit odhadnout, jak to bude s Wiccou třeba za 50 let? Jaký je Váš názor?** Myslím, že jak Wicca, tak další alternativní náboženství, pohanská především, budou na silném vzestupu.
- 44. Vzkázal byste něco lidem, kteří hledají víru, uvažují třeba i nad Wiccou? A všem pohanům?** Jděte za svým srdcem, nemyslete jen na sebe, ani jen na své „bližní“ jak zní oblíbená hláška z křesťanství, ale dívejte se kolem sebe, nejen lidé vás potřebují, ale i prostředí, zvířata. Ochraňujte ty slabší, kteří nemohou mluvit a bránit se. Protože čím jsou oběti společnosti bezbrannější, tím horší je zločin na nich páchaný. Myšlena zvířata ve velkochovech, lesy, přírodní vodní plochy a podobně.

Jméno a příjmení:	Bc. Monika Konečná
Katedra nebo ústav:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Hnutí Wicca v Čechách
Název v angličtině:	Wicca in Bohemia
Anotace práce:	Diplomová práce podává přehled o novopohanském hnutí Wicca v České republice
Klíčová slova:	Wicca, novopohanství, nová náboženská hnutí, sabat, coven, rituál, zasvěcení, náboženství
Anotace v angličtině:	Diploma thesis is about the Wicca neo-pagan movement in the Czech Republic
Klíčová slova v angličtině:	Wicca, neo-paganism, new religious movements, sabat, coven, ritual, initiation, religion
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1, rozhovor žena Příloha č. 2, rozhovor muž Příloha č. 3, rozhovor Jindřich Příloha č. 4, rozhovor Alciellë
Rozsah práce:	94 stran
Jazyk práce:	čeština